

355.5๖ 1
1865 ค
จ.3

ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1

ปริญญานิพนธ์

ของ

พันเอก วุฒิชัย สิตภาหุล

19 ก.พ. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มกราคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

64069

ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1

บทคัดย่อ

ของ

พันเอก วุฒิชัย สิตภาหุล

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่**

มกราคม 2540

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทราบความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 ในสามด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน เพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาโดยจำแนกตาม ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการ และเพื่อรวบรวมความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้าราชการทหาร จำนวน 378 คนซึ่งรับราชการอยู่ในหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศที่ 1 คือ กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 9 กองพลทหารราบที่ 11 กองพลพัฒนาที่ 1 และ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาโดยการเลือกตามวิธีของเครจซี่และมอร์แกนและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 55 ข้อ และแบบสอบถามปลายเปิดอีก 3 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
2. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง แต่อยู่ในระดับมากในเรื่อง ความรู้พื้นฐานทั่วไปและความรู้เฉพาะด้าน การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการ การพัฒนางานที่ปฏิบัติ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การประกอบอาชีพเสริม การศึกษาสูงสุดถึงระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ภาษาอังกฤษต่างประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การเมืองและการปกครอง และ คอมพิวเตอร์
3. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านสังคมเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากและปานกลางกล่าวถึงกัน แต่อยู่ในระดับมากในเรื่อง การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน การเรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม การให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี และเพิ่มทักษะศิลปะการพูด
4. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านวิธีการเรียนเป็นรายข้อส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากในเรื่อง นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานควบคู่กันไป ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การฝึกงาน และการศึกษาดูงาน

5. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษารวมและเป็นรายด้าน ระหว่างตัวแปร ปรากฏว่า ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 ที่เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรกับข้าราชการทหารชั้นประทวน ที่มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานครกับนอกกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปีขึ้นไป และที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ปริญญาตรีและสูงกว่ามีความต้องการด้านการศึกษาดแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาเป็นรายข้อ ระหว่างตัวแปรปรากฏผลดังต่อไปนี้

6.1 ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรกับข้าราชการทหารชั้นประทวนมีความต้องการด้านการศึกษาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการ การพัฒนางานที่ปฏิบัติ การประกอบอาชีพเสริม การศึกษาสูงสุดถึงระดับ ปวช. ปวส. และอนุปริญญา ภาษาอังกฤษเพิ่มเติมทักษะศิลปะ การพูด เพิ่มทักษะการประชาสัมพันธ์ และการให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว และที่ระดับ .05 ในเรื่อง การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และการศึกษาสูงสุดถึงระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

6.2 ข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารอยู่ในกรุงเทพมหานครกับนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านการศึกษาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง ช่างเครื่องไฟฟ้าและบัญชี และที่ระดับ .05 ในเรื่อง กฎหมาย สุขศึกษา ช่างยานยนต์ การเรียนในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ และการเรียนด้วยตนเอง

6.3 ข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปีขึ้นไป มีความต้องการด้านการศึกษาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การศึกษาสูงสุดถึงระดับ ม.6, ปวช., ปวส. และปริญญาตรีหรือสูงกว่า ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม การเมืองและการปกครอง และคอมพิวเตอร์ และที่ระดับ .05 ในเรื่อง การสอบเลื่อนฐานะ การศึกษาสูงสุดถึงระดับอนุปริญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย และการเงินและการธนาคาร

6.4 ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ปริญญาตรีและสูงกว่า มีความต้องการด้านการศึกษาดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในเรื่องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง การพัฒนางานที่ปฏิบัติ การสอบเลื่อนฐานะ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การศึกษาสูงสุดถึงระดับ ม.6, ปวช., ปวส., อนุปริญญา และปริญญาตรีหรือสูงกว่า ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน และที่ระดับ .05 ในเรื่อง การเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น การประกอบอาชีพเสริม

การเมืองและการปกครอง ช่างยานยนต์ ช่างเครื่องไฟฟ้า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน และเพิ่มทักษะศิลปะการพูด

7. ข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 มีความต้องการเพิ่มเติมด้านความรู้ในเรื่องการบริหาร เกษตรกรรม การบริการ การตลาด และการสหกรณ์ ส่วนด้านสังคมในเรื่อง การอบรมศีลธรรมภาคปฏิบัติ การทำงานเป็นคณะ มนุษย์สัมพันธ์ การรักษาสังแวดล้อมและพิธีการต่าง ๆ และด้านวิธีการเรียนในเรื่อง การปฐมนิเทศน์ การอภิปรายเป็นคณะภายในหน่วยงาน การเข้าร่วมสัมมนากับภาคเอกชน การศึกษาตามอัธยาศัย และการเข้าร่วมอบรมกับข้าราชการพลเรือน

**EDUCATIONAL NEEDS OF MILITARY OFFICIALS
IN THE FIRST ARMY AREA**

**AN ABSTRACT
BY
COLONEL VUTICHAJ SITPAHUL**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University
January 1997**

The purposes of this research were to study educational needs of the military officials in the First Army Area in three aspects: knowledge, social, and learning to compare the educational needs as classified by category, locating of the military unit, age, and educational qualification before services, and to collect additional educational needs and suggestions.

The sample used for this research were 378 military officials in the First Army Area, which included the First Infantry Division of King's Guard, the Second Infantry Division of King's Guard, the Ninth Infantry Division, the Eleventh Infantry Division, the First Development Division, and the First Combat Service Support Command. The mentioned sample were chosen by the Krejcie and Morgan's method and a random sampling technique. The instruments used for collecting data was the rating-scale questionnaire of 55 items, and 3 open-ended questions. The statistics used for analyses of data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and the t-test.

The main research findings were summarized as follows: -

1. The military officials in the First Army Area had educational needs in total and in individual aspects, namely knowledge, social, and learning aspects, at a moderate level.

2. The military officials in the First Army Area had educational needs in the knowledge aspect by item in majority at a moderate level, but at a high level on general basic knowledge, knowledge in specialized fields, adaptation to change, progress in government services, development of work on duty, learning new things, additional livelihood, educational levels upto the bachelor degree and higher, foreign languages, science and technology, law, politics and government, and computer.

3. The military officials in the First Army Area had educational needs in the social aspect by item equally at the moderate and high levels, but at a high level on participation in social activities organized inside and outside military units,

learning skills on self-confidence in participation social activities, being accepted by others on adapting well to all situations, and educational skills in art of speaking.

4. The military officials in the First Army Area had educational needs in the learning aspect by item in majority at a high level on learning outside official hours and working side by side, getting financial loans by paying back after graduation, military units organizing training programs for building any skills in various areas, short course training, on the job training and study tour.

5. When comparing the educational needs in total and in individual aspects between all variables, it was found that the military officials in the First Army Area who were commissioned officers and non-commissioned officers, with army units inside and outside Bangkok Metropolis, with ages below 35 years and above 35 years, and with educational qualifications before government services lower than bachelor degrees and bachelor degrees and above had educational needs with no statistically significant difference.

6. When comparing the educational needs by item between various variables, it was found as follows:-

6.1 The commissioned officers and non-commissioned officers had educational needs with statistical difference at the .01 level of significance on adaptation to change, progress in government services, development of work on duty, additional livelihood, educational levels upto the vocational certificate, the higher vocational certificate and the diploma, foreign languages, additional skills in art of speaking, additional skills in public speaking, and getting financial loans and paying back after graduation; and at the .05 level on learning new thing, and educational needs upto the bachelor degree and higher.

6.2 The military officials with army units inside and outside Bangkok Metropolis had educational needs with statistical difference the .01 level of significance on electricity and accountancy; and at the .05 level of significance are

law, public health, mechanics, learning within official hours without doing work, and self-study.

6.3 The military officials with ages below 35 years and 35 years and above had educational needs at the .01 level of significance on learning new thing, educational levels upto Grade 12, the vocational certificate, the higher vocational certificate, and the bachelor degree and higher, foreign languages, politics and government, and computer; and at the .05 level are promotion examination, educational level higher than the diploma, science and technology, law, and finance and banking.

6.4 The military officials with educational qualifications before government services below bachelor degrees had educational needs with statistical difference at the .01 level of significance on adaptation to change development of work on duty, promotion examination, learning new things, educational needs higher than Grade 12, the vocational certificate, higher vocational certificate, diploma , the bachelor degree and higher, foreign languages, science and technology, participation in social activities organized within army units; and at the .05 level on ranking promotion, additional livelihood, politics and government, mechanics, electricity, participation in social activities organized outside army units, and additional skills in art of speaking.

7. The military officials in the First Army Area had additional educational needs in the knowledge are administration, agriculture, servicing, marketing, and cooperatives, in the social aspect on practical moral training , team work, human relationship, environmental, maintenance and various ceremonies, and in the learning aspect on orientation, panel discussion within the army units, participation seminars with the private sector, informal education, and participation in training with civil service officials.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอก
การศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์ วรรณ คำพอ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตวิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน มกราคม พ.ศ.2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือของท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิตร ทองชั้น ประธานและกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย ที่ช่วยกรุณาให้คำแนะนำอันมีค่ายิ่งในการ ดำเนินการ และขอขอบพระคุณอาจารย์ วรธรรม คำพอ ที่เป็นกรรมการสอบ

ขอขอบพระคุณ พลตรี รณฤทธิ์ ถาวรพานิช ผู้บัญชาการกองบัญชาการช่วยรบที่ 1 พลตรี อาชวินทร์ เสวตเศรณี ผู้บัญชาการกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ พลตรี ประวิทย์ วงษ์สุวรรณ ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ พลตรี ทวีป สุวรรณสิงห์ ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 9 พลตรี ณรงค์ เหง้าพรหมมินทร์ ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 11 และ พลตรี นพดล อินทรปัญญา ผู้บัญชาการกองพลพัฒนาที่ 1 ที่ได้กรุณาให้เก็บข้อมูลภายในหน่วย ขอขอบพระคุณ คุณรังรอง สีทองดี ที่ช่วยอนุเคราะห์ ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษ ขอขอบคุณ คุณ กนกแสง ศิลปจารุ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ฝ่ายส่งเสริมอาชีพกรุงเทพมหานคร ที่ช่วยเหลือในเรื่องแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร ดร.ชานชม ชินะดังกูร ผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยเหลือ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ และ คณาจารย์ในภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ทุกท่านที่ให้ความรู้ และ คำแนะนำกับผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ แด่ บิดา มารดา ที่ให้กำเนิดชีวิตซึ่งเป็นผู้มีพระคุณอันสูงสุด ครู อาจารย์ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ ประสาทวิชา อบรมสั่งสอนมาจนผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

พันเอก วุฒิชัย ลิตภาพูล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบข่ายของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์	7
ประเภทของการศึกษา	9
รูปแบบการจัดการศึกษา	16
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	19
การจัดการศึกษาของกองทัพบก	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	25
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	28
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	29
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล	30
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
สัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	34
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการด้านการศึกษา	35
2.1 ความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม	35
2.2 ความต้องการด้านการศึกษาจำแนกตามประเภท	40
2.3 ความต้องการด้านการศึกษาจำแนกตามที่ตั้งหน่วยทหาร	50
2.4 ความต้องการด้านการศึกษาจำแนกตามอายุ	60
2.5 ความต้องการด้านการศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ก่อน เข้ารับราชการ	70
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษา	80
3.1 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมตามประเภท	80
3.2 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมตามที่ตั้งหน่วยทหาร	85
3.3 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมตามอายุ	90
3.4 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมตามวุฒิการศึกษา ก่อน เข้ารับราชการ	95
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความต้องการเพิ่มเติม	100
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	103
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	103
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	103
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	103
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	104
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล	104
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	105
อภิปรายผล	112
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ	132
ข้อเสนอแนะทั่วไป	132
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	133
บรรณานุกรม	134

ภาคผนวก	138
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	139
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล	141
ภาคผนวก ค หน่วยทหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	148
ภาคผนวก ง แบบสอบถามการวิจัย	150
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	 158

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามหน่วยต้นสังกัด	28
2	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม หน่วยต้นสังกัด	30
3	จำนวน และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ	34
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษา โดยรวม	35
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ โดยรวม	36
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคม โดยรวม	38
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียน โดยรวม	39
8	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมของข้าราชการทหาร ชั้นสัญญาบัตร	40
9	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ ข้าราชการทหาร ชั้นสัญญาบัตร	41
10	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ ข้าราชการทหาร ชั้นสัญญาบัตร	43
11	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ ข้าราชการทหาร ชั้นสัญญาบัตร	44
12	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษา โดยรวม ของข้าราชการทหาร ชั้นประทวน	45
13	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ ข้าราชการทหาร ชั้นประทวน	46
14	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ ข้าราชการทหาร ชั้นประทวน	48
15	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ ข้าราชการทหาร ชั้นประทวน	49

[illegible]

31	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ ข้าราชการทหาร ที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป	69
32	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม ของข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี	70
33	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี	71
34	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี	73
35	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี	74
36	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม ของข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า ..	75
37	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า	76
38	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า	78
39	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า	79
40	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารโดยรวม จำแนกตามประเภท	80
41	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านความรู้ ของข้าราชการทหารจำแนกตาม ประเภท	81
42	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านสังคม ของข้าราชการทหารจำแนกตาม ประเภท	83
43	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านวิธีการเรียน ของข้าราชการทหารจำแนกตาม ประเภท	84
44	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารโดยรวม จำแนกตามที่ตั้งหน่วยทหาร	85
45	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านความรู้ของข้าราชการทหารจำแนกตาม ที่ตั้งหน่วยทหาร	86

46	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านสังคมของข้าราชการทหารจำแนกตาม ที่ตั้งหน่วยทหาร	88
47	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านวิธีการเรียนของข้าราชการทหารจำแนกตาม ที่ตั้งหน่วยทหาร	89
48	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารโดยรวม จำแนกตามอายุ	90
49	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านความรู้ของข้าราชการทหารจำแนกตาม อายุ	91
50	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านสังคมของข้าราชการทหารจำแนกตาม อายุ	93
51	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านวิธีการเรียนของข้าราชการทหารจำแนกตาม อายุ	94
52	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารโดยรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ	95
53	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านความรู้ของข้าราชการทหารจำแนกตาม วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ	96
54	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านสังคมของข้าราชการทหารจำแนกตาม วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ	98
55	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านวิธีการเรียนของข้าราชการทหารจำแนกตาม วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ	99
56	ค่าความถี่ของความต้องการเพิ่มเติมด้านความรู้	100
57	ค่าความถี่ของความต้องการเพิ่มเติมด้านสังคม	101
58	ค่าความถี่ของความต้องการเพิ่มเติมด้านวิธีการเรียน	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ ความเจริญก้าวหน้าด้านการสื่อสาร ซึ่งมีการนำเทคโนโลยีมาทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมอย่างแพร่หลาย เช่น ระบบการสื่อสารดาวเทียม โทรศัพท์เคลื่อนที่ เครื่องโทรสารและการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ควบคุมการติดต่อสื่อสาร เป็นต้น

จากการเปลี่ยนแปลงดังที่กล่าวมาแล้ว เป็นผลทำให้มนุษย์ต้องปรับตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ซึ่งถ้าไม่สามารถปรับตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมจะหาความสุขมิได้

การศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเจริญงอกงามทางสติปัญญาตลอดจนให้มี ความคิดและจิตใจที่มีคุณธรรม มุ่งเน้นให้มนุษย์สามารถคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น เพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสภาพที่สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

การจัดการศึกษาในปัจจุบันได้อำนวยความสะดวกและเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปสามารถเลือกศึกษาเล่าเรียนตามความสะดวกของแต่ละบุคคล ได้แก่ การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษานอกระบบโรงเรียน (Nonformal Education) และ การศึกษาดตามอัธยาศัย (Informal Education) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการศึกษาคหาความรู้ นั้น ไม่ได้หมายถึงกิจกรรมการศึกษาเฉพาะภายในโรงเรียนเท่านั้น แต่จะเกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ตลอดเวลา และมีความสัมพันธ์ ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2520 : 10) กล่าวว่า ในชีวิตของคนเรานั้น ความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษามีประมาณร้อยละ 25 เท่านั้น ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 75 เป็นความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์การเรียนรู้จากภายนอกชั้นเรียนทั้งสิ้น

รัฐได้ให้ความสำคัญต่อการศึกษามาก เนื่องจากปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกคือ การที่ประชาชนภายในชาติ

มีการศึกษา ดังจะเห็นได้จากในปี พ.ศ. 2539 รัฐได้จัดสรรเงินงบประมาณจำนวน สามพันล้านบาท สำหรับเป็นเงินกองทุนให้ประชาชนกู้ยืมเพื่อการศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาตรีตามความสามารถของสติปัญญา ความสนใจ และความถนัด ซึ่งเป็นการให้โอกาสกับประชาชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาจำนวนมากและ ครอบคลุมทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวมต่อไปในอนาคต

สำหรับด้านการป้องกันประเทศ ได้มีการนำวิทยาการและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มาใช้ ในกองทัพอย่างกว้างขวางมากมาย เช่น การใช้ระบบการสื่อสารดาวเทียมสำหรับการควบคุมบังคับบัญชา การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมการยิงของอาวุธ การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับงานส่งกำลังบำรุง การใช้ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมเครื่องมือทางการแพทย์เพื่อรักษาพยาบาลผู้ป่วย เป็นต้น

กองทัพบกเป็นหน่วยกำลังหลักของกองทัพไทยในการป้องกันประเทศทางภาคพื้นดิน ซึ่งประกอบด้วยกำลังพลหลายประเภทและอาวุธยุทโธปกรณ์จำนวนมากหลากหลายชนิด และในการที่กองทัพจะเข้มแข็งมีประสิทธิภาพได้นั้น กำลังพลของกองทัพบกจะต้องมีความรู้ความชำนาญในการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มิฉะนั้นแล้วการมีอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ทันสมัย ก็จะไม่มีประโยชน์แต่อย่างใด

การจัดกิจกรรมด้านการฝึกและการศึกษาสำหรับกำลังพลของกองทัพบก เป็นสิ่งสำคัญมากทั้งด้านวิชาการ และด้านวิทยาการสาขาวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่ง ซึ่งกองทัพบกมีส่วนราชการที่รับผิดชอบด้านการฝึก และการศึกษาวิชาการทหารไว้อย่างพร้อมสรรพแล้ว ส่วนด้านวิทยาการสาขาวิชาต่าง ๆ นั้น กองทัพบกมีขีดจำกัด ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมให้ข้าราชการทหารเข้ารับการศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ โดยคาดหวังว่าผู้ที่ศึกษาสำเร็จแล้วจะนำความรู้กลับไปช่วยกันพัฒนากองทัพบกให้เป็นกองทัพที่ทันสมัยในทุก ๆ ด้าน (กองทัพบก. 2535 : 2)

การที่กองทัพบก มีนโยบายส่งเสริมให้ข้าราชการทหารเข้ารับการศึกษา เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาของรัฐนั้น เป็นผลทำให้ข้าราชการทหารกองทัพบกภาคที่ 1 ขออนุญาตลาเพื่อศึกษาต่อเป็นจำนวนมากและหลากหลายสาขาวิชาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตามความสะดวกของผู้เข้ารับการศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาค้นคว้าให้ทราบความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกภาคที่ 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยทหารต้นสังกัดในการวางแผนพัฒนางานด้านการศึกษามาตามความเหมาะสม และสอดคล้อง กับความต้องการตลอดจนให้เกิดผลประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานประจำ และต่อตัวข้าราชการทหารเอง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1
จำแนกตาม ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ
3. เพื่อรวบรวมความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการและความแตกต่างของความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1
2. ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษาของ ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1
3. ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยทหารต้นสังกัดในการใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับวางแผนพัฒนางานด้านการศึกษตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1

ขอบข่ายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขอบข่ายการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวนที่รับราชการอยู่ในหน่วยขึ้นตรงกองทัพอากาศที่ 1 จำนวน 6 หน่วย ดังนี้

- 1.1.1 กองพลที่ 1 รักษาพระองค์
- 1.1.2 กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์
- 1.1.3 กองพลทหารราบที่ 9
- 1.1.4 กองพลทหารราบที่ 11
- 1.1.5 กองพลพัฒนาที่ 1
- 1.1.6 กองบัญชาการช่วยรบที่ 1

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาศึกษา คือ ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี่ และมอร์แกน จากหน่วยทหารตามข้อ 1.1.1 - 1.1.6 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 380 คน

2. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ

2.1 ด้านพื้นที่ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยทหารต้นสังกัดของข้าราชการทหารที่ต้องการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

- 2.1.1 กรุงเทพมหานคร
- 2.1.2 จังหวัด ปราจีนบุรี
- 2.1.3 จังหวัด กาญจนบุรี
- 2.1.4 จังหวัด ฉะเชิงเทรา
- 2.1.5 จังหวัด ราชบุรี
- 2.1.6 จังหวัด ชลบุรี
- 2.1.7 จังหวัด ลพบุรี
- 2.1.8 จังหวัด เพชรบุรี
- 2.1.9 จังหวัด สระแก้ว

2.2 ด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาถึงความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และ ด้านวิธีการเรียน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ประเภท แบ่งออกเป็น

- 1) ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร
- 2) ข้าราชการทหารชั้นประทวน

3.1.2 ที่ตั้งหน่วยทหาร แบ่งออกเป็น

- 1) ในกรุงเทพมหานคร
- 2) นอกกรุงเทพมหานคร

3.1.3 อายุ แบ่งออกเป็น

- 1) ต่ำกว่า 35 ปี
- 2) 35 ปี ขึ้นไป

3.1.4 วุฒิการศึกษาก่อนรับราชการ แบ่งออกเป็น

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี และสูงกว่า

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการด้านการศึกษาใน 3 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านความรู้

3.2.2 ด้านสังคม

3.2.3 ด้านวิธีการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการด้านการศึกษา หมายถึง สิ่งที่ยากจะได้รับการตอบสนองด้านการศึกษา ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านความรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระของความรู้ที่ต้องการศึกษา ดังนี้

1.1.1 ความรู้พื้นฐานทั่วไป สำหรับใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ การพัฒนาร่างกาย พัฒนาคำคิดและพัฒนาจิตใจจิตสำนึกโดยมี จุดประสงค์ให้พึ่งตนเองได้ และแก้ไข ปัญหาของตนเองได้

1.1.2 ความรู้เฉพาะด้านสำหรับใช้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ทหาร และใช้ประกอบอาชีพเสริมได้

1.2 ด้านสังคม หมายถึง ทักษะต่างๆ ที่ต้องการเรียนรู้ไว้ใช้ประโยชน์สำหรับการเข้าสังคม ได้แก่ การเดินร่ำ การร้องเพลง การดนตรี ศิลปะการพูด การประชาสัมพันธ์ และ ศิลปวัฒนธรรม

1.3 ด้านวิธีการเรียน หมายถึง การปฏิบัติการเรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมกับคนได้แก่ การเรียนในชั้นเรียน การเรียนทางไกล การเรียนด้วยตนเอง การฝึกอบรม การฝึกงานและ การศึกษาดูงาน ตลอดจนการได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ

2. ข้าราชการทหาร หมายถึง กำลังพลของกองทัพอากาศที่ 1 ที่เป็นข้าราชการทหาร มีตำแหน่งประจำการ 2 ประเภท ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร (ชั้นยศตั้งแต่ ร้อยตรี ถึง พันเอก) และข้าราชการทหารชั้นประทวน (ชั้นยศตั้งแต่ สิบตรี ถึง จ่าสิบเอก)

3. กองทัพอากาศที่ 1 หมายถึง ส่วนกำลังรบของกองทัพอากาศ มีหน่วยทหารได้บังคับบัญชา ตั้งอยู่ในภาคกลาง รับผิดชอบป้องกันประเทศในพื้นที่ภาคกลาง

4. หน่วยต้นสังกัด หมายถึง หน่วยทหารที่ข้าราชการทหารรับราชการอยู่ ในที่นี้หมายถึง หน่วยขึ้นตรงของกองทัพอากาศที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย 6 หน่วย ได้แก่

4.1 กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ มีหน้าที่เป็นส่วนกำลังรบหลัก มีที่ตั้งอยู่ใน กรุงเทพมหานคร จังหวัดลพบุรี และจังหวัดเพชรบุรี

4.2 กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ มีหน้าที่เป็นส่วนกำลังรบหลัก มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดชลบุรี

4.3 กองพลทหารราบที่ 9 มีหน้าที่เป็นส่วนกำลังรบหลัก มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี

4.4 กองพลทหารราบที่ 11 มีหน้าที่เป็นส่วนกำลังรบกองหนุน มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา

4.5 กองพลพัฒนาที่ 1 มีหน้าที่เป็นส่วนช่วยพัฒนา มีที่ตั้งอยู่ใน กรุงเทพมหานคร และจังหวัดราชบุรี

4.6 กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 มีหน้าที่เป็นส่วนส่งกำลังบำรุง มีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี และ กรุงเทพมหานคร

5. ที่ตั้งหน่วยทหาร หมายถึง พื้นที่ตั้งปกติของหน่วยต้นสังกัด ซึ่งข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 ปฏิบัติราชการอยู่ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

5.1 ที่ตั้งหน่วยทหารที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร หมายถึง กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ กองพลพัฒนาที่ 1 และ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1

5.2 ที่ตั้งหน่วยทหารที่ตั้งอยู่นอกกรุงเทพมหานคร หมายถึง กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 9 กองพลทหารราบที่ 11 กองพลพัฒนาที่ 1 และกองบัญชาการช่วยรบที่ 1

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์
2. ประเภทของการศึกษา
3. รูปแบบการจัดการศึกษา
4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา
5. การจัดการศึกษาของกองทัพบก
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์

1. ความหมายของความต้องการของมนุษย์ มีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

สุรกุล เจริญธรรม (2530 : 6) ความต้องการ หมายถึง ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลที่อยากจะได้รับ การตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีระดับแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

ฮูล (Houle. 1972 : 3-5) ความต้องการ หมายถึง สภาพที่จำเป็นของบุคคลที่จะต้องได้รับการตอบสนอง ซึ่งจะแสดงออกมาด้วยตัวของเขา หรือคนอื่นเห็นว่าเขาควรจะได้รับ การตอบสนองในบางสิ่ง

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 80) กล่าวว่า ความต้องการของมนุษย์มีลำดับขั้น ถ้าความต้องการต่าง ๆ เกิดขึ้นพร้อมกันจะมีความต้องการที่มีความสำคัญกว่าความต้องการอีกอันหนึ่ง อินทรีย์จะเลือกตอบสนองต่อความต้องการที่สำคัญกว่าเสมอ โดยเริ่มจากความต้องการขั้นที่ 1 ซึ่งเป็นความต้องการพื้นฐานก่อน คือ

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) ได้แก่ อาหาร น้ำ ความต้องการทางเพศ การพักผ่อน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) ได้แก่ ความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สิน การแสวงหาความมั่นคง การป้องกันอันตรายต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 ความต้องการได้รับความรัก และเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่ม (Love and Belonging Needs) ได้แก่ การได้รับความรักความอบอุ่น และ การยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Self-Esteem Needs) ได้แก่ การได้รับการเคารพยกย่อง การได้รับความเชื่อมั่นอื่น ๆ ทำให้เกิดความรู้สึกมีอิสระเสรีภาพ และการมีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ความต้องการแสดงความสามารถ (Self-Actualization) เป็นขั้นสุดท้ายของความ ต้องการและ เป็นความต้องการสูงสุดของบุคคล เพื่อแสดงว่ามีความสามารถ และ ศักยภาพที่จะทำได้

ความต้องการ ขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 เป็นความต้องการส่วนบุคคล ความต้องการ ขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 เป็นความต้องการทางสังคม ส่วนขั้นที่ 5 เป็นความต้องการทางสติปัญญา

ความต้องการของมาสโลว์ มีหลักอยู่ 2 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง แต่ละขั้นตอนของความ ต้องการจะต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิตของบุคคล และมีอยู่ตลอดไป

ประการที่สอง บุคคลจะต้องได้รับการตอบสนองในขั้นต่ำเสียก่อน เขาจึงจะเกิดความต้องการในขั้นสูงขึ้นไป และอาจไม่เกิดความต้องการครบทั้ง 5 ขั้นทุกคน

โนลส์ (Knowles. 1970 : 80-88) แบ่งความต้องการออกเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการทางการเจริญงอกงาม ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ความต้องการความสำเร็จ และความต้องการการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า

(2) ความต้องการด้านการศึกษา เป็นผลมาจากแรงกระตุ้นของความ ต้องการพื้นฐานของมนุษย์ร่วมกับสภาพแวดล้อมที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่ตนเองขาดแคลนเพื่อให้ตนเองดีขึ้น เพราะฉะนั้น ความต้องการด้านการศึกษา คือ ช่องว่างระหว่างความสามารถของบุคคลในปัจจุบันกับความปรารถนาที่อยากจะมีขึ้นในอนาคต

สรุป แนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการของมาสโลว์ ถือว่าบุคคลพัฒนาไปตามลำดับขั้นหากไม่สามารถปฏิบัติได้ก็จะเกิดความคับข้องใจในตัวบุคคลนั้น และจะส่งผลต่อการเรียนรู้ ส่วนความต้องการของโนลส์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก เป็นความต้องการ พื้นฐานของมนุษย์และประเภทที่สอง เป็นความต้องการด้านการศึกษาซึ่งความต้องการ ประเภทที่สองเป็นความพยายามที่จะปรับตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมได้ ดังนั้นการที่เราทราบถึงความต้องการของมนุษย์จะเป็นประโยชน์ในการจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของบุคคลได้เป็นอย่างดี

3. ความต้องการด้านการศึกษา นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่มียา มีความรู้ และประสบการณ์ซึ่งอาจจะมีตั้งแต่อาชีพต่ำสุดจนถึงสูงสุดโดยการเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน ตลอดจนการฝึกอบรมตามศูนย์ฝึกอบรมทั่วไป

เชิขรศรี วิวิธสิริ (2535 : 91) ให้ทัศนะไว้ว่าผู้ใหญ่โดยทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา มีความต้องการ 3 ประการ คือ

(1) ความต้องการที่จะรู้จักหรือตระหนักในตนเอง และพัฒนาตนเอง เพื่อปรับตัว และ ปรับอาชีพให้ทันต่อความเจริญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม

(2) ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

(3) ความต้องการที่จะสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นและรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม

จากผลงานของ ฮูล (Howle. 1972 : 27) พบว่าผู้ใหญ่ที่มาเข้ารับการศึกษามีเหตุผลพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการคือ

(1) มีเป้าหมายเฉพาะบางอย่างอยู่ในใจ เช่น ต้องการประกาศนียบัตรไปเลื่อนวุฒิ และเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นต้น นักศึกษาที่เข้ารับการศึกษาดังสาเหตุเหล่านี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่ออาชีพการงาน หรือเพื่อเพิ่มวิทยฐานะของตน

(2) ต้องการเข้าร่วมสังคมเช่นมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นบ้าง แสวงหากิจกรรมใหม่ ๆ หรือมาเรียนเพื่อแก้เหงา และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้น

(3) ต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มาเรียนเพราะสนใจ อยากรู้ อยากเห็นมิได้คำนึงถึงประกาศนียบัตร แต่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของตน

ประเภทของการศึกษา

การศึกษาในปัจจุบันนี้มีอยู่มากมายและหลากหลายประเภท เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เลือกศึกษาตามความถนัด และความสนใจ ซึ่งในประเทศไทยมีการดำเนินการเรียนการสอนที่สำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาต่อเนื่อง สุนทร โคตรบรรเทา (2526 :20) ให้ทัศนะว่า การศึกษาต่อเนื่องเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่จบการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือมีพื้นฐานมาแล้ว การศึกษาในระดับนี้เป็นการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปหรือต่อจากระดับเดิมที่เรียนมาแล้ว

การศึกษาต่อเนื่อง จะมีความหมายคล้ายกับการศึกษาผู้ใหญ่ในระดับสูงกว่า การศึกษาภาคบังคับ เป็นการศึกษาที่พัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และช่วยให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้เรียนต่อในระบบโรงเรียน หรือผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ได้มีโอกาสเรียนต่อเพื่อเพิ่มเติมความรู้ทั้ง

วิชาสามัญและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้า ดังนั้นการศึกษาต่อเนื่อง จึงช่วยส่งเสริมปรัชญาการศึกษาตลอดชีวิต

กู๊ด (Good. 1973 : 133) ให้ความหมายของการศึกษาต่อเนื่องไว้ว่า หมายถึง การขยายโอกาสสำหรับการอ่าน การศึกษา การฝึกฝน ให้แก่เยาวชนและผู้ใหญ่ที่ไม่มีโอกาสได้ศึกษาในระบบโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาภาคปกติ ได้มีโอกาสศึกษาให้ครบหลักสูตร ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

ชอว์ (Shaw. 1971 : 6) ให้ทัศนะว่าการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษาออกโรงเรียน ที่จัดให้เยาวชนและผู้ใหญ่ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้คนดังกล่าวได้เรียนจบมัธยม ได้ฝึกทักษะ ด้านต่าง ๆ นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หรือทำให้การประกอบอาชีพมีประสิทธิภาพ ยังรวมถึงการให้การศึกษาพื้นฐานทั่วไป การจัดสอนหลักสูตรระยะสั้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักการใช้จ่าย และการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม

เบลกลี (Blakely. 1971 : 13) ให้ทัศนะว่า การศึกษาต่อเนื่องมีความหมายคล้ายกับการศึกษาผู้ใหญ่ แต่การศึกษาต่อเนื่องมีความหมายกว้างขวางกว่า และการศึกษาชนิดนี้เน้นการเรียนด้วยตนเอง

สุรกุล เจนอบรม (2530 : 25) ได้ให้ทัศนะว่า การศึกษาต่อเนื่องมีหลายองค์ประกอบ ได้แก่

ด้านผู้จัด อาจเป็นหน่วยงานของรัฐ เอกชน รวมถึงตัวเอง

ด้านสังคม เป็นการจัดการศึกษาที่จะช่วยปฏิรูปสังคมให้ดีขึ้น

ด้านวิธีการ อาจใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การอภิปราย การทดลอง การแนะแนว การสอน การสอนด้วยความรู้สึกนึกคิด การสอนเป็นกลุ่ม และการสอนเป็นรายบุคคล เป็นต้น

ด้านเนื้อหา จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา มุ่งเน้นการแก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน เช่น ด้านอาชีพ ครอบครัว ชุมชน สุขภาพ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งเนื้อหาครอบคลุม ตั้งแต่ปัญหาส่วนตัวถึงปัญหาระดับชาติ

2. การศึกษาผู้ใหญ่ เจียรศรี วิวิธสิริ (2535 : 24) หมายถึง กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนนั่นเอง แต่จัดขึ้นมาบริการเฉพาะผู้ใหญ่ เพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดความรู้ เจตคติ ทักษะ ค่านิยมที่ดีในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

การประชุมทางวิชาการของประเทศสมาชิกยูเนสโก จำนวน 142 ประเทศ เมื่อปี ค.ศ.1976 ได้ให้นิยาม " การศึกษาผู้ใหญ่ " ไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดการศึกษาทั้งหมดที่ประกอบด้วย เนื้อหา วิธีการ และระดับการศึกษา ไม่จำกัดว่าจะจะเป็นในระบบโรงเรียน หรือระบบอื่น ๆ อาจจัดเป็นการศึกษาเบื้องต้นขึ้นใน โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย และการ

ฝึกอบรมต่าง ๆ ซึ่งบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ในสังคมได้เข้ารับการศึกษ เพื่อพัฒนาความสามารถ เพิ่มพูนความรู้ ปรับปรุงเทคนิคการทำงาน การมีคุณสมบัติเหมาะสมกับอาชีพชั้นสูง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพื่อเป็นคนที่ได้รับการพัฒนาตนเอง อย่างเต็มที่ และให้เป็นผู้มีน้ำใจที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่ได้รับการ พัฒนาอย่างสมดุล ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม (UNESCO. 1976)

3. การศึกษานอกโรงเรียน มีความหมายเช่นเดียวกับ การศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งแต่ละสถาบันการศึกษาเรียกชื่อแตกต่างกันไป ลักษณะและความหมาย มีบุคคลและสถาบัน ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ ให้ทัศนะว่า การศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ประสบการณ์ และกิจกรรม ที่ไม่ได้จัดในโรงเรียนภาคปกติ เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถ ทั้งด้านความรู้ ทัวไปและวิชาชีพ ให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี มีสัมมาอาชีพ และทำหน้าที่ พลเมืองให้ดีขึ้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2523 : 22)

บรีมเบค (Brembeck. 1974 : 5) ได้สรุปลักษณะ 3 ประการ ของการศึกษานอกโรงเรียน คือ

- (1) เป็นกิจกรรมทางการศึกษา ที่จัดให้ผู้มีอาชีพแล้ว ได้มีโอกาสมาฝึกฝนทักษะ และหาความรู้เพิ่มเติม
- (2) เป็นกิจกรรมการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลส่วนใหญ่ที่เป็นเยาวชน ให้มีความรู้ก่อน ที่จะไปประกอบอาชีพ
- (3) เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้น เพื่อพัฒนาทักษะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ของโลก

แกรนสตาฟฟ์ (Grandstaff. 1974 : 5) ได้กล่าวถึงลักษณะพิเศษของการศึกษานอกโรงเรียนไว้ 7 ประการ คือ

- (1) ลงทุนน้อย
- (2) โครงการศึกษาส่วนใหญ่ เน้นหลักสูตรระยะสั้น
- (3) สนองความต้องการของผู้เรียน
- (4) เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน
- (5) เน้นการกระจายอำนาจ ยึดหลักประชาธิปไตย
- (6) เน้นการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
- (7) เน้นการช่วยเหลือผู้เรียนในด้านการพัฒนาศักยภาพในตัวผู้เรียน

4. **การฝึกหัดครู** เป็นการศึกษาที่มุ่งฝึกหัด และพัฒนาผู้ที่จะประกอบอาชีพครู รวมทั้งครูประจำการ ให้มีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถด้านทักษะในการสอน มีความสามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ มีจิตสำนึกของความเป็นครู มีความรับผิดชอบต่อนักเรียน มีความใฝ่รู้มุ่งพัฒนาตนเองและการสอนอยู่เสมอ มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาชุมชนโดยการฟื้นฟูอนุรักษ์เสริมสร้างสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของประเทศ และเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านความประพฤติ และการดำรงชีวิต ตลอดจนการรักษาภาษาและวัฒนธรรมของชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 14)

เชิขรศรี วิวิธสิริ (2535 : 6) การจัดการฝึกหัดครู เป็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและถ้ามีความจำเป็น สถาบันฝึกหัดครูอาจจัดหลักสูตรให้ต่ำกว่าอุดมศึกษา เพื่อผลิตครูตาม ความต้องการของท้องถิ่นด้วยก็ได้

ปัจจุบันโดย พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2527 วิทยาลัยครูได้พัฒนาฐานะเป็น สถาบันระดับอุดมศึกษา มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และได้รับ พระราชทานนามใหม่จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นามว่า " สถาบันราชภัฏ " เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2535 ขึ้นกับ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันราชภัฏ จัดการเรียนการสอน เป็น 2 ระดับ คือ หลักสูตรระดับอนุปริญญา และ หลักสูตรปริญญาตรี เปิดทำการสอน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาครุศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2536)

5. **การอาชีวศึกษา** เชิขรศรี วิวิธสิริ (2535 : 6-7) ให้ทัศนะว่าเป็นการศึกษาวิชาชีพที่มุ่งผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและสังคม มีวัตถุประสงค์ดังนี้

5.1 **ระดับประถมศึกษา** มุ่งฝึกให้ผู้เรียนเกิดมีนิสัยรักการทำงาน สามารถนำความรู้จากบทเรียน และการทำงานในโรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.2 **ระดับมัธยมศึกษา** มุ่งฝึกผู้เรียนให้มีประสบการณ์ มีความรู้ความชำนาญที่สามารถ จะนำไปปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริงอย่างหนึ่ง หรือเพื่อให้รู้แนวทางที่จะศึกษาเพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจของแต่ละบุคคล การจัดการศึกษาอาจรวมอยู่กับโรงเรียนมัธยมทั่วไป หรือ จัดเอกเทศ โดยเน้นการฝึกทักษะในระดับกึ่งฝีมือและระดับฝีมือ

5.3 **ระดับอุดมศึกษา** มุ่งฝึกวิชาชีพชั้นสูง เพื่อให้มีความสามารถ และมีความชำนาญ เฉพาะทาง จัดรวมอยู่ในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยได้ตามความเหมาะสม

บทบาทการอาชีวศึกษาในปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็นการศึกษาที่ช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของคนในประเทศให้ดีขึ้น เนื่องจากหางานทำได้ง่าย มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมในอนาคต และยังถือว่าเป็นการพัฒนาประเทศอีกประการหนึ่งด้วย

หลักสูตรการเรียนการสอนอาชีวศึกษาจัดขึ้นให้ผู้ต้องการศึกษาได้มีโอกาสเลือกศึกษาตามความเหมาะสม แบ่งออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่

- (1) ระดับวิชาชีพพระยะสัน (225 ชั่วโมง)
- (2) ประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.)
- (3) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- (4) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- (5) ประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.)
- (6) ประกาศนียบัตรครูเทคนิคชั้นสูง (ปทส.)

หลักสูตรการเรียนการสอนทั้ง 6 ระดับนี้ จัดออกเป็นการศึกษาใน 6 ประเภทวิชา ได้แก่ วิชาอุตสาหกรรม วิชาพาณิชยกรรม วิชาศิลปหัตถกรรม วิชาเกษตรกรรม วิชาเกษตรกรรม และ วิชาประมง (กรมอาชีวศึกษา. 2538)

6. การศึกษาวิชาชีพพิเศษ เข็ชรศรี วิวิธสิริ (2535 : 6 - 7) ให้ทัศนะว่าเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นเพื่อการอบรมอาชีพบางอย่างที่ต้องการซึ่งอาจจัดเป็นการเฉพาะหรืออาจจัดเข้าไว้ในหลักสูตรปกติ โดยมีระยะเวลาเรียนต่างกันตามความจำเป็นแห่งมาตรฐานวิชาชีพพิเศษนั้น ๆ เน้นการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความชำนาญ ออกไปประกอบอาชีพโดยตรง

การศึกษาวิชาชีพพิเศษ ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ได้แก่ โรงเรียนสารพัดช่าง สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน วิทยาลัยนาฏศิลป์ โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก โรงเรียนดุริยางค์ทหารเรือ โรงเรียนดุริยางค์ทหารอากาศ วิทยาลัยพยาบาลของรัฐ โรงเรียนนายสิบทหารบก โรงเรียนจ่าทหารเรือ โรงเรียนจ่าอากาศ โรงเรียนตำรวจภูธร โรงเรียนการบิน พลเรือน ฯลฯ เป็นต้น

7. การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาหลังจากจบมัธยมศึกษาตอนปลายแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

7.1 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ และวิชาชีพระดับกลาง มีความสามารถในการริเริ่มประกอบการได้

7.2 ระดับปริญญาตรี มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ในระดับสูงให้สามารถประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ให้สามารถริเริ่มการพัฒนาทางวิชาการ และวิชาชีพ ริเริ่มการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการส่งเสริมบทบาทของประเทศในประชาคมโลก

7.3 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทาง ให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้า และความเป็นเลิศทางวิชาการโดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีในด้านวิทยาศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ การประยุกต์ใช้วิทยาการสากล และภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 13-14)

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2531 : 51-52) การศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้แบ่งออกเป็น 2 ระบบ ได้แก่ ระบบจำกัดจำนวนรับหรือมหาวิทยาลัยปิด และระบบไม่จำกัดจำนวนรับหรือ มหาวิทยาลัยเปิด

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐระบบจำกัดจำนวนรับ จะต้องรับนักศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายในแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อจะผลิตบัณฑิตได้สอดคล้องกับแผนพัฒนากำลังคนและนโยบายการจัดสรรงบประมาณของรัฐ ซึ่งในปัจจุบันการรับนักศึกษากะทำได้หลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ การสอบคัดเลือกรวม การสอบคัดเลือกแบบโควต้า การสอบตามโครงการพิเศษ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐระบบไม่จำกัดจำนวนรับ จะต้องตอบสนองนโยบายการรับนักศึกษาตามปณิธานและหลักการจัดตั้งมหาวิทยาลัย เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ที่มีพลาดโอกาสเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยปิดได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม สำหรับพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยรัฐได้จัดตั้งสถาบันการศึกษาขึ้นในส่วนกลาง และเปิดสาขาในต่างจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งในประเทศไทยมี 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ระบบไม่จำกัดจำนวนรับหรือมหาวิทยาลัยเปิดเกิดขึ้นจากความพยายาม " เปิดโอกาส และ ขยายโอกาส " ทาง การศึกษาแก่ประชาชน สามารถจำแนกประเภทตามระดับของ "ความเปิด" ได้ 4 ประเภท คือ

(1) แบบให้ปริญญาภายนอก เริ่มที่ มหาวิทยาลัยลอนดอนใน พ.ศ.2379 โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้ง ในและนอกประเทศอังกฤษมาสอบพบเข้าสอบข้อสอบของมหาวิทยาลัยลอนดอน ถ้าสามารถสอบผ่านก็จะได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัยลอนดอนซึ่งมีศักดิ์และสิทธิเหมือนกับปริญญาที่ประสาทให้แก่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยลอนดอนทุกประการ

(2) แบบขยายสาขาทางการศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาแบบเปิด ระดับที่ 2 ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยได้จัดให้มีการขยายสาขาการศึกษาจากสถาบันแม่ให้กว้างขวางออกไป เป็นการเปิดหลักสูตรถ่วงน้ำหนักสำหรับนักศึกษาประจำที่เข้ามาเข้าเรียนในชั้นเรียน และนักศึกษาภายนอกที่เรียนอยู่ที่บ้านมีในประเทศ ออสเตรเลีย แคนาดา และประเทศในเครือจักรภพ

(3) **แบบตลาดวิชา** เป็นการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยที่รับนักศึกษาโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก เปิดทำการสอนตามปกติแต่ไม่บังคับให้นักศึกษาเข้าชั้นเรียน นักศึกษาจะเป็นผู้กำหนดวิธีการเรียนเองว่าจะมาเข้าชั้นเรียน หรือศึกษาด้วยตนเองจากระบบการสอนทางไกล หรือกระทำทั้ง 2 แบบ ในประเทศไทยได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

(4) **แบบมหาวิทยาลัยเปิด** เป็นแบบมหาวิทยาลัยเปิดที่สมบูรณ์แบบ ที่ยึดผู้เรียนเป็นหลัก กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความสนใจศึกษาแล้วเรียนในระดับมหาวิทยาลัยได้เข้ารับการศึกษโดยไม่ต้องสอบคัดเลือก ไม่ต้องเข้าฟังบรรยายในชั้นเรียน นักศึกษาจะศึกษาจากการใช้สื่อประสม คือ สื่อสิ่งพิมพ์ทางไปรษณีย์ สื่อวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ประกอบกิจกรรมภาคปฏิบัติที่ได้รับมอบหมาย และเข้ารับการสอนเสริมเพื่ออภิปรายซักถามปัญหาวิชาการตามศูนย์การศึกษาที่จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ประเมินผลด้วยการทำงานตามที่ได้รับมอบหมายส่งไปให้คณาจารย์ตรวจ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแล้วก็เข้าสอบไล่ประจำภาค หลังจากนั้นก็นักศึกษาเรียนชุดวิชาครบตามหลักสูตรแล้วอาจต้องเข้าร่วมอบรมเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ หรือทัศนศึกษาเมื่อผ่านการประเมินครบถ้วนแล้ว ถือว่าเรียนครบหลักสูตรจะได้รับปริญญาบัตรซึ่งมีศักดิ์และสิทธิเหมือนปริญญาจากมหาวิทยาลัยปิดทุกประการในประเทศไทยได้แก่ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

8. **การศึกษาชุมชน** เสาวนีย์ เสนาสุ (2529 : 9-11) เป็นการศึกษาที่จัดเพื่อให้การศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตแก่สมาชิกทุกคนในชุมชนซึ่งอาจจะเป็นได้ทั้งรูปแบบกิจกรรมหรือโปรแกรม และกระบวนการที่ครอบคลุมชีวิตในชุมชนทุก ๆ ด้าน

แนวคิดของการศึกษาชุมชนนั้นถือว่าการศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการดำรงชีวิตของคนในชุมชนทุกคน และถือว่าชุมชนหรือสังคมนั้นจะต้องสามารถ หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการศึกษาทั้งหมดด้วย

การศึกษาจึงเป็นเรื่องของชุมชนต้องแสวงหา และทำความเข้าใจในการจัดลำดับความ ต้องการจำเป็นก่อนหลัง ในการที่จะเรียนรู้เรื่องราว ทักษะ ประสบการณ์ และทัศนคติ ที่ชุมชนพิจารณาเลือกแล้วว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นเครื่องมือแก้ปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมของชุมชนนั้น ๆ อย่างแท้จริง

เชียรศรี วิวัธสิริ (2535 : 27) การศึกษาชุมชน มุ่งให้อีกาสทางการศึกษาแก่สมาชิกของชุมชนอย่างเท่าเทียมกันในรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น โดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วในชุมชนนั้นเพื่อพัฒนาชุมชน เป็นการระดมทรัพยากรทุกประเภท ภายใต้การครอบครองควบคุมของหน่วยงานต่าง ๆ มาผสมผสานให้เป็นประโยชน์

กูมส์ (Coombs. 1974 : 15) แบ่งความต้องการการศึกษาของประชาชน ออกเป็น 4 ด้าน คือ

(1) ด้านการศึกษาทั่วไปหรือความรู้พื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก เขียนได้ ความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม และวิทยาศาสตร์เบื้องต้น เป็นต้น

(2) ด้านการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ของครอบครัว ได้แก่ การอนามัย โภชนาการ คหกรรมศาสตร์ การเลี้ยงดูเด็ก และการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

(3) ด้านการศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ได้แก่ การพัฒนาความรู้และทักษะเฉพาะอย่างในการประกอบอาชีพที่สัมพันธ์กับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางสังคม

(4) ด้านการศึกษาเพื่อการปรับปรุงชุมชน ได้แก่ ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น การสหกรณ์ และการสุขภาพ เป็นต้น

รูปแบบการจัดการศึกษา

การจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ซึ่งนักการศึกษาผู้ใหญ่ได้แบ่งรูปแบบการจัดกิจกรรมการศึกษาไว้ ดังนี้

เวอร์เนอร์ (Verner. 1964 : 156) ให้ทัศนะถึงรูปแบบการศึกษาไว้ 3 ลักษณะ คือ

(1) วิธีการเรียนเป็นรายบุคคล ได้แก่ การฝึกงาน การศึกษาเป็นรายบุคคล และการเรียนรู้ทางไปรษณีย์ เป็นต้น

(2) วิธีการเรียนเป็นกลุ่ม ได้แก่ การเรียนเป็นชั้น การประชุมปฏิบัติการ และการสัมมนา เป็นต้น

(3) วิธีการเรียนเพื่อพัฒนาชุมชน คือ การศึกษาหรือการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การปฏิบัติการของชุมชน

โนลส์ (Knowles. 1970 : 90-91) ได้จำแนกรูปแบบการเรียนรู้ไว้ 3 ลักษณะ เช่นเดียวกับ เวอร์เนอร์ คือ

(1) รูปแบบการเรียนรู้สำหรับบุคคล

(2) รูปแบบการเรียนรู้สำหรับกลุ่ม

(3) รูปแบบการเรียนรู้สำหรับการพัฒนาชุมชน

รูปแบบการศึกษาเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ตามที่ เวอร์เนอร์ และโนลส์ ได้กล่าวไว้ นั้นมีประโยชน์สำหรับการออกแบบโปรแกรมการเรียนการสอน ซึ่ง อดอง เขียนกระโทก (2530 : 38-40) สรุปไว้ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนรู้เป็นรายบุคคล ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องไปเรียนในสถาบันการศึกษาใด อาจเรียนอยู่กับบ้าน ได้แก่

1.1 รูปแบบที่ 1 การฝึกงาน เป็นการฝึกทักษะเพื่อให้เกิดการเรียนรู้หน้าที่การทำงาน ใช้สถานที่ในสำนักงาน

1.2 รูปแบบที่ 2 การเรียนทางไปรษณีย์ ผู้เรียนจะต้องเรียนโดยอ่านหนังสือ และทำแบบฝึกหัดตามหลักสูตรด้วยตนเอง การประเมินผลใช้วิธีส่งข้อสอบไปให้ผู้ตรวจทางไปรษณีย์

1.3 รูปแบบที่ 3 การให้คำปรึกษา เป็นการ ให้คำแนะนำด้านการศึกษา และปรึกษาด้านอาชีพ

1.4 รูปแบบที่ 4 การเรียนตัวต่อตัว ผู้เรียนจะอ่านหนังสือด้วยตนเอง แล้วจึงมาปรึกษาผู้แนะนำว่า ที่อ่านนั้นได้ผลอย่างไร

1.5 รูปแบบที่ 5 การเรียนรู้จากแบบเรียนสำเร็จรูป ซึ่งอาจมาในรูปของสื่อต่าง ๆ ผู้เรียนจะต้องเรียนตามลำดับขั้นตอน ตอบแบบวัดผลตามความเข้าใจของผู้เรียน และจะต้องให้ทราบผลในทันทีว่าผิดหรือถูก คำตอบที่ถูกต้องจะได้รับรางวัลเพื่อจูงใจที่จะเรียนในบทต่อไปและคำตอบ ที่ผิดก็จะต้องศึกษาเอกสารใหม่ หรือเลือกเรียนในโปรแกรมใหม่ ซึ่งถ้าผู้เรียนประสบผลตามเป้าหมายแล้ว ก็เป็นอันว่าโปรแกรมนั้นเสร็จสมบูรณ์

2. รูปแบบการเรียนรู้แบบกลุ่ม การเรียนรู้สำหรับกลุ่มนั้น ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

2.1 กลุ่มปฏิบัติการ หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นกลุ่มใหญ่ในระยะสั้น และมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน ได้แก่ กิจกรรมการพบกันในกลุ่มใหญ่ โดยการประชุมอภิปรายและรวมทั้งกิจกรรมสถานการณ์การด้วย ช่วงเวลาของกลุ่มปฏิบัติการอาจใช้เวลาตั้งแต่ 1 - 7 วัน และส่วนมากผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องพักในที่จัดการประชุมอภิปรายนั้น ๆ ซึ่งอาจจะจัดในโรงแรมหรือศูนย์ประชุมสัมมนาก็ได้

2.2 การประชุมสัมมนา หมายถึง การแลกเปลี่ยนข่าวสาร แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันแก้ปัญหา

2.3 การอภิปรายกลุ่ม หมายถึง การจัดกลุ่มบุคคลให้ได้มีโอกาสพบปะ และอภิปรายแบบไม่เป็นทางการ ในหัวข้อที่สมาชิกทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกลุ่มผู้นำให้เกิดขึ้นในท้องถิ่นด้านการพัฒนาชุมชน หรือการศึกษานอกระบบ เพื่อศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ พร้อมกับวางแผนปฏิบัติการ เพื่อเปลี่ยนทัศนคติด้วยการอภิปราย ให้ทุกคนมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการตกลงด้วยมติของคนส่วนใหญ่ ตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการรวบรวมพลังความสามารถ พลังความรู้ และประสบการณ์ทุกคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

2.4 การระดมพลังสมอง หมายถึง เทคนิคเพื่อสร้างความคิดริเริ่มก่อนลงมือปฏิบัติงาน การจัดระดมพลังสมองเป็นการให้สมาชิกทุกคนได้ออกความคิด โดยไม่คำนึงถึงว่าความคิด นั้นๆ จะใช้ได้หรือไม่ได้ ควรกระตุ้นให้สมาชิกทุกคนรู้สึกมีอิสระที่จะพูดและแสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีข้อแม้ใด ๆ เพื่อจะให้ได้แสดงความคิดดี ๆ ออกมาให้มากที่สุดก่อนที่จะ

มีการอภิปราย และประเมินข้อเสนอต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความคิดเชิงปฏิบัติของแต่ละบุคคลเพื่อการคลี่คลายปัญหาที่หาข้อยุติไม่ได้ และส่งเสริมให้เกิดความคิดริเริ่ม เป็นวิธีการที่สามารถช่วย แก้ปัญหาซึ่งแก้ไม่ได้มาก่อน ผู้มีส่วนร่วมจะรู้สึกตื่นเต้นต่อการแสดงออกอย่างเสรี และได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

2.5 การอภิปรายเป็นคณะ หมายถึง การจัดกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 4 - 8 คนซึ่งมีความรู้ดีในเรื่องที่จะอภิปราย มาพูดคุยอย่างมีระเบียบในหัวข้อที่มอบหมายให้ ความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้ฟังได้ศึกษาสภาพหรือปัญหาของเรื่องที่จะนำมาอภิปรายในแง่ต่าง ๆ ของเรื่องนั้น ๆ และเกิดการพิจารณาข้อดีข้อเสียในการดำเนินการนอกจากนี้ยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพ ไม่เป็นทางการระหว่างผู้อภิปรายกับผู้ฟัง ได้อีกด้วย และถ้าต้องการช่วยให้ผู้ฟังตื่นตัวอยู่เสมอ ต้องเปลี่ยนผู้พูดที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องเดียวกัน

2.6 การบรรยายเป็นชุดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง การปาฐกถาเป็นช่วง ๆ โดยบุคคลตั้งแต่ 2 - 5 คน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของเรื่องเดียวกัน การบรรยายนั้นควรใช้เวลาประมาณ 10 - 20 นาที ต่อคน ความมุ่งหมายเพื่อเสนอความรู้ใหม่โดยวิธีย่อและต่อเนื่องกันอย่างมีเหตุผล เป็นการเสนอข้อคิดเห็นในหลาย ๆ แง่ ต่อปัญหาที่กำลังศึกษาอยู่ เป็นการพูดอย่างสั้นๆ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซาก และทำให้ผู้ฟังเกิดการตื่นตัวโดยไม่คล้อยตามความคิดเห็นของผู้พูดเพียงคนเดียว

2.7 การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การให้กลุ่มได้อภิปรายข้อคิดเห็นจากการแสดงบทบาทสมมติต่อสภาพปัญหาที่กำลังพิจารณาอยู่ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาอย่างละเอียดอ่อนเกี่ยวกับมนุษย์สัมพันธ์และศึกษาวิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับอารมณ์ ซึ่งจะเป็นวิธีช่วยให้เกิดการอภิปรายจากบทบาทที่แสดงไปแล้วนั้น และเป็นการเสนอแนะทางที่จะแก้ปัญหาย่างหนึ่ง

2.8 การใช้กรณีตัวอย่าง หมายถึง รายละเอียดของเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดที่นำมาเสนอต่อผู้ฟังโดยปากเปล่า หรือข้อเขียน หรือฟิล์มภาพยนตร์ หรือทั้งสามวิธี ความมุ่งหมายเพื่อเสนอรายละเอียดของปัญหาหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม และศึกษาวิธีแก้ไขปัญหานั้น ๆ ซึ่งจะ ทำให้ ผู้ร่วมมีความคิดวิเคราะห์และเกิดทักษะในการแก้ปัญหา

2.9 การทำงานในรูปคณะกรรมการ หมายถึง การทำงานที่ประกอบด้วยคนกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อทำหน้าที่บางประการ ซึ่งไม่สามารถจะจัดให้ทุก ๆ คนในกลุ่มใหญ่ทำได้ มีหลายลักษณะ เช่น กรรมการบริหาร กรรมการเฉพาะกิจ ฯลฯ เป็นต้น ความมุ่งหมายเพื่อวางแผนกิจกรรมเฉพาะตอน หรือวางแผนระยะยาว เพื่อทำหน้าที่เป็นคณะที่ปรึกษา เพื่อศึกษาปัญหาเฉพาะ เพื่อเผยแพร่ หรือประชาสัมพันธ์กิจการหรือประเมินผลงานที่ทำไปแล้ว การทำงานในระบบกรรมการ เป็นการฝึกผู้นำในอนาคตได้เป็นอย่างดี

2.10 การสาธิต หมายถึง การเสนอวิธีทำงาน หรือกระบวนการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยปกติ เมื่อสาธิตแล้วก็จะให้ผู้ชมหรือผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติตามขั้นตอนที่สาธิตให้ชมไปแล้วนั้น โดยมีผู้ควบคุมหรือแนะนำอย่างใกล้ชิด แล้วตามด้วยการอภิปราย ความมุ่งหมาย เพื่อสอนวิธีทำหรือปฏิบัติหรือแสดงเทคนิคใหม่ๆ เป็นการจูงใจให้เชื่อถือหรือศรัทธาคือผลผลิตใหม่ ๆ หรือความคิดใหม่ ๆ

2.11 การจัดทัศนศึกษา หมายถึง การให้กลุ่มผู้เข้าร่วมได้ชมสิ่งของหรือสถานที่ที่น่าสนใจ อันเป็นประสบการณ์ตรงในการศึกษา อาจจัดเป็นระยะสั้นเพื่อชมแห่งเดียว หรือระยะยาว เพื่อชมหลาย ๆ แห่งในหลายสถานที่ก็ได้ ซึ่งจะได้รับการประสบการณ์ ที่ไม่สามารถนำมาสอนในสถานที่เรียนได้ และเป็นการช่วยทำให้เกิดความสนใจอย่างแท้จริงต่อสภาพปัญหาที่จะต้องศึกษาอย่างลึกซึ้ง ทำให้เกิดความสัมพันธระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติต่อปัญหาหนึ่ง ๆ

3. รูปแบบการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน หมายถึง รูปแบบของการเรียนรู้ที่กว้างขวาง เป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง กล่าวคือ ชุมชนเปรียบเสมือนชั้นเรียนเป็นห้องปฏิบัติการสำหรับการเรียนรู้ บุคคลมีโอกาสนเรียนรู้วิธีแก้ปัญหาชีวิตจริง ๆ ในชุมชนเองและ มีโอกาสได้เรียนรู้วิธีแก้ปัญหของชุมชนนั้น ๆ ซึ่งกล่าวได้ว่าวิธีการแก้ปัญหของบุคคล และชุมชนก็เป็นวิถีทางการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างถาวร และเมื่อมนุษย์ ได้รับการพัฒนาแล้วก็จะเป็นผู้พัฒนาสังคม พัฒนาประเทศชาติต่อไป ดังนั้นการศึกษาจึงให้ประโยชน์เป็นอย่างมาก สำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตลอดเวลา

วิรัช เดชะวงษากุล (2529 : 30) ให้ทัศนะไว้ว่า กระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญสิ่งหนึ่งคือการศึกษาเพื่อให้ตระหนักถึงวิถีชีวิตของบรรพบุรุษในอดีตอันยาวนาน อีกทั้งการศึกษายังมีส่วนช่วยในการพัฒนาคนในด้านความคิด สติปัญญา จิตใจ รวมทั้งการกระทำต่าง ๆ ที่จะออกมาในรูปของการฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ และสร้างประสบการณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้ได้รับการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ รู้จักใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ กระทำสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

สรุปได้ว่าประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษานั้น คือ บุคคลได้รับการพัฒนาในด้านความคิด สติปัญญา จิตใจ ทำให้ผู้เข้ารับการศึกษามีความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า และสามารถปรับตนเอง ครอบคลุมอาชีพการงานให้เจริญก้าวหน้าเป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ

การจัดการศึกษาของกองทัพบก

กองทัพบกมีการกิจตาม พระราชบัญญัติ จัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2503 มาตรา 14 คือ "กองทัพบกมีหน้าที่เตรียมกำลังพลและป้องกันราชอาณาจักร มีบัญชาการทหารบก เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ"

ดังนั้นการจัดการศึกษาของกองทัพบกเพื่อให้กำลังพลได้ศึกษาหาความรู้ ทั้งวิชาทหาร และ วิชาการสาขาต่าง ๆ จึงเป็นหน้าที่อันสำคัญประการหนึ่งในการเตรียมกำลังพลตามภารกิจ ซึ่งการจัดกิจกรรมการศึกษาด้านวิชาทหารนั้นกองทัพบกได้กระทำเป็นการกิจต่อเนื่องตลอดมา เพื่อบ่มบักกำลังพลของกองทัพบกมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนการจัดกิจกรรมการศึกษานอกเหนือจากวิชาทหารในสาขาวิชาต่าง ๆ นั้น กองทัพบกมีขีดจำกัด ยังไม่สามารถจัดได้อย่างกว้างขวางทุกสาขาวิชา จึงจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยสถาบันบันการศึกษารัฐให้การศึกษาเพิ่มเติมความรู้กับกำลังพลของกองทัพบกในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความจำเป็น และขาดแคลนในการปฏิบัติภารกิจ

1. โครงสร้างการจัดส่วนราชการของกองทัพบก หลักพื้นฐานสำหรับการจัดส่วนราชการของกองทัพบกได้ใช้ลักษณะของงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่มาแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ โดยส่วนราชการที่ลักษณะของงานคล้ายกันจะถูกจัดไว้ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งแบ่งออกตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2513 ได้เป็น 7 ส่วน ดังนี้

- 1.1 ส่วนบัญชาการ
- 1.2 ส่วนกำลังรบ
- 1.3 ส่วนสนับสนุนการรบ
- 1.4 ส่วนส่งกำลังบำรุง
- 1.5 ส่วนภูมิภาค
- 1.6 ส่วนการศึกษา
- 1.7 ส่วนช่วยพัฒนา

ส่วนต่าง ๆ ดังกล่าวแต่ละส่วนมีหน้าที่ความรับผิดชอบแตกต่างกันออกไปแต่ทุก ๆ ส่วนจะสอดคล้องผสมผสานกันมีความสมบูรณ์เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นผลให้กองทัพบกสามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีศูนย์รวมอยู่ที่ส่วนบัญชาการซึ่งผู้บังคับบัญชาสูงสุดของกองทัพบก ปฏิบัติงาน ณ ส่วนบัญชาการ

2. การจัดส่วนการศึกษา ประกอบด้วยส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังพลทุกระดับของกองทัพบก ให้มีความรู้ความสามารถในการ

ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งหน้าที่สำคัญ ได้แก่ การกำหนดนโยบายด้านการศึกษา การกำหนดหลักนิยมของเหล่าต่าง ๆ การควบคุมคุณภาพ การวางแผนอำนวยการประสานงานและกำกับดูแลงานด้านการศึกษา การจัดสรรงบประมาณด้านการฝึกและศึกษา และการควบคุมการใช้งบประมาณการศึกษา ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ ซึ่งจะกล่าวถึงเฉพาะส่วนราชการสำคัญที่รับผิดชอบด้านการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ ของส่วนราชการกองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด พ.ศ. 2513 ได้แก่

- 2.1 กรมยุทธศึกษาทหารบก
- 2.2 สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง
- 2.3 โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
- 2.4 ศูนย์อำนวยการแพทย์พระมงกุฎเกล้า
- 2.5 โรงเรียนของเหล่าและโรงเรียนของสายวิทยาการ

3. การจัดกิจกรรมด้านการศึกษาของกองทัพบก ได้ดำเนินการมาเป็นเวลานาน และกระทำต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ประเภท คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในกองทัพบก และการส่งเสริมในกำลังพลไปเข้ารับศึกษานอกกองทัพบก

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในกองทัพบก ได้ดำเนินการทั้งด้านวิชาทหาร และวิชาสามัญ ตามขีดความสามารถที่จะกระทำได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1.1 ด้านวิชาทหาร ได้กระทำต่อเนื่องกันมาโดยใช้ทรัพยากรที่กองทัพบกมีอยู่ ได้แก่ ผู้สอน สถานที่เรียน ผู้เรียน งบประมาณ ฯลฯ เป็นต้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีดังต่อไปนี้

(1) หลักสูตรการศึกษาตามแนวทางรับราชการ ได้แก่ การศึกษาวิชาทหารเพื่อมุ่งหมายให้ข้าราชการทหารกองทัพบก มีความรู้ความสามารถ สำหรับขึ้นดำรงตำแหน่งสูงขึ้นในระดับต่าง ๆ ในส่วนของข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ดังนี้

การปฐมนิเทศ สำหรับข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ที่บรรจุเข้ารับราชการใหม่

หลักสูตรชั้นนายร้อย สำหรับข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร เมื่อจะเลื่อนขึ้นครองตำแหน่งอัตราชั้นยศร้อยเอก

หลักสูตรชั้นนายพัน สำหรับข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร เมื่อจะเลื่อนขึ้นครองตำแหน่งอัตราชั้นยศพันตรี

ในส่วนของข้าราชการทหารชั้นประทวนก็กระทำเช่นเดียวกับข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร เพื่อมุ่งหมายให้สามารถเลื่อนฐานะ เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรที่ต่อไปกิจกรรมการเรียนการสอน ได้แก่ หลักสูตรนายสิบชั้นต้น หลักสูตรนายสิบอาวุโสหมายเลข 1 และหมายเลข 2 เป็นต้น

การเลื่อนฐานะจากข้าราชการทหารชั้นประทวนเป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรในปัจจุบัน สามารถเลื่อนฐานะได้ 3 วิธี คือ วิธีที่ 1 การสอบคัดเลือกโดยไม่จำกัดวุฒิทางการศึกษา ณ หน่วยต้นสังกัด วิธีที่ 2 การสอบแข่งขันเป็นส่วนรวม สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ณ กรมยุทธศึกษาทหารบก และ วิธีที่ 3 การคัดเลือกผู้ที่มีความดีความชอบในการปฏิบัติงาน มีผลงานดีเด่นสมควรได้เลื่อนฐานะในกรณีพิเศษ

การศึกษาตามแนวทางรับราชการมีส่วนราชการที่รับผิดชอบ คือ โรงเรียนของเหล่า และโรงเรียนของสายวิทยาการภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของกรมยุทธศึกษาทหารบก

(2) หลักสูตรสำหรับการบรรจุตำแหน่ง เป็นหลักสูตรที่ไม่ได้กำหนดไว้ให้เป็นหลักสูตรตามแนวทางรับราชการทั่ว ๆ ไป แต่หลักสูตรเหล่านี้อาจไปปรากฏ เป็น หลักสูตรบังคับสำหรับบรรจุ หรือเลื่อนขึ้นดำรงตำแหน่งในบางตำแหน่งซึ่งจะกำหนดไว้ใน คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่ง เพื่อใช้เป็นมาตรการในการควบคุมการบรรจุ คุณสมบัติมักจะประกอบด้วยการศึกษา ประสบการณ์ หรือผ่านงานในตำแหน่งต่าง ๆ ผลการประเมินค่าการปฏิบัติงาน ผลการทดสอบสมรรถภาพร่างกาย ฯลฯ เป็นต้น (กองทัพบก. 2530: 6-11)

การจะเลื่อนขึ้นครองตำแหน่งอัตราพันเอกจะต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และต้องสำเร็จหลักสูตรชั้นนายร้อย และชั้นนายพันแล้ว และการที่จะบรรจุในตำแหน่งฝ่ายเสนาธิการ จะต้องสำเร็จจากโรงเรียนเสนาธิการทหารบก นอกจากนี้ในบางตำแหน่งได้กำหนดวุฒิการศึกษาของผู้ดำรงตำแหน่งไว้ด้วย

3.1.2 ด้านวิชาสามัญ ได้ดำเนินการตามขีดความสามารถ และตามทรัพยากรที่มีอยู่ หลักสูตรที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีดังนี้

(1) หลักสูตรตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นหลักสูตรในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับทหารกองประจำการ ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดให้เรียนในประเภทวิธีเรียนทางไกล ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับทหารกองประจำการมากที่สุด เนื่องจากทหารกองประจำการมีภารกิจประจำวัน จึงไม่สามารถนั่งเรียนในชั้นเรียนได้นับว่าเป็นโอกาสอันดีที่ทหารกองประจำการจะได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากเดิมระหว่างเข้ารับราชการทหารกองประจำการในกองทัพบกเป็นระยะเวลา 2 ปี

หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนขึ้นในหน่วยทหารของกองทัพบกดังกล่าว นอกจากจะให้โอกาสสำหรับทหารกองประจำการแล้ว ยังมีข้าราชการทหารกองทัพบก ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นประทวน และข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ตลอดจนครอบครัวของข้าราชการได้เข้ารับการศึกษ เพื่อเพิ่มวุฒิทางการศึกษาอีกด้วย

(2) หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี สำหรับผู้ที่ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณพรหม ซึ่งเมื่อสำเร็จการศึกษามาแล้ว จะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการทหารในกองทัพบก เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร

ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี คือ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า วิทยาลัยแพทย์ศาสตร์พระมงกุฎเกล้า และวิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก

โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า มีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียนนายร้อย เพื่อให้เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรของกองทัพบกที่มีคุณลักษณะเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบสูง มีความรู้ทางวิชาการระดับปริญญาตรีทัดเทียมกับสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ภายในประเทศ มีความรู้ทางวิชาการทหาร สามารถนำหน่วยทหารระดับหมวด ปฏิบัติการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีร่างกายแข็งแรง และจิตใจเข้มแข็งอดทนต่อความยากลำบากได้

วิทยาลัยแพทย์ศาสตร์พระมงกุฎเกล้า มีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียนแพทย์ เพื่อให้เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และนายแพทย์ที่มีคุณลักษณะพิเศษพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ทั้งจรรยาแพทย์ที่ดีมีความรู้ทางวิชาการในระดับแพทย์ศาสตรบัณฑิต ทัดเทียมกับสถาบันการศึกษาภายในประเทศ มีความรู้วิชาทหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ผู้บังคับบัญชาหน่วยทหารแพทย์ระดับหมวดได้ มีลักษณะผู้นำ ที่ดีมีร่างกายแข็งแรง

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก มีหน้าที่ให้การศึกษาอบรมแก่นักเรียนพยาบาล เพื่อให้เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และนางพยาบาล ที่มีคุณลักษณะพิเศษพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม ทั้งจรรยาพยาบาลที่ดี มีความรู้ทางวิชาการในระดับพยาบาลศาสตรบัณฑิต ทัดเทียมกับสถาบันการศึกษาภายในประเทศ มีความรู้วิชาทหารสามารถปฏิบัติหน้าที่ พยาบาลในสนามรบได้ มีร่างกายแข็งแรง

(3) หลักสูตรการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว เพื่อผลิตบุคลากรของกองทัพบกให้มีความรู้ความสามารถในด้านการวิจัย การพัฒนา และมีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง

ส่วนราชการที่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับสูงกว่าปริญญาตรี คือ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ซึ่งเป็นส่วนราชการในสถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(การทหาร) สำหรับข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีมาแล้ว (กองทัพบก. 2535 : 3-7)

3.2 การส่งเสริมให้กำลังพลไปเข้ารับการศึกษานอกกองทัพบก กองทัพบกมีนโยบายส่งเสริมให้ข้าราชการทหารกองทัพบกได้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในสถาบันการศึกษาของรัฐ แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 กองทัพบกออกทุนการศึกษาให้และ กรณีที่ 2

ผู้ศึกษาใช้ทุนส่วนตัวศึกษาเอง นอกจากนั้นกองทัพบกได้ออกเป็นระเบียบอนุญาตให้ข้าราชการลาไปศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ไว้ 2 วิธี คือ วิธีที่ 1 ใช้เวลาราชการไปศึกษา วิธีที่ 2 ใช้เวลานอกราชการ และใช้เวลาราชการบางส่วนไปศึกษา (กองทัพบก. 2519: 1-2 ; กองทัพบก. 2528 : 1) กำลังพลของกองทัพบกส่วนใหญ่ใช้ทุนส่วนตัวศึกษาเองโดยวิธี ขออนุญาตใช้เวลานอกราชการ และเวลาราชการบางส่วนไปศึกษา เพราะไม่ทำให้ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานต้องเสียโอกาสไป ซึ่งในระหว่างศึกษาจะมีสิทธิเลื่อนขั้นเงินเดือนได้ตามปกติ

กำลังพลของกองทัพบกส่วนน้อยที่ได้รับทุนการศึกษาของกองทัพบก เนื่องจากงบประมาณมีอย่างจำกัด ผู้ที่ได้รับทุนการศึกษา กองทัพบกจะอนุญาตให้ลาศึกษาโดยใช้เวลาราชการไปศึกษา เป็นผลทำให้ความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานต้องหยุดชะงักชั่วเวลาหนึ่ง เพราะไม่ได้รับการเลื่อนขั้นเงินเดือนในระหว่างที่กำลังศึกษา

ในปัจจุบันสถาบันการศึกษาของรัฐทุกระดับ ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลากหลายวิธีเรียน เป็นการเอื้ออำนวยให้ ข้าราชการทหารกองทัพบกสามารถเข้ารับการศึกษาค้นคว้าความรู้ เพิ่มเติมได้ โดยไม่เกิดผลเสียต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ดังนั้นจึงมีข้าราชการทหารกองทัพบกทั้งข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวนจำนวนมากเข้ารับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในอาชีพการงาน และการพัฒนาตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

สุรกุล เจนอบรม (2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการและความสนใจด้านการศึกษาค้นคว้าของข้าราชการไทย ผลการศึกษาพบว่าข้าราชการส่วนใหญ่ ยังเห็นด้วยกับความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ วิชาที่เป็นที่สนใจของข้าราชการส่วนใหญ่ ได้แก่ ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติอยู่ คอมพิวเตอร์ ศิลปะการพูด การบริหาร กฎหมายประจำวัน และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ส่วนมูลเหตุจูงใจให้ข้าราชการ ขวนขวายศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ได้แก่ เพื่อความก้าวหน้าในการทำงาน เพื่อยกระดับตนเอง เพื่ออยากรู้เพราะ ชอบเรียน เพื่อต้องการพบบุคคลใหม่ ๆ และเพื่อต้องการปริญญาดุษฎี

ชลทิษฐ์ เอี่ยมสำอางค์ (2530 : 30) ประเมินผลกระทบของโครงการ การศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อประชาชนในชนบท พบว่า ประชาชนในชนบทมีเหตุผลในการเข้าร่วมโครงการ การศึกษานอกโรงเรียน คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะฝีมือ เพื่อนำไปใช้ในชีวิต ประจำวัน เพื่อการประกอบอาชีพ และเพื่อการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ประกาศรี มานะ (2528 : 118) ศึกษาลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาค้นคว้า และไม่ได้ศึกษาค้นคว้าในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่เบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม โดยทำการ

ศึกษากับนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ลงทะเบียน เรียน ปีการศึกษา 2527 และผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ได้ศึกษาต่อ พบว่าเหตุผลของการเรียนต่อคือ ช่วยให้หางานทำได้ง่ายขึ้น ต้องการประกาศนียบัตรสำหรับโอกาสในการทำงานที่ดีกว่าเดิม เห็นผู้อื่นเรียนจึงอยากเรียน และสอบเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาไม่ได้ ส่วนสาเหตุของผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ได้ศึกษาต่อปีการศึกษา 2527 พบว่า เด็กที่มีผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมจะได้เรียนต่อน้อยที่สุด และบิดา มารดาที่จบ การศึกษาสูง บุตรจะมีจำนวนร้อยละสูงในการศึกษาต่อ

มาลินี แสงแก้ว (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการ การศึกษาต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า เจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความต้องการความรู้สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ มีความต้องการศึกษาต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด กิจกรรมการศึกษาที่ต้องการอันดับ 1 คือ การศึกษาดูงาน ห้องสมุด หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ภายในประเทศ

รังรอง สีทองดี (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรพบว่าแรงจูงใจในการศึกษาต่อเรียงลำดับจากน้อยไปหามากคือ ด้านการเรียนเพื่อรู้ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการทำตามความหวังของผู้อื่น และด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

ดอบบินส์ (Dobbins. 1969 : 2925-A) ศึกษาเรื่องความมุ่งหวังทางการศึกษา และอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากเมืองใหญ่ ๆ จำนวน 5 เมือง ในรัฐหลุยเซียน่า พบว่า บิดามารดา มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ และเลือกการศึกษาต่อของนักเรียน

บาเบอร์ (Baber. 1975 : 395) ศึกษาการแบ่งชั้นทางสังคมพบว่า คนที่มีการศึกษาสูง มีแนวโน้มให้บุตรได้รับการศึกษาสูงด้วย

สรุป ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่ผู้วิจัยได้รวบรวมมานั้นพบว่าปัจจัยที่เกื้อกูลสำหรับการศึกษาได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดาและสภาพแวดล้อม เป็นต้น โดยเป้าหมายของการศึกษาต่อ เพื่อการพัฒนาตนเอง เพื่อแก้ปัญหาในอาชีพการงาน และเพื่อต้องการศึกษาต่อไปในระดับสูง

สมมติฐานของการวิจัย

1. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 ประเภทแตกต่างกัน มีความต้องการด้านการศึกษาแตกต่างกัน

2. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 ที่มีที่ตั้งหน่วยทหารแตกต่างกัน มีความต้องการด้านการศึกษาแตกต่างกัน
3. ข้าราชการทหารของกองทัพอากาศที่ 1 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการด้านการศึกษา แตกต่างกัน
4. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการแตกต่างกัน มีความต้องการด้านการศึกษาแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหาร กองทัพภาคที่ 1 ในหน่วยขึ้นตรงกองทัพภาคที่ 1 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับ ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารกองทัพภาคที่ 1 ประเภทข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวนจากหน่วยขึ้นตรง กองทัพภาคที่ 1 จำนวน 6 หน่วย ได้แก่ กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 9 กองพลทหารราบที่ 11 กองพลพัฒนาที่ 1 และ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1

เหตุผลสำคัญ ที่เลือกเฉพาะข้าราชการทหารประเภท ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวน เนื่องจากเป็นข้าราชการทหารที่มีตำแหน่งหน้าที่ประจำการ แน่นนอนตายตัวอยู่ในกองทัพภาคที่ 1 ระดับผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งส่วนใหญ่มี ระดับการศึกษา ตั้งแต่ ม.3 ขึ้นไป หรือถ้าต่ำกว่าก็ต้องมีประสบการณ์ ในการทำงานมาพอสมควร ถือว่าข้าราชการทหารเหล่านี้ ถ้าได้รับการพัฒนาด้วยการให้ได้รับการศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติม ก็จะเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนากองทัพภาคที่ 1 ไปสู่ความทันสมัยตามเป้าหมาย ของกองทัพบกที่ตั้งเอาไว้

2. กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เลือกจากบุคคลากรที่เป็น ข้าราชการ ทหารกองทัพภาคที่ 1 ตามข้อ 1 โดยวิธีของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างดังตาราง 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามหน่วยคั่นสังกัด

หน่วยคั่นสังกัด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
กองพลที่ 1 รักษาพระองค์	100
กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์	90
กองพลทหารราบที่ 9	90
กองพลทหารราบที่ 11	30
กองพลพัฒนาที่ 1	20
กองบัญชาการช่วยรบที่ 1	50
รวมทั้งสิ้น	380

จากตาราง 1 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างมี 380 คน เป็น กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ จำนวน 100 คน กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ จำนวน 90 คน กองพลทหารราบที่ 9 จำนวน 90 คน กองพลทหารราบที่ 11 จำนวน 30 คน กองพลพัฒนาที่ 1 จำนวน 20 คน กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ เลือกตอบ มาตรฐานประมาณค่า และเดิมข้อความ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความต้องการด้านการศึกษา 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้
2. ด้านสังคม
3. ด้านวิธีการเรียน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษา

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ของผู้วิจัยเอง
2. นำผลการศึกษาในข้อ 1 มาสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา และความมุ่งหมายที่ต้องการ
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกomiteกรรมการผู้ควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 คน เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรง เมื่อตรวจสอบแล้วก็นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขในขั้นต้นแล้วไปทดลองเพื่อหาความเชื่อมั่น กับ ข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88
5. ปรับปรุงแบบสอบถามและจัดพิมพ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ส่งหนังสือราชการ ออกโดย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พร้อมแบบแบบสอบถาม ไปยังผู้บัญชาการหน่วยทหารต่าง ๆ ทั้ง 6 หน่วย ดังที่ได้แสดงไว้ใน ตาราง 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ และขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ วันที่ 10 กันยายน 2539
2. วันที่ 24 กันยายน 2539 ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงของหน่วยทหาร ทั้ง 6 หน่วย ที่ส่งแบบสอบถามไปเพื่อติดตามสอบถามผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ
3. วันที่ 1 ตุลาคม 2539 ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรง ให้เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามที่ดำเนินการแล้ว
4. วันที่ 8 ตุลาคม 2539 ผู้วิจัยได้ประสานกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อขอรับแบบสอบถามกลับคืนมา และเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2539 ก็รับแบบสอบถามคืนมาครบทั้ง 6 หน่วย จำนวน 378 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.47 ดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหน่วยต้นสังกัด

หน่วยต้นสังกัด	จำนวน		ร้อยละ
	ส่งแบบสอบถาม	ตอบแบบสอบถาม	
1. กองพลที่ 1 รักษาพระองค์	100	99	99
2. กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์	90	89	98.89
3. กองพลทหารราบที่ 9	90	90	100
4. กองพลทหารราบที่ 11	30	30	100
5. กองพลพัฒนาที่ 1	20	20	100
6. กองบัญชาการช่วยรบที่ 1	50	50	100
รวม	380	378	99.47

จากตาราง 2 แสดงว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมี 378 คน เป็นกองพลที่ 1 รักษาพระองค์ จำนวน 99 คน กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ จำนวน 89 คน กองพลทหารราบที่ 9 จำนวน 90 คน กองพลทหารราบที่ 11 จำนวน 30 คน กองพลพัฒนาที่ 1 จำนวน 20 คน และ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 จำนวน 50 คน รวมคิดเป็นร้อยละ 99.47

วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

การจัดกระทำกับข้อมูลมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์
3. สรุป และแปลความหมาย

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพ วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ความต้องการด้านการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) เพื่อหาความต้องการโดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ จำแนกตามตัวแปรต้น คือ ประเภทที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t - test) เพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ จำแนกตามตัวแปรต้น คือ ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4 ความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่

2. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้เปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปและข้อมูลส่วนตัว

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981: 49)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของค่าต่าง ๆ
 N แทน จำนวนข้อมูลที่น่ามาพิจารณา

2.1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (Ferguson. 1981: 68)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของค่าแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ค่ายกกำลังสองของผลรวมทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูลที่น่ามาพิจารณา

2.1.4 ค่าสถิติเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t-test

$$\text{สูตร } t = \frac{\overline{X}_1 - \overline{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ย
กลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2

$\overline{X}_1, \overline{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของ กลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

2.2 สถิติสำหรับตรวจสอบเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธี
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alfa Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

N แทน จำนวนข้อ ทั้งหมด

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 จำแนกตาม ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการ วิเคราะห์โดย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t - test)

สัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ย ของกลุ่มที่ 1
$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ย ของกลุ่มที่ 2
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
n 1	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
n 2	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่า t ใน t - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพ ของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการด้านการศึกษา

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษา

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความต้องการเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 จำนวน 6 หน่วย ได้แก่ กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ , กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ , กองพลทหารราบที่ 9 , กองพลทหารราบที่ 11 , กองพลพัฒนาที่ 1 และ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามสถานภาพ ได้แก่ ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และ วุฒิการศึกษาก่อนรับราชการ ซึ่งการวิเคราะห์ได้ใช้ค่าร้อยละ ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวน และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (N = 378)	ร้อยละ
1. ประเภท		
ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร	134	35.45
ข้าราชการทหารชั้นประทวน	244	64.55
รวม	378	100
2. ที่ตั้งหน่วยทหาร		
ในกรุงเทพมหานคร	102	26.98
นอกกรุงเทพมหานคร	276	73.02
รวม	378	100
3. อายุ		
ต่ำกว่า 35 ปี	197	52.12
35 ปี ขึ้นไป	181	47.88
รวม	378	100
4. วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	293	77.51
ปริญญาตรี และสูงกว่า	85	22.49
รวม	378	100

จากตาราง 3 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร 134 คน คิดเป็นร้อยละ 35.45 และเป็นข้าราชการทหารชั้นประทวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 64.55

มีที่ตั้งหน่วยทหาร อยู่ในกรุงเทพมหานคร 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.98 และอยู่นอก กรุงเทพมหานคร 276 คน คิดเป็นร้อยละ 73.02 มีอายุต่ำกว่า 35 ปี 197 คน คิดเป็นร้อยละ 52.12 และสูงกว่า 35 ปี 181 คน คิดเป็นร้อยละ 47.88 มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ต่ำกว่า ปริญญาตรี 293 คน คิดเป็นร้อยละ 77.51 และ ปริญญาตรีและสูงกว่า 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.49

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการด้านการศึกษา

เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน ตามตัวแปรต้น คือ ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ โดยใช้ค่า $\bar{X}$ และ S.D. ซึ่งกำหนดเกณฑ์ระดับความต้องการตามค่าคะแนนเฉลี่ยดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 - 5.00 หมายความว่า มีความต้องการระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.66 หมายความว่า มีความต้องการระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายความว่า มีความต้องการระดับน้อย

2.1 ความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน โดยรวมเป็นรายด้านและรายชื่อของข้าราชการทหาร 378 คน ดังตาราง 4 - 7 ต่อไปนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม

ความต้องการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ด้านความรู้	3.48	0.55	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.39	0.69	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.66	0.62	ปานกลาง
รวม	3.50	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า ข้าราชการทหารมีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48 - 3.66$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้โดยรวม

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.28	0.85	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.19	0.85	มาก
เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.67	1.16	มาก
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.81	1.13	มาก
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.67	1.30	มาก
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.88	1.16	มาก
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.26	0.84	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	3.96	1.02	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.76	0.97	มาก
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	3.93	0.95	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.27	1.39	น้อย
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.60	1.39	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.45	1.37	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.58	1.37	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.31	1.01	มาก
ภาษาต่างประเทศ	3.81	1.05	มาก
จิตวิทยา	3.52	1.01	ปานกลาง
ปรัชญา	3.25	0.97	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.34	0.95	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.46	0.92	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.89	0.96	มาก
คณิตศาสตร์	3.28	0.99	ปานกลาง
กฎหมาย	4.00	0.86	มาก
การเมือง และการปกครอง	3.96	0.92	มาก
สุขศึกษา	3.42	0.91	ปานกลาง
การถ่ายรูป	2.92	1.06	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
คอมพิวเตอร์	4.32	0.83	มาก
การโรงแรม	2.69	1.11	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.46	0.99	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.52	0.97	ปานกลาง
บัญชี	3.17	1.03	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.31	1.04	ปานกลาง
ศิลปกรรม	2.95	1.01	ปานกลาง
โภชนาการ	2.99	0.96	ปานกลาง
มัลติเทคน์	2.95	1.06	ปานกลาง
รวม	3.48	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่า ข้าราชการทหารมีความต้องการด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.45 - 3.52$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.55$) และ “การศึกษาสูงสุด ม.6” อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมโดยรวม

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.69	0.94	มาก
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.78	0.90	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.74	0.94	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.91	0.89	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.79	1.05	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.72	1.05	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.88	1.08	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.69	0.97	มาก
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.58	0.94	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.12	0.99	ปานกลาง
รวม	3.39	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่า ข้าราชการทหารมีความต้องการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จำนวนข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 3.91$) เท่ากับจำนวนข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72 - 3.58$) โดยอยู่ในระดับมาก ในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” และ “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด”

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวม

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.55	1.26	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.99	0.90	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.78	1.17	มาก
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.11	0.85	มาก
การเรียนในชั้น	3.55	1.04	ปานกลาง
การเรียนทางไกล	3.39	1.15	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.56	1.01	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.86	0.95	มาก
การฝึกงาน	3.83	0.97	มาก
การศึกษาดูงาน	3.94	0.90	มาก
รวม	3.66	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า ข้าราชการทหารมีความต้องการด้านวิธีการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78 - 4.11$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55 - 3.56$)

2.2 ความต้องการด้านการศึกษากำหนดตามประเภท เป็นการวิเคราะห์ความต้องการด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน โดยรวม เป็นรายด้านและรายข้อ ของข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน โดยใช้ $\bar{X}$, S.D. และระดับความต้องการ ดังตาราง 8 - 15 ต่อไปนี้

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมของข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร

ความต้องการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
ด้านความรู้	3.42	0.56	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.48	0.68	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.60	0.66	ปานกลาง
รวม	3.47	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่า ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรมีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42 - 3.60$)

ตาราง ๑ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ
ข้าราชการทหาร ชั้นสัญญาบัตร

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.55	0.62	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.40	0.75	มาก
เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.31	1.26	ปานกลาง
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.54	1.22	ปานกลาง
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.02	1.37	ปานกลาง
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.58	1.26	ปานกลาง
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.39	0.78	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	3.74	1.08	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.74	1.05	มาก
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	4.04	0.93	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.13	1.41	น้อย
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.28	1.46	น้อย
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.19	1.41	น้อย
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.23	1.35	น้อย
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.44	0.85	มาก
ภาษาต่างประเทศ	4.13	0.98	มาก
จิตวิทยา	3.65	1.03	ปานกลาง
ปรัชญา	3.26	0.98	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.39	1.01	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.45	0.95	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.95	0.98	มาก
คณิตศาสตร์	3.25	1.02	ปานกลาง
กฎหมาย	4.02	0.81	มาก
การเมือง และการปกครอง	4.05	0.85	มาก
สุขศึกษา	3.35	0.90	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
การถ่ายรูป	2.84	1.10	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	4.36	0.77	มาก
การโรงแรม	2.64	1.16	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.40	1.02	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.46	1.00	ปานกลาง
บัญชี	3.12	1.06	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.31	1.04	ปานกลาง
ศิลปกรรม	2.85	1.01	ปานกลาง
โภชนาการ	2.93	1.05	ปานกลาง
มัลติมีเดีย	2.89	1.16	ปานกลาง
รวม	3.42	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร มีความต้องการด้านความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84 - 3.65$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อการนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.55$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ
ข้าราชการทหาร ชั้นสัญญาบัตร

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.81	0.87	มาก
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.86	0.89	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.77	0.93	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.97	0.91	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.90	1.05	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.79	1.06	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.89	1.07	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.86	0.84	มาก
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.79	0.81	มาก
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.11	0.99	ปานกลาง
รวม	3.48	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่าข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร มีความต้องการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 3.97$) ยกเว้นในเรื่อง “เพิ่มทักษะการเดินร่า” “เพิ่มทักษะการร้องเพลง ” “เพิ่มทักษะการดนตรี” และ “เพิ่มทักษะด้านศิลปวัฒนธรรม” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79 - 3.11$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ
ข้าราชการทหาร ชั้นสัญญาบัตร

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.44	1.22	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	4.05	0.90	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.53	1.20	ปานกลาง
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.10	0.85	มาก
การเรียนในชั้น	3.48	1.07	ปานกลาง
การเรียนทางไกล	3.35	1.17	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.51	1.05	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.83	0.97	มาก
การฝึกงาน	3.74	1.03	มาก
การศึกษาดูงาน	3.92	0.91	มาก
รวม	3.47	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่าข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จำนวนข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.44 - 3.53$) และจำนวนข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.10$) เท่ากัน โดยอยู่ในระดับมากในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “การศึกษาดูงาน”

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม
ของข้าราชการทหารชั้นประทวน

ความต้องการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ด้านความรู้	3.51	0.54	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.34	0.69	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.69	0.60	มาก
รวม	3.51	0.51	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่าข้าราชการทหารชั้นประทวน มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ และด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34 - 3.51$) ส่วนด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ
ข้าราชการทหาร ชั้นประทวน

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.13	0.91	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.08	0.88	มาก
เพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือน	3.86	1.06	มาก
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.96	1.05	มาก
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	4.03	1.11	มาก
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	4.04	1.08	มาก
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.19	0.86	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	4.08	0.97	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.77	0.92	มาก
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	3.86	0.96	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.35	1.38	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.77	1.33	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.59	1.33	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.77	1.34	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.23	1.08	มาก
ภาษาต่างประเทศ	3.64	1.05	ปานกลาง
จิตวิทยา	3.45	1.00	ปานกลาง
ปรัชญา	3.25	0.96	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.32	0.92	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.47	0.91	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.86	0.95	มาก
คณิตศาสตร์	3.30	0.98	ปานกลาง
กฎหมาย	3.98	0.98	มาก
การเมือง และการปกครอง	3.90	0.96	มาก
สุขศึกษา	3.46	0.91	ปานกลาง

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
การถ่ายรูป	2.95	1.03	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	4.30	0.87	มาก
การโรงแรม	2.72	1.08	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.50	0.98	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.56	0.95	ปานกลาง
บัญชี	3.20	1.02	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.32	1.04	ปานกลาง
ศิลปกรรม	3.00	1.01	ปานกลาง
โภชนาการ	3.02	0.91	ปานกลาง
มัลติมีเดีย	2.98	1.00	ปานกลาง
รวม	3.51	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่าข้าราชการทหารชั้นประทวนมีความต้องการด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.35 - 3.64$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 4.30$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ
ข้าราชการทหาร ชั้นประทวน

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.63	0.97	ปานกลาง
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.74	0.90	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.72	0.94	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.88	0.87	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่ำ	2.73	1.05	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.68	1.04	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.88	1.09	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.59	1.02	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.46	0.99	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.13	0.99	ปานกลาง
รวม	3.34	0.69	ปานกลาง

จากตาราง 14 แสดงว่าข้าราชการทหารชั้นประทวน มีความต้องการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68 - 3.63$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.88$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ
ข้าราชการทหาร ชั้นประทวน

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.61	1.28	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.95	0.91	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.91	1.41	มาก
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.11	0.85	มาก
การเรียนในชั้น	3.59	1.03	ปานกลาง
การเรียนทางไกล	3.41	1.14	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.58	0.99	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.88	0.95	มาก
การฝึกงาน	3.89	0.94	มาก
การศึกษาดูงาน	3.96	0.90	มาก
รวม	3.69	0.60	มาก

จากตาราง 15 แสดงว่าข้าราชการทหารชั้นประทวน มีความต้องการด้านวิธีการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.88 - 4.11$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงาน ประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.61 - 3.59$)

2.3 ความต้องการด้านการศึกษานักศึกษาที่ดัดหน่วยทหาร เป็นการวิเคราะห์ความต้องการ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน โดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ ของข้าราชการทหารที่มีที่ดัดหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร และ นอกกรุงเทพมหานคร โดยใช้ $\bar{X}$, S.D. และระดับความต้องการ ดังตาราง 16 - 23 ต่อไปนี้

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมของข้าราชการทหารที่มีที่ดัดหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร

ความต้องการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
ด้านความรู้	3.42	0.55	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.32	0.73	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.66	0.64	ปานกลาง
รวม	3.44	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 16 แสดงว่า ข้าราชการทหารที่มีที่ดัดหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32 - 3.66$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ
ข้าราชการทหาร ที่มีที่ตั้งหน่วยในกรุงเทพมหานคร

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.29	0.85	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.13	0.88	มาก
เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.69	1.11	มาก
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.91	1.09	มาก
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.69	1.29	มาก
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.85	1.09	มาก
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.28	0.83	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	3.91	1.13	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.79	1.07	มาก
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	3.87	1.10	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.31	1.43	น้อย
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.59	1.46	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.33	1.36	น้อย
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.40	1.34	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.23	1.11	มาก
ภาษาต่างประเทศ	3.89	1.18	มาก
จิตวิทยา	3.47	1.04	ปานกลาง
ปรัชญา	3.15	0.95	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.21	0.97	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.33	0.87	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.85	0.98	มาก
คณิตศาสตร์	3.21	0.90	ปานกลาง
กฎหมาย	3.84	0.92	มาก
การเมือง และการปกครอง	3.93	0.93	มาก
สุขศึกษา	3.26	0.89	ปานกลาง

ตาราง 17 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
การถ่ายรูป	2.82	1.12	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	4.25	1.00	มาก
การโรงแรม	2.69	1.27	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.28	0.99	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.24	1.04	ปานกลาง
บัญชี	2.96	1.03	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.22	1.07	ปานกลาง
ศิลปกรรม	2.83	1.01	ปานกลาง
โภชนาการ	2.85	1.01	ปานกลาง
มัลติมีเดีย	2.97	1.14	ปานกลาง
รวม	3.42	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 17 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40 - 3.47$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 4.29$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ
ข้าราชการทหาร ที่มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.57	0.99	ปานกลาง
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.81	0.86	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.75	0.93	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.80	1.08	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่ำ	2.69	1.05	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.67	1.15	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.75	1.13	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.59	1.04	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.55	1.02	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.01	1.04	ปานกลาง
รวม	3.32	0.73	ปานกลาง

จากตาราง 18 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67 - 3.59$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75 - 3.81$)

ตาราง 19 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ
ข้าราชการทหาร ที่มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.77	1.23	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.97	0.90	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.87	1.17	มาก
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.13	0.85	มาก
การเรียนในชั้น	3.67	1.07	มาก
การเรียนทางไกล	3.31	1.21	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.37	1.07	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.77	1.01	มาก
การฝึกงาน	3.79	1.06	มาก
การศึกษาคูงาน	3.91	1.02	มาก
รวม	3.66	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 19 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.13$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77 - 3.37$)

ตาราง 20 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม
ของข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารนอกกรุงเทพมหานคร

ความต้องการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ด้านความรู้	3.50	0.55	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.42	0.67	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.66	0.62	ปานกลาง
รวม	3.52	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงว่า ข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42 - 3.66$)

ตาราง 21 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ
ข้าราชการทหาร ที่มีที่ตั้งหน่วยทหารนอกกรุงเทพมหานคร

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.27	0.85	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.21	0.84	มาก
เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.66	1.18	ปานกลาง
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.78	1.14	มาก
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.67	1.31	มาก
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.88	1.19	มาก
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.25	0.84	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	3.97	0.98	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.75	0.93	มาก
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	3.95	0.89	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.26	1.38	น้อย
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.60	1.37	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.49	1.37	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.64	1.38	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.34	0.97	มาก
ภาษาต่างประเทศ	3.78	0.99	มาก
จิตวิทยา	3.54	1.00	ปานกลาง
ปรัชญา	3.29	0.97	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.39	0.94	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.51	0.94	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.91	0.95	มาก
คณิตศาสตร์	3.31	1.03	ปานกลาง
กฎหมาย	4.05	0.83	มาก
การเมือง และการปกครอง	3.96	0.92	มาก
สุขศึกษา	3.48	0.91	ปานกลาง

ตาราง 21 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
การถ่ายรูป	2.95	1.03	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	4.35	0.76	มาก
การโรงแรม	2.69	1.05	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.53	0.99	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.63	0.92	ปานกลาง
บัญชี	3.25	1.02	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.35	1.03	ปานกลาง
ศิลปกรรม	2.99	1.01	ปานกลาง
โภชนาการ	3.04	0.94	ปานกลาง
มัคคุเทศน์	2.94	1.03	ปานกลาง
รวม	3.50	0.35	ปานกลาง

จากตาราง 21 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60 - 3.66$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.35$)

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ
ข้าราชการทหาร ที่มีที่ตั้งหน่วยทหารนอกกรุงเทพมหานคร

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.74	0.96	มาก
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.77	0.91	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.73	0.94	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.95	0.80	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่ำ	2.83	1.05	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.74	1.01	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.93	1.06	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.72	0.94	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.59	0.92	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.16	0.96	ปานกลาง
รวม	3.42	0.67	ปานกลาง

จากตาราง 22 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74 - 3.59$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73 - 3.95$)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ
ข้าราชการทหาร ที่มีที่ตั้งหน่วยทหารนอกกรุงเทพมหานคร

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.46	1.27	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.99	0.91	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.74	1.17	มาก
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.10	0.85	มาก
การเรียนในชั้น	3.51	1.04	ปานกลาง
การเรียนทางไกล	3.42	1.12	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.63	0.98	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.89	0.93	มาก
การฝึกงาน	3.85	0.94	มาก
การศึกษาดูงาน	3.96	0.86	มาก
รวม	3.66	0.62	ปานกลาง

จากตาราง 23 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยนอกกรุงเทพมหานคร มีความ
ต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นราย
ข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.10$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียง
อย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียน
ด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.46 - 3.63$)

2.4 ความต้องการด้านการศึกษำแนกตามอายุ เป็นการวิเคราะห์ความต้องการ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน โดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ ของข้าราชการทหารที่มีอายุ ต่ำกว่า 35 ปี และ 35 ปี ขึ้นไป โดยใช้ $\bar{X}$, S.D. และระดับความต้องการ ดังตาราง 24 - 31 ต่อไปนี้

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษำโดยรวมของข้าราชการทหารที่มีอายุ ต่ำกว่า 35 ปี

ความต้องการด้านการศึกษำ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
ด้านความรู้	3.51	0.56	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.40	0.70	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.69	0.62	มาก
รวม	3.52	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 24 แสดงว่า ข้าราชการทหารที่มีอายุ ต่ำกว่า 35 ปี มีความต้องการด้านการศึกษำ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ และ ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40 - 3.51$) ส่วนด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$)

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ
ข้าราชการทหาร ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.32	0.85	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.20	0.86	มาก
เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.77	1.17	มาก
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.89	1.15	มาก
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.83	1.26	มาก
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.94	1.15	มาก
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.38	0.79	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	4.03	0.97	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.80	0.99	มาก
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	4.01	0.98	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.03	1.38	น้อย
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.43	1.43	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.22	1.38	น้อย
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.40	1.41	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.52	0.84	มาก
ภาษาต่างประเทศ	4.01	0.98	มาก
จิตวิทยา	3.53	1.02	ปานกลาง
ปรัชญา	3.30	0.98	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.35	0.98	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.49	0.88	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	4.01	0.94	มาก
คณิตศาสตร์	3.36	0.99	ปานกลาง
กฎหมาย	4.08	0.80	มาก
การเมือง และการปกครอง	4.08	0.79	มาก
สุขศึกษา	3.42	0.89	ปานกลาง

ตาราง 25 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
การถ่ายรูป	2.91	1.05	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	4.46	0.79	มาก
การโรงแรม	2.74	1.15	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.48	1.02	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.49	0.99	ปานกลาง
บัญชี	3.18	1.10	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.43	1.02	ปานกลาง
ศิลปกรรม	2.97	1.05	ปานกลาง
โภชนาการ	2.90	1.03	ปานกลาง
มัคคุเทศน์	2.97	1.09	ปานกลาง
รวม	3.51	0.56	ปานกลาง

จากตาราง 25 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40 - 3.53$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 4.52$)

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ
ข้าราชการทหาร ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.72	0.91	มาก
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.82	0.87	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.75	0.93	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.94	0.89	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.81	1.05	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.75	1.10	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.90	1.12	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.65	0.95	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.54	0.92	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.09	1.03	ปานกลาง
รวม	3.40	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 26 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความต้องการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75 - 3.65$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.94$)

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ
ข้าราชการทหาร ที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.60	1.25	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.99	0.93	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.88	1.21	มาก
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.11	0.82	มาก
การเรียนในชั้น	3.60	1.07	ปานกลาง
การเรียนทางไกล	3.39	1.19	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.59	0.99	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.87	0.98	มาก
การฝึกงาน	3.88	1.02	มาก
การศึกษาดูงาน	3.97	0.93	มาก
รวม	3.69	0.62	มาก

จากตาราง 27 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87 - 4.11$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60 - 3.60$)

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม
ของข้าราชการทหารที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป

ความต้องการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ด้านความรู้	3.45	0.54	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.38	0.68	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.62	0.63	ปานกลาง
รวม	3.47	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 28 แสดงว่า ข้าราชการทหารที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีความต้องการด้าน
การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38 - 3.62$)

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ
ข้าราชการทหาร ที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.23	0.84	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.19	0.84	มาก
เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.55	1.15	ปานกลาง
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.73	1.11	มาก
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.51	1.33	ปานกลาง
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.81	1.19	มาก
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.13	0.97	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	3.99	1.17	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.73	0.95	มาก
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	3.94	0.91	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	3.55	1.37	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.77	1.34	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.70	1.32	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.77	1.31	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.09	1.13	มาก
ภาษาต่างประเทศ	3.59	1.19	ปานกลาง
จิตวิทยา	3.51	1.01	ปานกลาง
ปรัชญา	3.20	0.95	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.34	0.93	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.43	0.97	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.72	0.96	มาก
คณิตศาสตร์	3.20	1.11	ปานกลาง
กฎหมาย	3.91	0.91	มาก
การเมือง และการปกครอง	3.92	1.03	มาก
สุขศึกษา	3.53	0.93	ปานกลาง

ตาราง 29 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
การถ่ายรูป	2.92	1.07	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	4.17	0.86	มาก
การโรงแรม	2.64	1.06	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.45	0.97	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.56	0.94	ปานกลาง
บัญชี	3.15	0.95	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.19	1.05	ปานกลาง
ศิลปกรรม	2.92	0.96	ปานกลาง
โภชนาการ	3.08	0.88	ปานกลาง
มัลติเทคน์	2.92	1.03	ปานกลาง
รวม	3.45	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 29 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64 - 3.59$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 4.23$)

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ
ข้าราชการทหาร ที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.66	0.96	ปานกลาง
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.73	0.92	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.73	0.95	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.88	0.89	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.77	1.05	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.69	0.99	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.86	1.04	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.72	0.99	มาก
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.62	0.97	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.15	0.94	ปานกลาง
รวม	3.38	0.68	ปานกลาง

จากตาราง 30 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีความต้องการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69 - 3.66$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” และ “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.88$)

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ
ข้าราชการทหาร ที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.49	1.23	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.98	0.83	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.67	1.13	มาก
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.11	0.88	มาก
การเรียนในชั้น	3.50	1.02	ปานกลาง
การเรียนทางไกล	3.39	1.10	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.52	1.03	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.85	0.93	มาก
การฝึกงาน	3.78	0.92	มาก
การศึกษาดูงาน	3.92	0.37	มาก
รวม	3.62	0.63	ปานกลาง

จากตาราง 31 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.11$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.49 - 3.52$)

2.5 ความต้องการด้านการศึกษำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ เป็นการวิเคราะห์ความต้องการ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน โดยรวมเป็นรายด้านและรายข้อ ของข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ปริญญาตรี และสูงกว่า โดยใช้ $\bar{X}$, S.D. และระดับความต้องการ ดังตาราง 32 - 39 ต่อไปนี้

ตาราง 32 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมของข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ต่ำกว่าปริญญาตรี

ความต้องการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
ด้านความรู้	3.50	0.55	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.36	0.70	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.68	0.62	มาก
รวม	3.51	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 32 แสดงว่า ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ และ ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36 - 3.50$) ส่วนด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$)

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ
ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.19	0.87	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.12	0.88	มาก
เพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือน	3.72	1.12	มาก
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.86	1.08	มาก
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.80	1.23	มาก
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.95	1.11	มาก
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.18	0.87	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	4.02	1.00	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.82	0.92	มาก
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	3.88	0.94	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.42	1.41	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.83	1.35	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.64	1.36	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.77	1.32	ปานกลาง
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.22	1.06	มาก
ภาษาต่างประเทศ	3.65	1.01	ปานกลาง
จิตวิทยา	3.51	1.00	ปานกลาง
ปรัชญา	3.28	0.94	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.37	0.93	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.46	0.92	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.82	0.97	มาก
คณิตศาสตร์	3.27	0.98	ปานกลาง
กฎหมาย	3.99	0.86	มาก
การเมือง และการปกครอง	3.91	0.95	มาก
สุขศึกษา	3.44	0.89	ปานกลาง

ตาราง 33 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
การถ่ายรูป	2.95	1.04	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	4.29	0.85	มาก
การโรงแรม	2.70	1.07	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.52	0.97	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.59	0.94	ปานกลาง
บัญชี	3.17	1.04	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.27	1.05	ปานกลาง
ศิลปกรรม	2.98	1.00	ปานกลาง
โภชนาการ	3.02	0.93	ปานกลาง
มัลติมีเดีย	2.99	1.03	ปานกลาง
รวม	3.50	0.55	ปานกลาง

จากตาราง 33 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.42 - 3.65$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 4.29$)

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ
ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.63	0.96	ปานกลาง
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.72	0.92	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.76	0.91	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.89	0.89	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.75	1.06	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.68	1.04	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.87	1.08	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.63	1.00	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.54	0.95	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.16	0.98	ปานกลาง
รวม	3.36	0.70	ปานกลาง

จากตาราง 34 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68 - 3.63$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.89$)

ตาราง 35 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของ
ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.55	1.27	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.99	0.89	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับผู้ยืมเรียน โดยผ่อนชำระ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.83	1.13	มาก
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.12	0.84	มาก
การเรียนในชั้น	3.58	1.03	ปานกลาง
การเรียนทางไกล	3.44	1.13	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.59	0.99	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.91	0.92	มาก
การฝึกงาน	3.87	0.94	มาก
การศึกษาดูงาน	3.94	0.89	มาก
รวม	3.68	0.62	มาก

จากตาราง 35 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83 - 4.12$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55 - 3.59$)

ตาราง 36 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม
ของข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ปริญญาตรี และสูงกว่า

ความต้องการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
ด้านความรู้	3.41	0.54	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.48	0.66	ปานกลาง
ด้านวิธีการเรียน	3.57	0.64	ปานกลาง
รวม	3.45	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 36 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรีและสูงกว่า มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41 - 3.57$)

ตาราง 97 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านความรู้ของ
ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.58	0.66	มาก
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.44	0.71	มาก
เพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือน	3.48	1.29	ปานกลาง
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.66	1.29	ปานกลาง
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.25	1.45	ปานกลาง
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.64	1.31	ปานกลาง
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.54	0.66	มาก
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	3.74	1.06	มาก
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.56	1.11	ปานกลาง
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	4.07	0.96	มาก
การศึกษาสูงสุด ม.6	1.75	1.19	น้อย
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	1.80	1.25	น้อย
การศึกษาสูงสุด ปวช.	1.80	1.21	น้อย
การศึกษาสูงสุด ปวส.	1.93	1.31	น้อย
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.60	0.76	มาก
ภาษาต่างประเทศ	4.36	0.99	มาก
จิตวิทยา	3.56	1.06	ปานกลาง
ปรัชญา	3.16	1.06	ปานกลาง
ประวัติศาสตร์	3.25	1.02	ปานกลาง
สังคมวิทยา	3.46	0.95	ปานกลาง
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	4.14	0.89	มาก
คณิตศาสตร์	3.34	1.03	ปานกลาง
กฎหมาย	4.09	0.87	มาก
การเมือง และการปกครอง	4.12	0.81	มาก
สุขศึกษา	3.36	0.97	ปานกลาง

ตาราง 37 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
การถ่ายรูป	2.79	1.11	ปานกลาง
คอมพิวเตอร์	4.44	0.78	มาก
การโรงแรม	2.65	1.23	ปานกลาง
ช่างยานยนต์	3.26	1.06	ปานกลาง
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.28	1.03	ปานกลาง
บัญชี	3.15	1.02	ปานกลาง
การเงิน และการธนาคาร	3.46	1.01	ปานกลาง
ศิลปกรรม	2.85	1.03	ปานกลาง
โภชนาการ	2.88	1.06	ปานกลาง
มัคคุเทศน์	2.79	1.13	ปานกลาง
รวม	3.41	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 37 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการ ปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65 - 3.66$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.60$)

ตาราง 38 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านสังคมของ
ข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า

ความต้องการด้านสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความต้องการ
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.91	0.83	มาก
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.98	0.84	มาก
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ ได้เป็นอย่างดี	3.67	1.03	มาก
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม	3.99	0.87	มาก
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.93	1.01	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.85	1.07	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.93	1.09	ปานกลาง
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.88	0.85	มาก
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.71	0.92	มาก
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	2.98	1.00	ปานกลาง
รวม	3.48	0.66	ปานกลาง

จากตาราง 38 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรีและสูงกว่า มีความต้องการด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 3.99$) ยกเว้น ในเรื่อง “เพิ่มทักษะการเดินร่า” “เพิ่มทักษะการร้องเพลง ” “เพิ่มทักษะการดนตรี” และ “เพิ่มทักษะด้านศิลปวัฒนธรรม” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85 - 2.98$)

ตาราง 89 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการด้านวิธีการเรียนของข้าราชการทหาร ที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ	2.53	1.26	ปานกลาง
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.96	0.94	มาก
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับผู้ขี้นเรียน โดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.61	1.29	ปานกลาง
ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.06	0.86	มาก
การเรียนในชั้น	3.45	1.09	ปานกลาง
การเรียนทางไกล	3.24	1.21	ปานกลาง
การเรียนด้วยตนเอง	3.44	1.05	ปานกลาง
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.69	1.05	มาก
การฝึกงาน	3.72	1.03	มาก
การศึกษาดูงาน	3.93	0.95	มาก
รวม	3.57	0.64	ปานกลาง

จากตาราง 89 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรีและสูงกว่ามีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.57$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จำนวนข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.53 - 3.61$) และจำนวนข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 4.06$) เท่ากัน โดยอยู่ในระดับมากในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “การศึกษาดูงาน”

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษา

เป็นการเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน ตามตัวแปรต้น คือ ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) ดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมตามประเภท เป็นการนำค่าเฉลี่ยความต้องการ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน มาวิเคราะห์ จำแนกตาม ประเภท ดังตาราง 40 - 43 ต่อไปนี้

ตาราง 40 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารโดยรวม จำแนกตามประเภท

ความต้องการด้านการศึกษา	ประเภท				t
	ชั้นสัญญาบัตร n1 = 134		ชั้นประทวน n2 = 244		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
ด้านความรู้	3.42	0.56	3.51	0.54	-1.44
ด้านสังคม	3.48	0.68	3.34	0.69	1.80
ด้านวิธีการเรียน	3.60	0.66	3.69	0.60	-1.36
รวม	3.47	0.56	3.51	0.51	-0.82

จากตาราง 40 แสดงว่าข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรกับชั้นประทวนมีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านความรู้ ของข้าราชการทหารจำแนกตาม
ประเภท

ความต้องการด้านความรู้	ประเภท				t
	ชั้นสัญญาบัตร		ชั้นประทวน		
	n1 = 134		n2 = 244		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.55	0.62	4.13	0.91	5.36**
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.40	0.75	4.08	0.88	3.71**
เพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือน	3.31	1.26	3.86	1.06	-4.37**
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.54	1.22	3.96	1.05	-3.39**
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.02	1.37	4.03	1.11	-7.30**
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.58	1.26	4.04	1.08	-3.53**
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.39	0.78	4.19	0.86	2.24*
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	3.74	1.08	4.08	0.97	-3.02**
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.74	1.05	3.77	0.92	-0.29
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	4.04	0.93	3.86	0.96	1.71
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.13	1.40	2.35	1.38	-1.42
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.28	1.46	2.77	1.33	-2.74**
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.19	1.41	2.59	1.33	-3.17**
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.23	1.35	2.77	1.34	-3.72**
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.44	0.85	4.23	1.08	2.04*
ภาษาต่างประเทศ	4.13	0.98	3.63	1.05	4.56**
จิตวิทยา	3.65	1.03	3.45	1.00	1.81
ปรัชญา	3.26	0.98	3.25	0.96	0.15
ประวัติศาสตร์	3.39	1.01	3.32	0.92	0.96
สังคมวิทยา	3.45	0.95	3.47	0.91	-0.23
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.95	0.98	3.86	0.95	0.84
คณิตศาสตร์	3.25	1.02	3.30	0.98	-0.42

ตาราง 41 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	ประเภท				t
	ชั้นสัญญาบัตร		ชั้นประทวน		
	n1 = 134		n2 = 244		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
กฎหมาย	4.02	0.81	3.98	0.89	0.43
การเมือง และการปกครอง	4.05	0.85	3.90	0.96	1.57
สุขศึกษา	3.35	0.93	3.46	0.96	-1.11
การถ่ายรูป	2.84	1.10	2.95	1.03	-0.96
คอมพิวเตอร์	4.36	0.77	4.30	0.87	0.68
การโรงแรม	2.64	1.16	2.72	1.08	-0.62
ช่างยานยนต์	3.40	1.02	3.50	0.98	-0.97
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.46	1.00	3.56	0.95	-0.97
บัญชี	3.12	1.06	3.20	1.02	-0.69
การเงิน และการธนาคาร	3.31	1.04	3.32	1.04	-0.12
ศิลปกรรม	2.85	1.01	3.00	1.01	-1.38
โภชนาการ	2.93	1.05	3.02	0.91	-0.81
มัคคุเทศน์	2.89	1.16	2.98	1.00	-0.77
รวม	3.42	0.56	3.51	0.54	-1.44

จากตาราง 41 แสดงว่าข้าราชการทหารทั้งชั้นสัญญาบัตรกับชั้นประทวน มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “การศึกษาสูงสุดอนุปริญญา” “การศึกษาสูงสุด ปวช.” “การศึกษาสูงสุด ปวส.” และ “ภาษาต่างประเทศ” และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” และ “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือสูงกว่า” นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 42 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านสังคมของข้าราชการทหารจำแนกตาม
ประเภท

ความต้องการด้านสังคม	ประเภท				t
	ชั้นสัญญาบัตร		ชั้นประทวน		
	n 1 = 134		n 2 = 244		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.31	0.87	3.63	0.97	1.92
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.86	0.87	3.74	0.90	1.26
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับ ทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี	3.77	0.93	3.72	0.94	0.47
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการ เข้าสังคม	3.97	0.91	3.88	0.87	0.92
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.90	1.05	2.73	1.05	1.50
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.79	1.06	2.68	1.04	1.01
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.89	1.07	2.88	1.09	0.10
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.86	0.84	3.59	1.02	2.74**
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.79	0.81	3.46	0.99	3.51**
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.11	0.99	3.13	0.99	-0.14
รวม	3.48	0.68	3.34	0.69	1.80

จากตาราง 42 แสดงว่าข้าราชการทหารทั้งชั้นสัญญาบัตรกับชั้นประทวน มีความต้องการด้านสังคมโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” และ “เพิ่มทักษะการประชาสัมพันธ์” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 48 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านวิธีการเรียนของข้าราชการทหารจำแนกตามประเภท

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	ประเภท				t
	ชั้นสัญญาบัตร		ชั้นประทวน		
	n1 = 134		n2 = 244		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติ งานประจำ	2.44	1.22	2.61	1.23	-1.24
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	1.05	0.90	3.95	0.91	1.05
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดย ผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.53	1.20	3.91	1.14	-3.03**
ให้หน่วยราชการของตน จัดการศึกษาอบรมให้กับ ข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.10	0.85	4.11	0.35	-0.07
การเรียนในชั้น	3.48	1.07	3.54	1.03	-0.99
การเรียนทางไกล	3.35	1.17	3.41	1.43	-0.51
การเรียนด้วยตนเอง	3.51	1.05	3.58	0.99	-0.54
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.83	0.97	3.88	0.95	-0.47
การฝึกงาน	3.74	1.03	3.89	0.94	-1.37
การศึกษาดูงาน	3.92	0.91	3.96	0.90	-0.42
รวม	3.60	0.66	3.69	0.60	-1.36

จากตาราง 48 แสดงว่าข้าราชการทหารทั้งชั้นสัญญาบัตรกับชั้นประทวน มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมตามที่ตั้งหน่วยทหาร เป็นการนำค่าเฉลี่ยความต้องการ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน มาวิเคราะห์ จำแนกตามที่ตั้งหน่วยทหาร ดังตาราง 44 - 47 ต่อไปนี้

ตาราง 44 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารโดยรวม
จำแนกตามที่ตั้งหน่วยทหาร

ความต้องการด้านการศึกษา	ที่ตั้งหน่วยทหาร				t
	ในกรุงเทพ ฯ		นอกกรุงเทพ ฯ		
	n1 = 102		n2 = 276		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
ด้านความรู้	3.42	0.55	3.50	0.55	-1.40
ด้านสังคม	3.32	0.73	3.42	0.67	-1.16
ด้านวิธีการเรียน	3.66	0.64	3.66	0.62	0.04
รวม	3.44	0.53	3.52	0.52	-1.21

จากตาราง 44 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารทั้งในกรุงเทพมหานคร กับนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 45 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านความรู้ของข้าราชการทหารจำแนกตาม
ที่ตั้งหน่วยทหาร

ความต้องการด้านความรู้	ที่ตั้งหน่วยทหาร				t
	ในกรุงเทพ ฯ		นอกกรุงเทพ ฯ		
	n1 = 102		n2 = 276		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.29	0.85	4.27	0.85	0.23
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.13	0.88	4.21	0.84	-0.86
เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.69	1.11	3.66	1.18	0.21
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.91	1.09	3.78	1.14	1.04
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.69	1.29	3.67	1.30	0.11
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.85	1.09	3.88	1.91	-0.24
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.28	0.83	4.25	0.85	0.32
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	3.91	1.13	3.97	0.98	-0.50
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.79	1.08	3.75	0.93	0.40
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	3.87	1.10	3.95	0.89	-0.60
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.31	1.43	2.26	1.38	0.34
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.59	1.47	2.60	1.37	-0.06
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.33	1.36	2.49	1.37	-1.01
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.40	1.34	2.64	1.38	-1.56
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.23	1.11	4.34	0.97	-0.90
ภาษาต่างประเทศ	3.89	1.19	3.78	0.99	0.86
จิตวิทยา	3.47	1.04	3.54	1.00	-0.58
ปรัชญา	3.15	0.95	3.29	0.97	-1.29
ประวัติศาสตร์	3.21	0.97	3.91	0.94	-1.67
สังคมวิทยา	3.33	0.87	3.51	0.94	-1.72
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.85	0.98	3.91	0.95	-0.47
คณิตศาสตร์	3.21	0.91	3.31	1.03	-0.97

ตาราง 45 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	ที่ตั้งหน่วยทหาร				t
	ในกรุงเทพฯ ฯ		นอกกรุงเทพฯ ฯ		
	n1 = 102		n2 = 276		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
กฎหมาย	3.84	0.92	4.05	0.83	-2.03*
การเมือง และการปกครอง	3.93	0.93	3.96	0.92	-0.30
สุขศึกษา	3.26	0.89	3.48	0.91	-2.06*
การถ่ายรูป	2.82	1.12	2.95	1.03	-0.99
คอมพิวเตอร์	4.25	1.00	4.35	0.76	-0.94
การโรงแรม	2.69	1.27	2.69	1.05	-0.04
ช่างยานยนต์	3.28	0.99	3.53	0.99	-2.14*
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.24	1.04	3.63	0.92	-3.36**
บัญชี	2.96	1.03	3.25	1.02	-2.39**
การเงิน และการธนาคาร	3.22	1.07	3.35	1.03	-1.11
ศิลปกรรม	2.83	1.01	2.99	1.01	-1.34
โภชนาการ	2.85	1.01	3.04	0.94	-1.63
มัลติเทคน์	2.97	1.14	2.94	1.03	0.25
รวม	3.42	0.55	3.30	0.55	-1.40

จากตาราง 45 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารทั้งในกรุงเทพมหานคร กับนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “ช่างเครื่องไฟฟ้า” และ “บัญชี” และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “กฎหมาย” “สุขศึกษา” และ “ช่างยานยนต์” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 46 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านสังคมของข้าราชการทหารจำแนกตามที่ตั้งหน่วยทหาร

ความต้องการด้านสังคม	ที่ตั้งหน่วยทหาร				t
	ในกรุงเทพฯ		นอกกรุงเทพฯ		
	n1 = 102		n2 = 276		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.37	0.99	3.74	0.91	-1.05
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.33	0.36	3.77	0.91	0.43
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับ					
ทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี	3.25	0.93	3.73	0.94	0.21
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการ					
เข้าสังคม	3.80	1.03	3.95	0.30	-1.27
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.69	1.05	2.33	0.30	-1.27
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.67	1.15	2.74	1.01	-0.53
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.75	1.13	2.93	1.06	-1.34
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.54	1.04	3.72	0.95	-1.13
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.55	1.02	3.59	0.92	-0.33
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.01	1.04	3.16	0.96	-1.30
รวม	3.32	2.73	3.42	0.67	-1.16

จากตาราง 46 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารทั้งในกรุงเทพมหานคร กับนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านสังคมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 47 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านวิธีการเรียนของข้าราชการทหารจำแนกตามที่ตั้งหน่วยทหาร

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	ที่ตั้งหน่วยทหาร				t
	ในกรุงเทพ ฯ		นอกกรุงเทพ ฯ		
	n1 = 102		n2 = 276		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติ งานประจำ	2.77	1.23	2.46	.27	2.17*
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.97	0.90	3.99	0.91	-0.21
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดย ผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.87	1.18	3.74	1.17	0.95
ให้หน่วยราชการของตน จัดการศึกษาอบรมให้กับ ข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.13	0.35	4.10	0.35	0.26
การเรียนในชั้น	3.67	1.07	3.51	1.04	1.30
การเรียนทางไกล	3.31	1.21	3.42	1.12	-0.44
การเรียนด้วยตนเอง	3.37	1.07	3.63	0.98	-2.10*
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.77	1.01	3.89	0.93	-1.02
การฝึกงาน	3.79	1.06	3.85	0.94	-0.45
การศึกษาดูงาน	3.91	1.02	3.96	0.35	-0.40
รวม	3.66	0.64	3.66	0.62	0.04

จากตาราง 47 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารทั้งในกรุงเทพมหานคร กับนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” และ “การเรียนด้วยตนเอง” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษโดยรวมตามอายุ เป็นการนำค่าเฉลี่ยความต้องการ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน มาวิเคราะห์ จำแนกตามอายุ ดังตาราง 48 - 51 ต่อไปนี้

ตาราง 48 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารโดยรวม
จำแนกตามอายุ

ความต้องการด้านการศึกษา	อายุ				t
	ต่ำกว่า 35 ปี		35 ปี ขึ้นไป		
	n1 =197		n2 = 181		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
ด้านความรู้	3.51	0.56	3.45	0.54	1.17
ด้านสังคม	3.40	0.70	3.38	0.68	0.21
ด้านวิธีการเรียน	3.69	0.62	3.62	0.63	1.06
รวม	3.52	0.54	3.47	0.52	1.05

จากตาราง 48 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุทั้ง ต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปี ขึ้นไป มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 49 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านความรู้ของข้าราชการทหารจำแนกตามอายุ

ความต้องการด้านความรู้	อายุ				t
	ต่ำกว่า 35 ปี		35 ปี ขึ้นไป		
	n1 = 197		n2 = 181		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.32	0.85	4.23	0.84	1.01
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.20	0.86	4.18	0.84	0.30
เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน	3.77	1.17	3.55	1.15	1.84
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.89	1.15	3.73	1.10	1.32
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.83	1.26	3.50	1.33	2.47*
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.94	1.15	3.81	1.18	1.10
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.38	0.79	4.13	0.87	2.89**
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	4.03	0.97	3.88	1.07	1.44
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.80	0.99	3.72	0.92	0.79
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	4.01	0.98	3.84	0.91	1.70
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.03	1.38	2.54	1.36	-3.58**
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.43	1.43	2.77	1.34	-2.40*
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.22	1.38	2.70	1.32	-3.48**
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.40	1.41	2.77	1.30	-2.67**
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.52	0.84	4.08	1.13	4.28**
ภาษาต่างประเทศ	4.01	0.98	3.59	1.08	3.94**
จิตวิทยา	3.53	1.02	3.51	1.01	0.24
ปรัชญา	3.30	0.98	3.20	0.95	1.01
ประวัติศาสตร์	3.35	0.98	3.34	0.93	0.08
สังคมวิทยา	3.49	0.88	3.43	0.97	0.64
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	4.00	0.95	3.77	0.95	2.42*
คณิตศาสตร์	3.36	0.99	3.20	1.00	1.58

ตาราง 49 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	อายุ				t
	ต่ำกว่า 35 ปี		35 ปี ขึ้นไป		
	n1 = 197		n2 = 181		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
กฎหมาย	4.08	0.80	3.91	0.91	1.97*
การเมือง และการปกครอง	4.08	0.08	3.82	1.03	2.66**
สุขศึกษา	3.42	0.89	3.43	0.93	-0.10
การถ่ายรูป	2.91	1.05	2.92	1.07	-0.03
คอมพิวเตอร์	4.46	0.79	4.17	0.86	3.49**
การโรงแรม	2.74	1.52	2.64	1.06	0.84
ช่างยานยนต์	3.48	1.02	3.45	0.97	0.29
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.49	1.00	3.56	0.94	-0.71
บัญชี	3.18	1.10	3.15	0.95	0.27
การเงิน และการธนาคาร	3.43	1.02	3.19	1.05	2.29*
ศิลปกรรม	2.97	1.05	2.92	0.96	0.45
โภชนาการ	2.90	1.03	3.08	0.88	-1.82
มัลติมีเดีย	2.97	1.09	2.92	1.03	0.53
รวม	3.51	0.56	3.45	0.54	1.17

จากตาราง 49 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุทั้ง ต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปีขึ้นไป มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “การศึกษาสูงสุด ม.6” “การศึกษาสูงสุด ปวช.” “การศึกษาสูงสุด ปวส.” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “การศึกษาสูงสุดอนุปริญญา” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” และ “การเงินและการธนาคาร” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 50 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านสังคมของข้าราชการทหารจำแนกตามอายุ

ความต้องการด้านสังคม	อายุ				t
	ต่ำกว่า 35 ปี		35 ปีขึ้นไป		
	n1 = 197		n2 = 18		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.72	0.91	3.66	6.96	0.60
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.82	0.37	3.73	0.92	0.95
ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุก สถานการณ์ได้เป็นอย่างดี	3.75	0.93	3.73	0.95	0.17
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้า สังคม	3.94	0.89	3.88	0.89	0.72
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.81	1.05	2.77	1.05	0.36
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.75	1.11	2.69	0.99	0.57
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.90	1.12	2.86	1.04	0.33
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.65	0.95	3.72	1.00	-0.74
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.54	0.92	3.62	0.97	-0.83
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.09	1.03	3.15	0.94	-0.63
รวม	3.40	0.70	0.38	0.68	0.21

จากตาราง 50 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุทั้ง ต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปีขึ้นไป มีความต้องการด้านสังคมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 51 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านวิธีการเรียนของข้าราชการทหารจำแนกตามอายุ

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	อายุ				t
	ต่ำกว่า 35 ปี		35ปี ขึ้นไป		
	n1 = 197		n2 = 18		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติ งานประจำ	2.60	1.25	2.49	1.23	0.91
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.99	0.93	3.93	0.33	0.07
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดย ผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.33	1.21	3.87	1.12	1.74
ให้หน่วยราชการของตน จัดการศึกษาอบรมให้กับ ข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.11	0.32	4.11	0.88	-0.04
การเรียนในชั้น	3.60	1.007	3.50	1.02	0.95
การเรียนทางไกล	3.39	1.19	3.39	1.10	-0.01
การเรียนด้วยตนเอง	3.59	0.99	3.52	1.03	0.72
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.37	0.93	3.85	0.93	0.13
การฝึกงาน	3.88	1.02	3.78	0.92	1.05
การศึกษาดูงาน	3.97	0.93	3.92	0.87	0.57
รวม	3.69	0.62	3.62	0.63	1.06

จากตาราง 51 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีอายุทั้ง ต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปีขึ้นไป มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม ตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ เป็นการนำค่าเฉลี่ยความต้องการ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน มาวิเคราะห์ จำแนกตาม วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ดังตาราง 52 - 55 ต่อไปนี้

ตาราง 52 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารโดยรวม จำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ

ความต้องการด้านการศึกษา	วุฒิ การศึกษาก่อนเข้ารับราชการ				t
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี n1 = 293		ปริญญาตรี หรือสูงกว่า n2 = 85		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
ด้านความรู้	3.50	0.55	3.41	0.54	1.45
ด้านสังคม	3.36	0.70	3.48	0.66	-1.43
ด้านวิธีการเรียน	3.68	0.62	3.57	0.64	1.46
รวม	3.51	0.53	3.45	0.52	0.96

จากตาราง 52 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการทั้งต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 58 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านความรู้ของข้าราชการทหารจำแนกตาม
วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ

ความต้องการด้านความรู้	วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ				t
	ต่ำกว่า		ปริญญาตรี		
	ปริญญาตรี		หรือสูงกว่า		
	n1 = 293		n2 = 85		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง	4.19	0.87	4.58	0.66	-4.38**
เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ	4.12	0.88	4.44	0.70	-3.46**
เพื่อเลื่อนชั้นเงินเดือน	3.72	1.12	3.48	1.29	1.54
เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่	3.86	1.08	3.66	1.29	1.31
เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ	3.80	1.23	3.25	1.46	3.18**
เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น	3.95	1.11	3.64	1.31	1.99*
เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ	4.18	0.87	4.54	0.67	-4.09**
เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้	4.02	1.00	3.74	1.06	2.16*
เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส	3.82	0.92	3.56	1.11	1.91
เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส	3.88	0.94	4.07	0.96	-1.58
การศึกษาสูงสุด ม.6	2.42	1.41	1.75	1.19	4.36
การศึกษาสูงสุด อนุปริญญา	2.83	1.35	1.80	1.25	6.53**
การศึกษาสูงสุด ปวช.	2.64	1.36	1.80	1.21	5.46**
การศึกษาสูงสุด ปวส.	2.77	1.32	1.93	1.34	5.09**
การศึกษาสูงสุด ปริญญาตรี หรือสูงกว่า	4.22	1.06	4.60	0.76	-3.67**
ภาษาต่างประเทศ	3.65	1.01	4.36	0.99	-5.86**
จิตวิทยา	3.51	1.00	3.56	1.06	-0.43
ปรัชญา	3.28	0.94	3.16	1.06	0.88
ประวัติศาสตร์	3.37	0.93	3.25	1.02	0.98
สังคมวิทยา	3.46	0.92	3.46	0.95	0.05
วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.82	0.97	4.14	0.89	-2.88**
คณิตศาสตร์	3.27	0.99	3.34	1.03	-0.60

ตาราง 53 (ต่อ)

ความต้องการด้านความรู้	วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ				t
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี n1 = 293		ปริญญาตรี หรือสูงกว่า n2 = 85		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
กฎหมาย	3.99	0.86	4.03	0.87	-0.46
การเมือง และการปกครอง	3.91	0.95	4.12	0.81	-2.02*
สูงศึกษา	3.44	0.89	3.36	0.97	0.61
การตำรวจ	2.95	1.04	2.79	1.11	1.21
คอมพิวเตอร์	4.29	0.85	4.44	0.78	-1.52
การโรงแรม	2.70	1.07	2.65	1.23	0.39
ช่างยานยนต์	3.52	0.97	3.26	1.06	2.06*
ช่างเครื่องไฟฟ้า	3.59	0.94	3.28	1.03	2.47*
บัญชี	3.17	1.04	3.15	1.02	0.17
การเงิน และการธนาคาร	3.27	1.05	3.46	1.01	-1.48
ศิลปกรรม	2.98	1.00	2.85	1.03	1.02
โภชนาการ	3.02	0.93	2.88	1.06	1.08
มัคคุเทศน์	2.99	1.03	2.79	1.14	1.49
รวม	3.50	0.55	3.41	0.34	1.45

จากตาราง 53 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการทั้งต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการด้านความรู้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “การศึกษาสูงสุด ม.6” “การศึกษาสูงสุดอนุปริญญา” “การศึกษาสูงสุด ปวช.” “การศึกษาสูงสุด ปวส.” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” และ “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” และ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อนำ

ความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “การเมืองและการปกครอง” “ช่างยานยนต์” และ “ช่างเครื่องไฟฟ้า” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 54 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านสังคมของข้าราชการทหารจำแนกตาม
วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ

ความต้องการด้านสังคม	วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ				t
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี n1 = 293		ปริญญาตรี หรือสูงกว่า n2 = 85		
	$\bar{X}_1$	S.D.	$\bar{X}_2$	S.D.	
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน	3.63	0.96	3.91	0.33	-2.30**
เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน	3.73	0.96	3.98	0.85	-2.39*
ให้บุคคลอื่นเห็นว่า ตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุก สถานการณ์ได้เป็นอย่างดี	3.76	0.91	3.67	1.03	0.21
เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้า สังคม	3.89	0.89	3.99	0.87	-0.91
เพิ่มทักษะ การเดินร่า	2.75	1.06	3.93	1.01	-1.39
เพิ่มทักษะ การร้องเพลง	2.63	1.04	2.35	1.08	-1.28
เพิ่มทักษะ การดนตรี	2.37	1.08	2.93	1.09	-0.47
เพิ่มทักษะ ศิลปะการพูด	3.63	1.00	3.88	0.85	-2.33*
เพิ่มทักษะ การประชาสัมพันธ์	3.54	0.95	3.71	0.92	-1.46
เพิ่มทักษะ ด้านศิลปวัฒนธรรม	3.16	0.98	2.98	1.00	1.53
รวม	3.36	0.70	3.48	0.66	-1.43

จากตาราง 54 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการทั้งต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการด้านสังคมโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” และ “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 55 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านวิธีการเรียนของข้าราชการทหารจำแนกตาม
วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ

ความต้องการด้านวิธีการเรียน	วุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ				t
	ต่ำกว่า ปริญญาตรี n1 = 293		ปริญญาตรี หรือสูงกว่า n2 = 85		
	$\overline{X}_1$	S.D.	$\overline{X}_2$	S.D.	
ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติ งานประจำ	2.55	1.27	2.53	1.23	0.15
นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป	3.99	0.39	3.96	0.94	0.25
ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน โดย ผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว	3.83	1.14	3.61	1.29	1.33
ให้หน่วยราชการของตน จัดการศึกษาอบรมให้กับ ข้าราชการ เพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ	4.12	0.84	4.06	0.86	0.60
การเรียนในชั้น	3.58	1.03	3.43	1.09	1.01
การเรียนทางไกล	3.44	1.13	3.24	1.21	1.37
การเรียนด้วยตนเอง	3.59	0.99	3.44	1.05	1.24
การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	3.91	0.92	3.69	1.05	1.70
การฝึกงาน	3.37	0.94	3.72	1.08	1.16
การศึกษาดูงาน	3.94	0.89	3.98	0.95	-0.36
รวม	3.68	0.62	3.57	0.64	1.46

จากตาราง 55 แสดงว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการทั้งต่ำกว่า
ปริญญาตรี กับปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการด้านวิธีการเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความต้องการเพิ่มเติม

ความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษา ที่นำเสนอนี้เป็นคำตอบจากแบบสอบถามปลายเปิดที่ข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 ตอบมาและไม่ตอบมา ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคำตอบที่มีค่าความถี่สูง 10 ลำดับแรกในแต่ละด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านสังคม และ ด้านวิธีการเรียน โดยแสดงค่าความถี่ ดังตาราง 56 - 58 ต่อไปนี้

ตาราง 56 ค่าความถี่ของความต้องการเพิ่มเติมด้านความรู้

ความต้องการเพิ่มเติมด้านความรู้	ความถี่
การบริหาร	65
เกษตรกรรม	37
การบริการ	30
การตลาด	30
การสหกรณ์	27
การงบประมาณ	23
ช่างไม้	19
ช่างปูน	18
ช่างเชื่อม	15
ช่างพันไคนาโม	11

จากตาราง 56 แสดงว่าข้าราชการทหาร มีความต้องการเพิ่มเติมด้านความรู้ มีค่าความถี่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ “การบริหาร” “เกษตรกรรม” “การบริการ” “การตลาด” และ “การสหกรณ์” (65 , 37 , 30 , 30 , 27)

ตาราง 57 ค่าความถี่ของความต้องการเพิ่มเติมด้านสังคม

ความต้องการเพิ่มเติมด้านสังคม	ความถี่
การอบรมศีลธรรมภาคปฏิบัติ	43
การทำงานเป็นคณะ	42
มนุษย์สัมพันธ์	39
การรักษาสิ่งแวดล้อม	34
พิธีการต่าง ๆ	33
การเลี้ยงเด็กเล็ก	29
การพัฒนานุคลิกภาพ	28
การวางแผนครอบครัว	22
การพัฒนาชุมชน	17
การพูดเพื่อสังคม	9

จากตาราง 57 แสดงว่าข้าราชการทหาร มีความต้องการเพิ่มเติมด้านสังคม มีความถี่เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ “การอบรมศีลธรรมภาคปฏิบัติ” “การทำงานเป็นคณะ” “มนุษย์สัมพันธ์” “การรักษาสิ่งแวดล้อม” และ “พิธีการต่าง ๆ” (43 , 42 , 39 , 34 , 33)

ตาราง 58 ค่าความถี่ของความต้องการเพิ่มเติมด้านวิธีการเรียน

ความต้องการเพิ่มเติมด้านวิธีการเรียน	ความถี่
การปฐมนิเทศน์	48
การอภิปรายเป็นคณะภายในหน่วย	39
การเข้าร่วมสัมมนากับภาคเอกชน	34
การศึกษาตามอัธยาศัย	29
การเข้าร่วมอบรมกับฝ่ายพลเรือน	27
การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างหน่วยงาน	19
การเชิญผู้มีความรู้มาบรรยาย	13
การดูงานในเอกชน	12
การสัมมนาการ	8
การให้คำปรึกษา	3

จากตาราง 58 แสดงว่าข้าราชการทหาร มีความต้องการเพิ่มเติมด้านวิธีการเรียน มีค่าความถี่เรียงจากมากไปหาน้อย 5 ลำดับแรก ได้แก่ “การปฐมนิเทศน์” “การอภิปรายเป็นคณะภายในหน่วยงาน” “การเข้าร่วมสัมมนากับภาคเอกชน” “การศึกษาตามอัธยาศัย” และ “การเข้าร่วมอบรมกับฝ่ายพลเรือน” (48 , 39 , 34 , 29 , 27)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอสรุปผลขั้นตอนตามลำดับคือ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะเพื่อปฏิบัติ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 จำแนกตาม ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ
3. เพื่อรวบรวมความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และ ข้าราชการทหารชั้นประทวน ที่รับราชการอยู่ในหน่วยขึ้นตรงกองทัพบกที่ 1 จำนวน 6 หน่วย คือ กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 9 กองพลทหารราบที่ 11 กองพลพัฒนาที่ 1 และ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่นำมาศึกษา ใช้วิธีของ เกรงซี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 380 คน แล้วนำไปเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธี การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ เลือกตอบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า และเติมข้อความ แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลความต้องการด้านการศึกษา 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้
2. ด้านสังคม
3. ด้านวิธีการเรียน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ส่งหนังสือราชการออกโดย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พร้อมแบบสอบถาม ไปยังผู้อำนวยการหน่วยทหารต่าง ๆ ทั้ง 6 หน่วย ดังที่ได้แสดงไว้ในตาราง 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ และขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ วันที่ 10 กันยายน 2539
2. วันที่ 24 กันยายน 2539 ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงของหน่วยทหาร ทั้ง 6 หน่วย ที่ส่งแบบสอบถามไปเพื่อติดตามสอบถามผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ
3. วันที่ 1 ตุลาคม 2539 ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงให้เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามที่ดำเนินการแล้ว
4. วันที่ 8 ตุลาคม 2539 ผู้วิจัยได้ประสานกับเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อขอรับแบบสอบถามกลับคืนมา และเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2539 ก็รับแบบสอบถามคืนมาครบทั้ง 6 หน่วย จำนวน 378 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.47 ดังตาราง 2

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพ วิเคราะห์โดย แจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ความต้องการด้านการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน วิเคราะห์โดย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อหาระดับความต้องการ โดยรวม เป็นรายด้าน และรายข้อ จำแนกตามตัวแปรต้นคือ ประเภทที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ
3. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการด้านการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที t (t - test)

เพื่อหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความต้องการด้านการศึกษาโดยรวม เป็นรายด้าน และรายข้อ จำแนกตามตัวแปรต้นคือ ประเภท ที่ตั้งหน่วยทหาร อายุ และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 4 ความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษา 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน วิเคราะห์โดย แจกแจงความถี่

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 378 คนจำแนกตามสถานภาพได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร 134 คน คิดเป็น ร้อยละ 35.45 และเป็นข้าราชการทหารชั้นประทวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 64.55 มีที่ตั้งหน่วยทหาร อยู่ในกรุงเทพมหานคร 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.98 และอยู่นอกกรุงเทพมหานคร 276 คน คิดเป็นร้อยละ 73.02 มีอายุต่ำกว่า 35 ปี 197 คน คิดเป็นร้อยละ 52.12 และสูงกว่า 35 ปี 181 คน คิดเป็นร้อยละ 47.88 มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ต่ำกว่าปริญญาตรี 293 คน คิดเป็นร้อยละ 77.51 และ ปริญญาตรีและสูงกว่า 85 คน คิดเป็นร้อยละ 22.49

2. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48 - 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านความรู้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.45 - 3.52$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไป” “ถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.55$) และ “การศึกษาสูงสุด ม.6” อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$) ในด้านสังคมจำนวนข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69-3.91$) และจำนวนข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72 - 3.58$) เท่ากันโดยอยู่ในระดับมากในเรื่อง “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” และในด้านวิธีการเรียน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78-4.11$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55 - 3.56$)

3. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านการศึกษามากตามประเภทได้ดังนี้

3.1 ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรมีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42 - 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84 - 3.65$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.55$) ส่วนด้านสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77-3.97$) ยกเว้นในเรื่อง “เพิ่มทักษะการเดินรา” “เพิ่มทักษะการร้องเพลง” “เพิ่มทักษะการดนตรี” และ “เพิ่มทักษะด้านศิลปวัฒนธรรม” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79-3.11$) และ ด้านวิธีการเรียน จำนวนข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.44 - 3.53$) และระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.10$) เท่ากัน โดยอยู่ในระดับมากในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “การศึกษาดูงาน”

3.2 ข้าราชการทหารชั้นประทวน มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ และด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34 - 3.51$) ส่วนด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.35 - 3.64$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 4.30$) ส่วนด้านสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68 - 3.63$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วย” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.88$) และด้านวิธีการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88 - 4.11$)

ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.61 - 3.59$)

4. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านการศึกษากำหนดตามที่ตั้งหน่วยทหาร ได้ดังนี้

4.1 ข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32 - 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40 - 3.47$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 4.29$) ส่วนด้านสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67 - 3.59$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วย” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75 - 3.81$) และด้านวิธีการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.13$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.77 - 3.37$)

4.2 ข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42 - 3.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความรู้ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60 - 3.66$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมือง และการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.35$) ส่วนด้านสังคมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74 - 3.59$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้น

ภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73 - 3.95$) และด้านวิธีการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.10$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.46 - 3.63$)

5. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านการศึกษามากตามอายุได้ดังนี้

5.1 ข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ และ ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40-3.51$) ส่วนด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40 - 3.53$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 4.52$) ส่วนด้านสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75 - 3.65$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.94$) และด้านวิธีการเรียนส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87 - 4.11$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.60 - 3.60$)

5.2 ข้าราชการทหารที่มีอายุ 35 ปี ขึ้นไป มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38 - 3.62$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64 - 3.59$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชา

เฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72-4.23$) ส่วนด้านสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69 - 3.66$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” และ “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.88$) และด้านวิธีการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 4.11$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.49 - 3.52$)

6. ข้าราชการทหารมีความต้องการด้านการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการ ได้ดังนี้

6.1 ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการ ต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ และ ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36-3.50$) ส่วนด้านวิธีการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.42 - 3.65$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 4.29$) ส่วนด้านสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68 - 3.63$) ยกเว้นในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.89$) และด้านวิธีการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83 - 4.12$) ยกเว้นในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” “การเรียนในชั้น” “การเรียนทางไกล” และ “การเรียนด้วยตนเอง” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.55 - 3.59$)

6.2 ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษา ก่อนเข้ารับราชการ ปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41-3.57$) และ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65-3.66$) ยกเว้นในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.60$) ส่วนด้านสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 3.99$) ยกเว้นในเรื่อง “เพิ่มทักษะการเดินป่า” “เพิ่มทักษะการร้องเพลง” “เพิ่มทักษะการดนตรี” และ “เพิ่มทักษะด้านศิลปวัฒนธรรม” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.85-2.98$) และด้านวิธีการเรียนจำนวนข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.53 - 3.61$) และจำนวนข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69-4.06$) เท่ากัน โดยอยู่ในระดับมากในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “การศึกษาดูงาน”

7. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 มีความต้องการด้านการศึกษาเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างตัวแปรพบว่า

7.1 ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรกับชั้นประทวนมีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “การศึกษาสูงสุดอนุปริญญา” “การศึกษาสูงสุด ปวช.” “การศึกษาสูงสุด ปวส.” และ “ภาษาต่างประเทศ” และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” และ “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” และ “เพิ่มทักษะการประชาสัมพันธ์” นอกนั้น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ ในด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.2 ข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานครกับนอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และ ด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “ช่างเครื่องไฟฟ้า” และ “บัญชี” และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “กฎหมาย” “สุขศึกษา” และ “ช่างยานยนต์” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านสังคม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และด้านวิธีการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในเรื่อง “ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียวโดยไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ” และ “การเรียนรู้ด้วยตนเอง” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.3 ข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปี ขึ้นไป มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อพบว่า ด้านความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “การศึกษาสูงสุด ม.6” “การศึกษาสูงสุด ปวช.” “การศึกษาสูงสุด ปวส.” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ในเรื่อง “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “การศึกษาสูงสุดอนุปริญญา” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” และ “การเงินและการธนาคาร” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านสังคมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และในด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7.4 ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี และสูงกว่ามีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านความรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “การศึกษาสูงสุด ม.6” “การศึกษาสูงสุดอนุปริญญา” “การศึกษาสูงสุด ปวช.” “การศึกษาสูงสุด ปวส.” “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรี หรือสูงกว่า” “ภาษาต่างประเทศ” และ “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “การเมืองและการปกครอง” “ช่างยานยนต์” และ “ช่างเครื่องไฟฟ้า” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรม

ทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” และ “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และในด้านวิธีการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

8. ข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 มีความต้องการเพิ่มเติมค่าความถี่ 5 ลำดับแรก ด้านความรู้ ได้แก่ “การบริหาร” “เกษตรกรรม” “การบริการ” “การตลาด” และ “การสหกรณ์” (65 , 37 , 30 , 30 , 27) ในด้านสังคม ได้แก่ “การอบรมศีลธรรมภาคปฏิบัติ” “การทำงานเป็นคณะ” “มนุษยสัมพันธ์” “การรักษาสิ่งแวดล้อม” และ “พิธีการต่าง ๆ” (43 , 42 , 39 , 34 , 33) และในด้านวิธีการเรียน ได้แก่ “การปฐมนิเทศน์” “การอภิปรายเป็นคณะภายในหน่วย” “การเข้าร่วมสัมมนากับภาคเอกชน” “การศึกษาตามอัธยาศัย” และ “การเข้าร่วมอบรมกับฝ่ายพลเรือน” (48 , 39 , 34 , 29 , 27)

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 380 คน ได้ตอบแบบสอบถาม ส่งกลับมา 378 คน คิดเป็นร้อยละ 99.4 จำแนกตามสถานภาพ เป็นประเภท ชั้นสัญญาบัตร 134 คน ชั้นประทวน 244 คน มีที่ตั้งหน่วยทหารในกรุงเทพมหานคร 102 คน นอกกรุงเทพมหานคร 276 คน อายุต่ำกว่า 35 ปี 197 คน สูงกว่า 35 ปี 181 คน และวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี 293 คน ปริญญาตรี และสูงกว่า 85 คน

เมื่อพิจารณาในด้านการให้ความร่วมมือของผู้ตอบแบบสอบถาม และหน่วยทหารต้นสังกัด พบว่าให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและการเก็บข้อมูล เป็นอย่างดียิ่ง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการทหารและผู้บังคับหน่วยทหารที่ส่งแบบสอบถามไป ได้ตระหนักว่าการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากร ให้มีคุณภาพซึ่งจะทำให้ข้าราชการทหารมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผลให้การปฏิบัติงานของหน่วยทหารเป็นส่วนรวมมีประสิทธิภาพตามไปด้วย สอดคล้องกับ วิรัช เดียวหงษากุล (2529:10) ที่ให้ทัศนะว่ากระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญสิ่งหนึ่งคือการศึกษา การศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาคนในด้านความคิด สติปัญญา จิตใจ รวมทั้งการกระทำต่าง ๆ ทำให้ผู้ได้รับการศึกษาเป็นผู้มีความรู้ ความชำนาญ รู้จักใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจการกระทำต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

เมื่อพิจารณาในด้านหน่วยต้นสังกัดของข้าราชการทหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้พิจารณาหน่วยทหารที่เป็นหน่วยรองหลักของกองทัพบกที่ 1 ได้แก่ กองพลที่ 1 รักษาพระองค์

กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ กองพลทหารราบที่ 9 กองพลทหารราบที่ 11 กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 และกองพลพัฒนาที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากมีข้าราชการทหารในสังกัดจำนวนมาก และเป็นปีกแผ่น มีโครงสร้างการจัดหน่วย อย่างเหมาะสม จึงอาจกล่าวได้ว่า สามารถเป็นตัวแทนของหน่วยทหารอื่น ๆ ในกองทัพภาคที่ 1 ได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาในด้านสถานภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสถานภาพของข้าราชการทหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไว้ 4 ประการ ประการที่ 1 ประเภท แบ่งออกเป็นชั้นสัญญาบัตร กับชั้นประทวน ทั้งนี้เนื่องจาก เป็นกำลังพลหลักของกองทัพภาคที่ 1 มีหลายระดับ ทั้งระดับผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งถ้าหากกำลังพลส่วนนี้ได้รับการพัฒนาด้วยการให้ การศึกษาก็จะทำให้ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของกองทัพภาคที่ 1 ดีขึ้น ประการที่ 2 ที่ตั้งหน่วยทหารแบ่งออกเป็น ในกรุงเทพมหานคร กับนอกกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เนื่องจาก หน่วยทหารที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร และนอกกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกันในด้านสังคม ค่านิยม การดำรงชีพ ตลอดจนสถานศึกษา ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้นอาจเป็นตัวแปรในการกำหนดความต้องการด้านการศึกษาได้อีกประการหนึ่ง ประการที่ 3 อายุ แบ่งออกเป็น ต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปีขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากช่วงอายุดังกล่าว เป็นช่วงอายุที่ข้าราชการทหารมี สถานะทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป เช่น ยศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน สถานภาพการสมรส ฐานะ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งทัศนคติในด้านต่าง ๆ ย่อมจะแตกต่างกัน ดังนั้นอาจเป็นตัวแปร ในการกำหนดความต้องการด้านการศึกษาได้อีกประการหนึ่ง ประการที่ 4 วุฒิการศึกษา ก่อน เข้ารับราชการ แบ่งออกเป็น ต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรี และสูงกว่า ทั้งนี้เนื่องจาก ระดับการศึกษาทำให้วิสัยทัศน์ของข้าราชการทหารแตกต่างกัน ดังนั้นอาจเป็นตัวแปรในการกำหนดความต้องการด้านการศึกษาได้อีกประการหนึ่ง

อย่างไรก็ดีแบบสอบถามที่ส่งไปยังหน่วยทหารดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการรวบรวมสิ้นเกินไป ประกอบกับหน่วยทหารดังกล่าวมีหน่วยรองตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ มากมาย จึงทำให้ขาดหายไปบ้างซึ่งเป็นจำนวนน้อยมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แบบสอบถามที่ส่งคืนมาเป็นข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์เชื่อถือได้ทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จ

2. ข้าราชการทหารกองทัพภาคที่ 1 มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ข้าราชการทหารทุกพื้นที่จะได้รับข่าวสารข้อมูลอย่างรวดเร็ว ด้วยสื่อชนิดต่าง ๆ มากมายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ และสื่อโทรทัศน์ เป็นผลทำให้ สามารถศึกษาหาความรู้ได้ตามอัธยาศัย หรือการศึกษาไม่เป็นทางการ (Informal Education) ประกอบกับทุกวันนี้มีการผลิตสื่อทางการศึกษาหลายหน่วยงาน เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน และ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช เป็นต้น ดังนั้นการศึกษาหาความรู้ของข้าราชการทหารจึงไม่จำเป็นต้องสมัครเข้าเรียนในสถาบันการศึกษาที่สามารถมีความรู้และประสบการณ์ได้ สอดคล้องกับ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2520 : 10) กล่าวไว้ว่า ในชีวิตคนเรานั้น ความรู้ที่ได้รับจากสถานศึกษามีประมาณร้อยละ 25 ส่วนที่เหลืออีกประมาณ ร้อยละ 75 เป็นความรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ ซึ่งการเรียนรู้เพิ่มเติมนั้น ข้าราชการทหารอาจจะกระทำได้หลายวิธี ตามความเหมาะสม ได้แก่ ในระบบ นอกกระบบ และไม่เป็นทางการ ผลการวิเคราะห์ จึงออกมาอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48 - 3.66$) ถือว่าแต่ละด้านข้าราชการมีความต้องการเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ไม่มีด้านใดมีความต้องการมากหรือน้อยเป็นพิเศษ ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า ทุกด้านมีความต้องการเหมือนกันหมด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความรู้พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.45-3.52$) โดยในด้านความรู้ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นของคำถามไว้ 3 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 การนำไปใช้ประโยชน์ ประเด็นที่ 2 ระดับการศึกษาสูงสุดที่ต้องการศึกษา ประเด็นที่ 3 สาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67-4.28$) ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้มีการพัฒนาก้าวหน้าไปมาก ดังนั้น ข้าราชการทหารจึงมีความต้องการความรู้เพิ่มเติม เพื่อปรับตัวเองให้ทันทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว และอาจมีสาเหตุจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน จากการที่ค่าครองชีพถีบตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็วจึงจำเป็นต้องประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งเพื่อนำมาจุนเจือครอบครัว นอกจากนี้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการอาจเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการทหารมีความต้องการความรู้ เพื่อนำมาพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพสำหรับให้ได้รับการพิจารณาขึ้นสู่ตำแหน่งสูงขึ้น หรือต้องการศึกษา ให้มีคุณสมบัติครบตามที่ทางราชการทหารได้กำหนดไว้ เป็นคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งต่าง ๆ

ส่วนประเด็นระดับการศึกษาสูงสุดที่ต้องการคือ ระดับปริญญาตรี หรือสูงกว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนได้เปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า อยู่เป็นจำนวนมาก และเกือบจะทุกพื้นที่เป็นการสะดวกที่ข้าราชการทหารจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้โดยง่าย ดังนั้นข้าราชการทหารที่เคยค่อยมีโอกาสทางการศึกษาก่อนเข้ารับราชการโดยเฉพาะที่มาจากครอบครัวเป็นเกษตรกรฐานะยากจน

ก็สามารถที่จะศึกษาเพิ่มเติมให้ได้วุฒิทางการศึกษาเพิ่มขึ้นตามที่ต้องการ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาศรี มานะ (2528 : 118) ซึ่งศึกษาลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อ และไม่ได้ศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่เบ็ดเสร็จระดับที่ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าเด็กที่มีผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรมจะได้เรียนต่อน้อยที่สุด และบิดามารดาที่จบการศึกษาสูง บุตรจะมีจำนวน ร้อยละสูงในการศึกษาต่อ และอาจมีสาเหตุอีกประการที่ทำให้ข้าราชการทหารต้องการศึกษาสูงสุกระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่านั้นมาจากค่านิยมของสังคมไทย ซึ่งยึดถือปริญญาบัตรมากกว่าประสบการณ์ ผู้ที่ได้รับปริญญาบัตรจะได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นใบเบิกทางไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในอาชีพการงาน ตลอดจนสถานะทางสังคมสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับปริญญาบัตร

ในทำนองเดียวกันประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม คือ “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81 - 4.32$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากการที่ประเทศไทยมีการติดต่อ หรือการสื่อสารกับประชาคมโลกมากยิ่งขึ้น ทำให้ภาษาต่างประเทศ มีความจำเป็นมากในยุคปัจจุบัน ซึ่งผู้ที่มีความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศ จะได้เปรียบผู้ที่ไม่มีความรู้ภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้นข้าราชการทหารจึงมีความต้องการความรู้ภาษาต่างประเทศด้วย ส่วนในสาขาความรู้คอมพิวเตอร์นั้น อาจเนื่องจากกองทัพบกได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานจำนวนมาก จึงทำให้ข้าราชการทหารจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในสาขาวิชา กฎหมาย การเมืองและการปกครอง อาจเนื่องจากกฎหมายและการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย มีบทบาทสำคัญ และมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก จึงทำให้ข้าราชการต้องการศึกษาหาความรู้เพื่อประกอบการตัดสินใจในเรื่อง ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านสังคมพบว่า จำนวนข้อในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 3.91$) และจำนวนข้ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.92 - 3.58$) เท่ากัน โดยด้านสังคม ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามไว้ 2 ประเด็นคือ ประเด็นที่ 1 ความต้องการกิจกรรมทางสังคมและ ประเด็นที่ 2 ความต้องการทักษะเพิ่มเติม ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประเด็นที่ 1 ความต้องการกิจกรรมทางสังคมในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นในหน่วยงาน” และ “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นนอกหน่วยงาน” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69 - 3.78$) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก กิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงานและนอกหน่วยงานนั้น เป็นการทำให้เกิดความคุ้นเคยระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เป็นอย่างดี สามารถอำนวยความสะดวกในการประสานงาน หรือช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันต่อไปในอนาคต ทั้งนี้อาจกล่าวสรุปได้ว่า ข้าราชการทหารต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับข้าราชการด้วยกันเอง และต้องการมีเพื่อนใหม่ ๆ ภายนอกหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น ส่วนในเรื่อง “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” “เรียนรู้

ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 3.91$) ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมนั้น ต้องสามารถปรับตัวให้ผสมกลมกลืนกับผู้อื่นที่ เข้าร่วมสังคมด้วยความเชื่อมั่นตนเองในทุก ๆ ด้าน ส่วนประเด็นความต้องการทักษะเพิ่มเติม พบว่า “เพิ่มเติมทักษะศิลปะการพูด” อยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.69$) ทั้งนี้เนื่องจาก ทักษะศิลปะการพูด เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความประทับใจให้กับผู้ฟังได้เป็นอย่างดี ดังนั้นข้าราชการทหารจึงมีความ ต้องการเพิ่มเติมทักษะในด้านศิลปะการพูดมากกว่าทักษะด้านอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านวิธีการเรียนพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.78-4.11$) โดยด้านวิธีการเรียนผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามไว้ 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ความต้องการ ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน และประเด็นที่ 2 ความต้องการ วิธีการเรียน ซึ่งผลการวิจัย พบว่า ความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานประจำ” “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จ การศึกษาแล้ว” และ “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะ ด้านต่าง ๆ” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78-4.11$) ทั้งนี้เนื่องจาก การขออนุญาตลาเพื่อศึกษาโดยใช้ เวลานอกราชการและใช้เวลาราชการบางส่วนนั้น สามารถเลื่อนขึ้นเงินเดือนประจำปีได้ เช่นเดียวกับผู้ที่ไม่ได้ขออนุญาตลาศึกษา ซึ่งจะไม่ทำให้ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตราชการ ต้องหยุดชะงักลง เป็นไปตามนโยบายกองทัพบก (กองทัพบก. 2519 : 12 ; กองทัพบก. 2528 : 1) ที่ได้ ออกระเบียบขออนุญาตให้ข้าราชการลาไปศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐและยังต้องการให้ ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะว่าในระหว่างรับการศึกษาต้องมีค่าใช้จ่ายจำนวนหนึ่งซึ่งในบางครั้งต้องชำระเงิน ก้อนใหญ่ทำให้ไม่สามารถหาเงินมาชำระได้ อาจต้องแก้ปัญหาด้วยการกู้ยืมจากผู้อื่นนับเป็น อุปสรรคประการหนึ่ง นอกจากนี้ยังต้องการให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับ ข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การที่หน่วยราชการของข้าราชการจัด การศึกษาอบรมให้จะสะดวกกว่าไปศึกษาที่อื่นซึ่งเป็นการประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้ เป็นอย่างดี

ส่วนประเด็นความต้องการด้านวิธีการเรียนในเรื่อง “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ“การศึกษาดูงาน” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.83-3.94$) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เป็นการศึกษาที่ใช้ช่วงระยะเวลาไม่มากนัก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำมาปฏิบัติได้เลย มิใช่เพื่อเป็น พื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อสูงขึ้นไป นอกจากนี้ยังสามารถเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มิใช่ ศึกษาจากตำราเพียงอย่างเดียว ซึ่งวิธีการเรียนดังกล่าวในปัจจุบันได้รับการส่งเสริมอยู่ทั่วไป โดยมี หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมการศึกษานอกโรงเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ จึงอาจกล่าวได้ ว่าข้าราชการทหารมีความต้องการวิธีการเรียนที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยมี

ความมุ่งหมาย เพื่อนำไปแก้ไขปัญหในหน้าที่การงาน และส่วนตัว สอดคล้องกับ ชอว์ (Shaw. 1971 : 6) ให้ทัศนะว่า การศึกษานอกโรงเรียนที่จัดให้เยาวชนและผู้ใหญ่เพื่อเปิดโอกาสให้ได้ศึกษาทักษะด้านต่าง ๆ นำไปใช้ประกอบอาชีพ หรือทำให้การประกอบอาชีพมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่าผลการค้นคว้าสอดคล้องกับ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ฮูล (Howle. 1972 : 27) พบว่าผู้ใหญ่ที่เข้ารับการศึกษาด้วยเหตุผลพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ ประการที่ 1 มีเป้าหมายเฉพาะอยู่ในใจ เช่น ต้องการประกาศนียบัตรไปเลื่อนวุฒิเลื่อนชั้นเงินเดือน นักศึกษาที่เข้ารับการศึกษาด้วยสาเหตุเหล่านี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่ออาชีพการงาน หรือเพื่อเพิ่มวิทยฐานะของตน ประการที่ 2 ต้องการเข้าร่วมสังคมมีกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นบ้าง แสวงหากิจกรรมใหม่ ๆ หรือมาเรียนเพื่อแก้เหงาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และประการที่ 3 ต้องการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มาเรียนเพราะอยากรู้อยากเห็นโดยมิได้คำนึงถึงประกาศนียบัตร แต่ต้องการเพิ่มพูนความรู้ของตน

สุรกุล เจนอบรม (2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการและความสนใจด้านการศึกษาค่อเนื่องของข้าราชการไทย พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยกับความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และวิชาที่สนใจ ได้แก่ ภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ คอมพิวเตอร์ การบริหาร ศิลปะการพูด กฎหมายประจำวัน และการประชาสัมพันธ์

เชิขศรี วิวิธสิริ (2535 : 91) ให้ทัศนะไว้ว่าผู้ใหญ่โดยทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษามีความต้องการ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง และพัฒนาตนเอง เพื่อปรับตัวและปรับอาชีพให้ทันต่อความเจริญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ประการที่ 2 ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และประการที่ 3 ความต้องการที่จะสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น และ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม

3. ข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1 จำแนกตามประเภทเป็น ชั้นสัญญาบัตร กับชั้นประทวน มีความต้องการด้านการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 ชั้นสัญญาบัตรมีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.47$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร มีความรู้สึกที่ตนเองประสบผลสำเร็จในการรับราชการอยู่ในระดับหนึ่งจนได้รับยศ ตำแหน่ง และมีสถานะทางสังคมพอประมาณ เป็นผลทำให้ความกระตือรือร้น สำหรับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ในระดับ ปานกลาง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลง จึงอาจเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่จะทำให้ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร มีความต้องการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นกว่าเดิม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42 - 3.60$) ถือว่าแต่ละด้านนั้น ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรมีความต้องการอยู่ในระดับเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความรู้ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.84-3.65$) และมีความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74-4.55$) ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรต้องการปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ได้เข้ามามีบทบาทในราชการทหาร และชีวิตส่วนตัว ส่วนประเด็นระดับการศึกษาสูงสุด ที่ต้องการศึกษามากในเรื่อง “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” ทั้งนี้อาจเนื่องจากกองทัพบกได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะดำรงตำแหน่งในชั้นยศ พันเอก ไว้ว่าต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรี (กองทัพบก. 2530 : 6-11) และประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมากในเรื่อง “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ซึ่งถ้ามีความรู้ในสาขาวิชาดังกล่าวแล้วก็จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และคุณภาพชีวิตดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านสังคมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 3.97$) ประเด็นความต้องการกิจกรรมทางสังคม ในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นในหน่วยงานเสมอ ที่ประกอบด้วย ผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น การแสดงออกในสังคมจะต้องปรับตัวเองให้เข้าได้กับทุกเหตุการณ์ ในทำนองเดียวกันมักจะได้รับการเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมภายนอกหน่วยงาน จึงต้องการความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าร่วมสังคมนอกหน่วยงานด้วย และประเด็นความต้องการทักษะเพิ่มเติมมากในเรื่อง “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” และ “เพิ่มทักษะการประชาสัมพันธ์” ทั้งนี้อาจเนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรนั้น มักจะต้องพูดต่อหน้าผู้ใต้บังคับบัญชา สำหรับกิจกรรมทางสังคมภายในหน่วยงาน และต้องพูดในที่สาธารณะต่อหน้าประชาชน สำหรับกิจกรรมทางสังคมภายนอกหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านวิธีการเรียนพบว่า จำนวนข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74-4.10$) และระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.44 - 3.53$) เท่ากัน โดยอยู่ในระดับมาก ประเด็นความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป”

“ให้หน่วยงานราชการของนครจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” ทั้งนี้ อาจเนื่องจากข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการ ต้องหยุดชะงักโดยการงดเว้นเงินเดือนระหว่างทำการศึกษา ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการให้หน่วยงานของนครจัดการศึกษาอบรมให้ และประเด็นความต้องการวิธีการเรียน ในเรื่อง “การฝึกอบรม หลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “การศึกษาคูงาน” ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ต้องการศึกษโดยใช้เวลาไม่มากนัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปปฏิบัติได้เลย

3.2 ชั้นประทวน มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการทหารชั้นประทวนมีรายได้ประจำเดือนน้อย ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งเงินรายได้มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายภายในครอบครัว จึงทำให้ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามถ้าสามารถมีรายได้จากทางอื่น ๆ มาช่วยเสริม เช่น ประกอบอาชีพเสริม ภาระงานมีรายได้ก็อีกทางหนึ่ง อาจมีโอกาสดูหาความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้และด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37 - 3.51$) ส่วนด้านวิธีการเรียนอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการทหารชั้นประทวนมีความต้องการด้านวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับตนเองมาก โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนให้กระทบกระเทือนต่อรายได้ก็น้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความรู้พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.35 - 3.64$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77 - 4.30$) ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการชั้นประทวนต้องการปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เข้ามามีบทบาทในราชการทหารและชีวิตส่วนตัว นอกจากนี้ยังมีความต้องการที่จะเลื่อนฐานะจากชั้นประทวน เป็นชั้นสัญญาบัตร เพื่อให้มี ชศ ตำแหน่ง และหน้าที่สูงขึ้น ส่วนประเด็นระดับการศึกษาสูงสุดที่ต้องการศึกษามาก ในเรื่อง “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการทหารชั้นประทวนต้องการนำปริญญาบัตรมาเป็นประโยชน์ในการสอบเลื่อนฐานะจากชั้นประทวนเป็นชั้นสัญญาบัตร ในกรณีการสอบแข่งขันเป็นส่วนรวมของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ณ กรมยุทธศึกษาทหารบก นอกจากนี้ยังต้องการศึกษา เพื่อให้ได้วุฒิการศึกษาสำหรับเปลี่ยนงานใหม่ และประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมาก ในเรื่อง “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการทหารชั้นประทวนต้องการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และ

เทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในราชการทหาร และชีวิตส่วนตัว ตลอดจน การมีความรู้สาขาวิชา ดังกล่าวสามารถจะเปลี่ยนงานใหม่ได้ง่าย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านสังคมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68 - 3.63$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.88$) ประเด็นความต้องการกิจกรรมทางสังคม ในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ข้าราชการทหารชั้นประทวนเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงานนั้น ได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอกมากกว่า การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมภายในหน่วยงานซึ่งมีผู้บังคับบัญชาคอยควบคุมอยู่ ทำให้ขาดความเป็นอิสระ และความเป็นตัวเอง นอกจากนี้ยังมีเพื่อนใหม่เพิ่มขึ้นด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านวิธีการเรียนพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88 - 4.11$) ประเด็นความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป” “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารชั้นประทวนไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการต้องหยุดชะงัก โดยการงดเว้นเงินเดือนระหว่างทำการศึกษาในตนเองเดียวกันต้องการให้หน่วยงานของตนจัดการศึกษาอบรมให้ และในกรณีที่เข้ารับการศึกษานอกระบบการศึกษาของรัฐ ต้องการให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีเงินรายได้ไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายในการศึกษาเพิ่มเติม และประเด็นความต้องการวิธีการเรียน ในเรื่อง “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “การศึกษาดูงาน” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ข้าราชการทหารชั้นประทวนต้องการศึกษาโดยใช้เวลาไม่มากนัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปปฏิบัติได้เลย

4. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 จำแนกตามที่ตั้งหน่วยทหารเป็นในกรุงเทพมหานคร กับนอกกรุงเทพมหานครมีความต้องการด้านการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1 ในกรุงเทพมหานครมีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารในกรุงเทพมหานครต้องต่อสู้กับปัญหาแวดล้อม เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาค่าครองชีพ และปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น ทำให้เวลาส่วนใหญ่ใช้ไปกับการแก้ไขปัญหา จึงขาดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม อย่างไรก็ตามผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมอาจจะทำให้ความต้องการด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้นได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคมและด้านวิธีการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32-3.66$) ถือว่าแต่ละด้านนั้นข้าราชการทหารในกรุงเทพมหานครมีความต้องการอยู่ในระดับเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความรู้พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.40-3.47$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69-4.29$) ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารในกรุงเทพมหานครต้องการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้เข้ามามีบทบาทในราชการทหารและชีวิตส่วนตัว ส่วนประเด็นระดับการศึกษาสูงสุดที่ต้องการศึกษามากในเรื่อง “ปริญญาตรี หรือสูงกว่า” อาจเนื่องจากถ้าได้รับปริญญาบัตรจะหางานพิเศษทำได้ง่าย ทั้งนี้สอดคล้องกับประกาศรี มานะ (2528 : 118) ศึกษาลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษาผู้ใหญ่เบ็ดเสร็จระดับ 4 ในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าเหตุผลของการเรียนต่อคือ ช่วยให้หางานทำได้ง่ายขึ้น ต้องการประกาศนียบัตรสำหรับโอกาสในการทำงานดีกว่าเดิม และเห็นผู้อื่นเรียนจึง อยากเรียน และประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมากในเรื่อง “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” ทั้งนี้อาจเนื่องจากเกี่ยวข้องกับปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ซึ่งถ้ามีความรู้ในสาขาวิชาดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านสังคมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.67-3.59$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75-3.81$) ประเด็นความต้องการกิจกรรมทางสังคมในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารในกรุงเทพมหานครต้องเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงานอยู่เสมอ จึงต้องการให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดีและต้องการเรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม ส่วนประเด็นความต้องการทักษะเพิ่มเติม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากทักษะด้านต่าง ๆ ข้าราชการทหารในกรุงเทพมหานครสามารถเรียนรู้เพิ่มทักษะได้ด้วยตนเองจากสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านวิธีการเรียนพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.67-4.13$) ประเด็นความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานควบคู่กันไป” “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารในกรุงเทพมหานครไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการต้องหยุดชะงักโดยการงดเงินเดือนระหว่างทำการศึกษาในขณะที่ตัวกันก็ต้องการให้หน่วยงานจัดการศึกษาอบรมให้ และในกรณีเข้ารับการศึกษาศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ต้องการให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่าครองชีพสูง จึงมีเงินไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายในการศึกษาเพิ่มเติม และประเด็นความต้องการวิธีการเรียนในเรื่อง “การเรียนในชั้น” “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” “การศึกษาคูงาน” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารในกรุงเทพมหานครมีสถาบันการศึกษาตั้งอยู่ใกล้เคียงหน่วยงานจำนวนมาก การเข้าเรียนในชั้นสามารถกระทำได้ง่ายในช่วงเวลาเย็นหลังจากเลิกงานแล้ว นอกจากนี้ยังต้องการศึกษาโดยใช้เวลาไม่มากนัก มีจุดมุ่งหมายนำไปปฏิบัติได้เลย

4.2 นอกกรุงเทพมหานคร มีความต้องการด้านการศึกษารวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.52$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารนอกกรุงเทพมหานคร ไม่มีสถานศึกษาตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียง ถ้าเข้ารับการศึกษาคงต้องเดินทางไปกลับเป็นระยะทางไกล จึงเป็นอุปสรรคประการหนึ่งสำหรับการเข้ารับการศึกษาศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.42-3.66$) ถือว่าแต่ละด้านนั้นข้าราชการทหารนอกกรุงเทพมหานครมีความต้องการอยู่ในระดับเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านความรู้พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.60-3.66$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.67-4.35$) ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” และ “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารนอกกรุงเทพมหานครต้องการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้เข้ามามีบทบาทในราชการทหารและชีวิตส่วนตัว ส่วนประเด็นระดับการศึกษาสูงสุดที่ต้องการศึกษามากในเรื่อง “ปริญญาตรีหรือสูงกว่า” ทั้งนี้อาจเนื่องจากกองทัพบกได้กำหนด คุณสมบัติสำหรับผู้ที่จะสอบเลื่อนฐานะจากชั้นประทวนเป็นชั้นสัญญาบัตรและสำหรับผู้ที่จะดำรงตำแหน่งในชั้นยศพันเอกไว้ว่าต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมากในเรื่อง “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมือง

และการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” ทั้งนี้อาจเนื่องจากเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ซึ่งถ้ามีความรู้ในสาขาวิชาความรู้ดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านสังคมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.74-3.59$) และมีความต้องการอยู่ระดับมาก ($\bar{X}=3.72-3.95$) ประเด็นความต้องการกิจกรรมทางสังคมในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการนอกกรุงเทพมหานครต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน จึงต้องการให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดีและต้องการเรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม ส่วนประเด็นความต้องการทักษะเพิ่มเติมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากทักษะด้านต่าง ๆ ข้าราชการทหารนอกกรุงเทพมหานครสามารถเรียนรู้เพิ่มทักษะได้ด้วยตนเองจากสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านวิธีการเรียนพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74-4.10$) ประเด็นความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป” “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว” และ “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารนอกกรุงเทพมหานครไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการต้องหยุดชะงักโดยลดชั้นเงินเดือนระหว่างทำการศึกษาในขณะเดียวกันก็ต้องการให้หน่วยงานจัดการศึกษาอบรมให้ และในกรณีที่เข้ารับการศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ต้องการให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้องเดินทางไปศึกษาห่างไกลเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และประเด็นความต้องการวิธีการเรียนในเรื่อง “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “การศึกษาดูงาน” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารนอกกรุงเทพมหานครต้องการศึกษาโดยใช้เวลาไม่มากนัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปปฏิบัติได้เลย

ทั้งนี้กล่าวโดยสรุปได้ว่าผลการค้นคว้าสอดคล้องกับ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัย ดังต่อไปนี้

สุรกุล เจนอบรม (2530 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการและความสนใจด้านการศึกษาต่อเนื่องของข้าราชการไทย พบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่ยังเห็นด้วยกับความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และวิชาที่สนใจ ได้แก่ ภาษาอังกฤษประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ คอมพิวเตอร์ การบริหาร ศิลปะการพูด กฎหมายประจำวัน และการประชาสัมพันธ์

เชียรศรี วิวิธสิริ (2535 : 91) ให้ทัศนะไว้ว่าผู้ใหญ่โดยทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาที่มีความต้องการ 3 ประการ คือ ประการที่ 1 ความต้องการที่จะรู้จักตนเอง และพัฒนาตนเอง เพื่อปรับตัวและปรับอาชีพให้ทันต่อความเจริญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม ประการที่ 2 ความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และประการที่ 3 ความต้องการที่จะสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น และ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าต่อสังคม

5. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 จำแนกตามอายุ เป็น ต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปี ขึ้นไป มีความต้องการด้านการศึกษาดังต่อไปนี้

5.1 อายุ ต่ำกว่า 35 ปี มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี เป็นช่วงระยะเวลาที่บรรจุนับเข้ารับราชการใหม่ จึงเป็นช่วงที่ต้องเรียนรู้หน้าที่การงานตามตำแหน่ง และเป็นช่วงที่มีฐานะความเป็นอยู่ยังไม่มั่นคง นอกจากนี้ยังเป็นวัยที่เป็นกำลังหลักของหน่วยงานทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งด้านความรู้ และ ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.40-3.51$) ส่วนด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความต้องการวิธีเรียนที่เหมาะสมกับตนเองมาก โดยไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนให้กระทบกระเทือนต่อเงินรายได้น้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความรู้พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.40-3.53$) และมีความต้องการมากในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77-4.52$) ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ข้าราชการทหารอายุต่ำกว่า 35 ปี มีความรู้สึกที่ตนเองยังมีเวลารับราชการอยู่อีกเป็นระยะเวลานานสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับตนเองได้อีกมาก ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจะเป็นประโยชน์ต่อการรับราชการต่อไปในอนาคต ส่วนประเด็นระดับการศึกษาสูงสุดที่ต้องการศึกษามากในเรื่อง “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ต้องการนำวุฒิการศึกษามาใช้ประโยชน์สำหรับรับราชการทหารในกรณี การดำรงตำแหน่งสูงขึ้น และการสอบเลื่อนฐานะ นอกจากนี้ยังสามารถเปลี่ยนงานใหม่ได้สำหรับผู้ที่ไม่ต้องการรับราชการทหารอีกต่อไปและประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมากในเรื่อง “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งถ้ามีความรู้ในสาขาวิชาดังกล่าวแล้ว อาจทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านสังคม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.75-3.65$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72-3.94$) ประเด็นความต้องการกิจกรรมทางสังคมในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นทั้งภายในหน่วยงาน และภายนอกหน่วยงาน จึงต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี และต้องการเรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม ส่วนประเด็นความต้องการทักษะเพิ่มเติม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากทักษะด้านต่าง ๆ ข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี สามารถเรียนรู้เพิ่มทักษะได้ด้วยตนเองจากสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านวิธีการเรียน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87-4.11$) ประเด็นความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานควบคู่กันไป” “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารอายุต่ำกว่า 35 ปี ไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการต้องหยุดชะงักโดยการคงเงินเดือนระหว่างทำการศึกษาในขณะเดียวกันก็ต้องการให้หน่วยงานจัดการศึกษาอบรมให้และในกรณีที่เข้ารับการศึกษาศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ต้องการให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะฐานะความเป็นอยู่ยังไม่มั่นคง จึงมีเงินไม่เพียงพอสำหรับใช้จ่ายในการศึกษาเพิ่มเติม และประเด็นความต้องการวิธีการเรียนในเรื่อง “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “ การศึกษาคูงาน” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารอายุต่ำกว่า 35 ปี ต้องการศึกษโดยใช้เวลาไม่มากนัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปปฏิบัติได้เลย

5.2 อายุ 35 ปี ขึ้นไป มีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการที่มีอายุ 35 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะมีครอบครัวแล้วจึงมีภาระทางครอบครัวที่ต้องเลี้ยงดู ภรรยา และบุตร ทำให้ไม่มีเวลามากเพียงพอสำหรับการศึกษา หากความรู้เพิ่มเติม นอกจากนี้ยังอยู่ในช่วงสร้างฐานะให้มีความมั่นคง เป็นปึกแผ่นอีกด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38-3.62$) ถือว่าแต่ละด้านนั้น ข้าราชการทหารอายุ 35 ปีขึ้นไป มีความต้องการอยู่ในระดับเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความรู้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64 - 3.59$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 4.23$) ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง

“เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารอายุ 35 ปีขึ้นไป ต้องการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้เข้ามามีบทบาทในราชการทหาร และชีวิตส่วนตัว ส่วนประเด็นการศึกษาสูงสุดที่ต้องการศึกษามากในเรื่อง “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” ทั้งนี้อาจเนื่องจากกองทัพบกได้กำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะสอบเลื่อนฐานะจากชั้นประทวน เป็นชั้นสัญญาบัตร และสำหรับผู้ที่จะได้ดำรงตำแหน่งในชั้นยศ พันเอก ไว้ว่า ต้องจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมากในเรื่อง “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” ทั้งนี้อาจเนื่องจากเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งถ้ามีความรู้ในสาขาวิชาดังกล่าวแล้วอาจทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และคุณภาพชีวิตดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านสังคม พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.69-3.66$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72-3.88$) ประเด็นความต้องการกิจกรรมทางสังคมในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารอายุ 35 ปีขึ้นไป ตำแหน่ง หน้าที่การงาน เริ่มมั่นคง ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นนอกหน่วยงานเพื่อพบปะเพื่อนใหม่ ๆ เป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ และประเด็นความต้องการทักษะเพิ่มเติมในเรื่อง “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ข้าราชการทหารอายุ 35 ปีขึ้นไป จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอยู่เสมอจึงต้องการเรียนรู้เพิ่มทักษะศิลปะการพูดเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านวิธีการเรียน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67-4.11$) ประเด็นความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานควบคู่กันไป” “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” ทั้งนี้อาจเนื่องจากไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการต้องหยุดชะงักโดยการลดเงินเดือนระหว่างทำการศึกษาในขณะเดียวกันก็ต้องการให้หน่วยงานจัดการศึกษาอบรมให้ และในกรณีที่ได้รับการศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ต้องการให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน และประเด็นความต้องการวิธีการเรียน ในเรื่อง “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “ การศึกษาดูงาน” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารอายุ 35 ปี ขึ้นไป ต้องการศึกษาโดยใช้เวลาไม่มากนัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปปฏิบัติได้เลย

ทั้งนี้กล่าวโดยสรุปได้ว่าผลการค้นคว้าสอดคล้องกับ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัย ดังต่อไปนี้

โนลส์ (Knowles, 1970 ; 80-81) แบ่งความต้องการออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการทางความเจริญงอกงาม ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประสบการณ์ใหม่ ความต้องการความสำเร็จ และความต้องการการยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า ประเภทที่ 2 ความต้องการด้านการศึกษาซึ่งเป็นผลจากแรงกระตุ้นของความต้องการพื้นฐานร่วมกับสภาพแวดล้อม ที่ทำให้บุคคลต้องการเรียนรู้ในบางสิ่งบางอย่างที่ตนเองขาดแคลน เพื่อให้ตนเองดีขึ้น เพราะฉะนั้นความต้องการด้านการศึกษาคือช่องว่างระหว่างความสามารถของบุคคลในปัจจุบัน กับความปรารถนา ที่อยากจะเพิ่มขึ้นในอนาคต

6. ข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ เป็นต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรี และสูงกว่า ดังต่อไปนี้

6.1 ต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.51$) ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรีนั้นส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการทหารชั้นประทวน เป็นผู้ที่มีเงินรายได้ประจำเดือนน้อยไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาคหาความรู้เพิ่มเติม เงินรายได้มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายในครอบครัวและส่วนน้อย เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรซึ่งเป็นข้าราชการที่เลื่อนฐานะจากชั้นประทวนมีอายุมากพอสมควร มีภาระครอบครัวต้องรับผิดชอบ เงินมีไม่เพียงพอสำหรับการศึกษาคหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งนี้จึงอาจกล่าวได้ว่า ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี ทั้งประเภทชั้นสัญญาบัตร และชั้นประทวน มีปัจจัยที่ทำให้ความกระตือรือร้นในการศึกษาคหาความรู้เพิ่มเติมลดน้อยลง คือ มีเงินไม่เพียงพอสำหรับการศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36-3.50$) ถือว่าแต่ละด้านนั้น ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการอยู่ในระดับเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความรู้ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.42-3.65$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 4.29$) ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน” “เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่” “เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ” “เพื่อเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น” “เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไปถ้ามีโอกาส” และ “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรีต้องการปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในราชการทหาร และ

ชีวิตส่วนตัว นอกจากนี้ยังต้องการที่จะเลื่อนฐานะจากชั้นประทวนเป็นชั้นสัญญาบัตร หรือ เพื่อให้ได้ยศ ตำแหน่ง สูงขึ้น ส่วนประเด็นระดับการศึกษาสูงสุดที่ต้องการศึกษามากในเรื่อง “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี ต้องการนำปริญญาบัตรมาเป็นประโยชน์ในการสอบเลื่อนฐานะจากชั้นประทวนเป็นชั้นสัญญาบัตรนอกจากนั้นอาจต้องการศึกษาเพื่อให้ได้วุฒิการศึกษาสำหรับปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่ และประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมากในเรื่อง “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ในสาขาวิชาความรู้ดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและคุณภาพชีวิตดีขึ้น

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านสังคมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.68-3.63$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.72 - 3.89$) ประเด็นความต้องการกิจกรรมทางสังคมในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี เห็นว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงานนั้นจะทำให้ได้รับการยอมรับจากบุคคลภายนอกมากกว่าการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมภายในหน่วยงาน ซึ่งมีผู้บังคับบัญชาคอยควบคุมอยู่ ทำให้ขาดอิสระ และความเป็นตัวเอง จึงต้องการเรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม นอกจากนี้ยังมีเพื่อนใหม่เพิ่มขึ้นด้วย ส่วนประเด็นความต้องการทักษะเพิ่มเติม อยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเนื่องจากทักษะด้านต่าง ๆ ข้าราชการที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี สามารถเรียนรู้เพิ่มทักษะได้ด้วยตนเอง จากสถานที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยทั่วไป

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านวิธีการเรียนพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83-4.12$) ประเด็นความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานควบคู่กันไป” “ให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียนโดยผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว” “ให้หน่วยราชการของตนจัดการศึกษาอบรมให้กับข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะด้านต่าง ๆ” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี ไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการต้องหยุดชะงัก โดยการงดเว้นเงินเดือนระหว่างทำการศึกษาในขณะเดียวกันก็ต้องการให้หน่วยงานจัดการศึกษาอบรมให้ และในกรณีที่เข้ารับการศึกษาในสถาบันการศึกษาของรัฐ ต้องการให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน และประเด็นความต้องการวิธีการเรียน ในเรื่อง “การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “ การศึกษาดูงาน” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรี ต้องการศึกษาโดยใช้เวลาไม่มากนัก มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปปฏิบัติได้เลย ทั้งนี้สอดคล้องกับ มาลินี แสงแก้ว

(2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการ การศึกษาต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล พบว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความต้องการศึกษาต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด อันดับ 1 คือ การศึกษาดูงานห้องสมุดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานภายในประเทศ

6.2 ปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการด้านการศึกษาระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า นั้นส่วนใหญ่จะเป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร เป็นผู้ที่ได้รับ ขศ ตำแหน่งหน้าที่ อยู่ในระดับสูงพอสมควร และส่วนน้อยเป็นข้าราชการทหารชั้นประทวน ซึ่งมีคุณสมบัติที่จะ สอบเลื่อนฐานะเป็นชั้นสัญญาบัตรได้อยู่แล้ว ดังนั้นจึงไม่กระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่า ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรีหรือสูงกว่า ทั้งประเภทชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน มีปัจจัยที่ทำให้ความกระตือรือร้นในการศึกษาหา ความรู้เพิ่มเติมลดน้อยลง คือ ได้รับการศึกษาถึงระดับปริญญาตรี และสูงกว่าแล้ว

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความรู้ ด้านสังคม และด้านวิธีการเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.41-3.57$) ถือว่าแต่ละด้านนั้น ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการ ปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการอยู่ในระดับเดียวกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านความรู้ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65-3.66$) และมีความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - 4.60$) ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ในเรื่อง “เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง” “เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ” “เพื่อเรียนรู้สิ่ง ใหม่ ๆ” “เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้” “เลือกศึกษาวิชาความรู้พื้นฐานถ้ามี โอกาส” “เลือกศึกษาวิชาเฉพาะด้านถ้ามีโอกาส” ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการ ศึกษาาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรีหรือสูงกว่า ต้องการปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในราชการทหาร และชีวิตส่วนตัว นอกจากนี้ยังต้อง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่ก้าวหน้าไปจากที่ได้เคยเรียนมาแล้ว ส่วนประเด็นระดับการศึกษาสูงสุดที่ ต้องการศึกษามากในเรื่อง “การศึกษาสูงสุดปริญญาตรีหรือสูงกว่า” ทั้งนี้เนื่องจากต้องการ ศึกษาในสาขาวิชาอื่น ๆ แตกต่างจากที่เคยศึกษาแล้ว หรือต้องการศึกษาให้สูงกว่าเดิม และ ประเด็นสาขาวิชาที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมมากในเรื่อง “ภาษาต่างประเทศ” “วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี” “กฎหมาย” “การเมืองและการปกครอง” และ “คอมพิวเตอร์” ทั้งนี้เนื่องจาก ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรีหรือสูงกว่า ต้องการปรับตัวเองให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในราชการทหารและการ ดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ซึ่งถ้ามีความรู้ในสาขาวิชาดังกล่าวแล้วก็จะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และคุณภาพชีวิตดีขึ้น ทั้งนี้สอดคล้องกับ รังรอง สิทองดี (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาแรงจูงใจ ในการศึกษาต่อของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

พบว่าแรงจูงใจในการศึกษาต่อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเรียนเพื่อรู้ ด้านการติดต่อสัมพันธ์ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการหลีกเลี่ยงหนี้จากสภาพที่เป็นอยู่ ด้านการทำตามความหวังของผู้อื่น และด้านการนำความรู้ไปช่วยเหลือสังคม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านสังคมพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67 - 3.99$) ประเด็นความต้องการกิจกรรมทางสังคม ในเรื่อง “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน” “เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายนอกหน่วยงาน” “ให้บุคคลอื่นเห็นว่าตนสามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี” และ “เรียนรู้ทักษะเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าสังคม” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า ส่วนใหญ่ เป็นข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร ซึ่งต้องเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมที่จัดขึ้นภายในหน่วยงานเสมอ ซึ่งประกอบด้วยผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา การแสดงออกในสังคมจะต้องปรับตัวเองให้เข้าได้กับทุกเหตุการณ์ ในทำนองเดียวกันมักจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมภายนอกหน่วยงาน จึงต้องการความเชื่อมั่นตนเองในการเข้าร่วมสังคมภายนอกหน่วยงานด้วย และประเด็นความต้องการทักษะเพิ่มเติมมากในเรื่อง “เพิ่มทักษะศิลปะการพูด” และ “เพิ่มทักษะการประชาสัมพันธ์” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมของข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า มักจะต้องพูดต่อหน้าผู้ใต้บังคับบัญชา สำหรับกิจกรรมทางสังคมในหน่วยงาน และต้องพูดในที่สาธารณะต่อหน้ามวลชนสำหรับกิจกรรมทางสังคมภายนอกหน่วยงาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านวิธีการเรียนพบว่าจำนวนข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69-4.06$) และ จำนวนข้ออยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.53 - 3.61$) เท่ากัน โดยอยู่ในระดับมากประเด็นความต้องการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานในเรื่อง “นอกเวลาราชการและปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป” ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรี และสูงกว่า ไม่ต้องการให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการต้องหยุดชะงัก โดยการงดเว้นเงินเดือนระหว่างทำการศึกษา ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาเพิ่มเติมของข้าราชการที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรีหรือสูงกว่านั้น เป็นความต้องการความรู้เพื่อเรียนรู้สิ่งใหม่ เท่านั้น มิได้ต้องการประกาศนียบัตรมาเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการรับราชการ จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องให้ความเจริญก้าวหน้าในการรับราชการต้องหยุดชะงักลง และประเด็นความต้องการวิธีการเรียนในเรื่อง “การฝึกหลักสูตรระยะสั้น” “การฝึกงาน” และ “การศึกษาดูงาน” ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการปริญญาตรีหรือสูงกว่าต้องการศึกษาโดยใช้เวลาไม่มากนัก มีจุดมุ่งหมายนำไปปฏิบัติได้เลย ทั้งนี้สอดคล้องกับ มาลินี แสงแก้ว (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาความต้องการการศึกษาต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่าเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีความต้องการศึกษาต่อ

เนื่องอย่างไม่เป็นทางการมากที่สุด อันดับ 1 คือ การศึกษาสูงงานห้องสมุดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานภายในประเทศ

7. เมื่อเปรียบเทียบความต้องการด้านการศึกษา ของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 จำแนกตามสถานภาพได้ดังนี้

7.1 ข้าราชการทหารประเภทแตกต่างกัน พบว่า ชั้นสัญญาบัตร กับชั้นประทวน มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนต้องการปรับตัวเองและปรับอาชีพให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนต้องการประสบผลสำเร็จและเจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกัน จึงทำให้ข้าราชการทหารประเภทแตกต่างกันมีความต้องการด้านการศึกษาไม่แตกต่างกัน

7.2 ข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารแตกต่างกัน พบว่าในกรุงเทพมหานครกับนอกกรุงเทพมหานครมีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งในกรุงเทพมหานครและนอกกรุงเทพมหานครสามารถเลือกวิธีการเรียนได้ตามความเหมาะสมกับตนเอง และสามารถรับข้อมูลข่าวสารสื่อต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงในเวลาใกล้เคียงกัน จึงทำให้ข้าราชการทหารที่มีที่ตั้งหน่วยทหารแตกต่างกัน มีความต้องการด้านการศึกษาไม่แตกต่างกัน

7.3 ข้าราชการทหารที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า ต่ำกว่า 35 ปี กับ 35 ปีขึ้นไปมีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการทหารที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปีและ 35 ปีขึ้นไปได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ต่อการรับราชการทหารและเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตใกล้เคียงกันจึงทำให้ข้าราชการทหารที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการด้านการศึกษาไม่แตกต่างกัน

7.4 ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการแตกต่างกัน พบว่าต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี และสูงกว่า มีความต้องการด้านการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการต่ำกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรีและสูงกว่าได้ใช้ระเบียบและข้อบังคับในการขออนุญาตลาศึกษาเพิ่มเติมตลอดจนแนวทางรับราชการอย่างเดียวกัน จึงทำให้ข้าราชการทหารที่มีวุฒิการศึกษาก่อนเข้ารับราชการแตกต่างกันมีความต้องการด้านการศึกษาไม่แตกต่างกัน

8. ความต้องการเพิ่มเติมของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 พบว่า ด้านความรู้ ข้าราชการทหารมีความต้องการความรู้เพิ่มเติมเพื่อใช้ประโยชน์ต่อการรับราชการ การประกอบ

อาชีพเสริม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนด้านสังคมมีความต้องการเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และส่วนรวม และด้านวิธีการเรียนมีความต้องการเพิ่มเติม เพื่อความสะดวกต่อหน่วยงาน และตนเอง ทั้งนี้สอดคล้องกับ ชลทิศย์ เอี่ยมสำอางค์ (2530 : 30) พบว่าประชาชนในชนบทมีเหตุผลในการเข้าร่วมโครงการศึกษานอกโรงเรียนคือ เพื่อเพิ่มพูนทักษะฝีมือ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเพื่อการประกอบอาชีพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้ทราบความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยทหารต้นสังกัด ในการวางแผนพัฒนางานด้านการศึกษาตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ตลอดจนให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานประจำ และต่อข้าราชการทหารเอง ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณากำหนดนโยบาย สำหรับข้าราชการทหารกองทัพอากาศที่ 1 ดังต่อไปนี้

1.1 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการทหารได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากความรู้เดิมที่มีอยู่ ซึ่งอาจจะทำได้หลายรูปแบบ ทั้งให้ลาไปศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาของรัฐและหน่วยดำเนินการเอง เช่น การฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น การฝึกงาน การศึกษาดูงาน การปฐมนิเทศน์ การอภิปรายเป็นคณะภายในหน่วยงาน การเข้าร่วมอบรมกับข้าราชการพลเรือน และการสัมมนาร่วมกับภาคเอกชน เป็นต้น

1.2 ควรเสนอสิ่งที่ข้าราชการทหารต้องการได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ ในการประชุมเรื่องการศึกษา เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางปฏิบัติที่สามารถจะกระทำได้ เช่น การสนับสนุนเงินสำหรับกู้ยืมเรียน การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ในแต่ละหน่วยทหารให้มีเพียงพอ

1.3 ควรได้มีการประสานและร่วมมือกับสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสนองตอบความต้องการด้านการศึกษาของราชการทหาร โดยให้มีการสำรวจความต้องการความรู้ก่อน ซึ่งอาจใช้แบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ข้าราชการทหารมีความต้องการความรู้มากในเรื่องภาษาต่างประเทศ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การเมืองและการปกครอง ทักษะศิลปะการพูด การบริหาร เกษตรกรรม การบริการ การตลาด การสหกรณ์ การอบรมศีลธรรมภาคปฏิบัติ การทำงานเป็นคณะ มนุษย์สัมพันธ์ การรักษาสิ่งแวดล้อม และพิธีการต่าง ๆ

1.4 ในกรณีหน่วยทหารต้นสังกัด ต้องการจัดกิจกรรมการศึกษาสำหรับข้าราชการทหารควรพิจารณาหาทางปฏิบัติดังนี้

1.4.1 ควรให้มีการงัดแว่นแวรยามสำหรับผู้เข้ารับการศึกษา เพื่อต้องการให้ผู้รับการศึกษาได้รับความรู้อย่างเต็มที่ครบถ้วนบริบูรณ์

1.4.2 ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนการปฏิบัติงานภายในหน่วยงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันได้ ในกรณีที่ข้าราชการทหารผู้หนึ่งต้องเข้ารับการศึกษา ก็จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ทดแทนกันได้ และควรหมุนเวียนให้ข้าราชการทหารทุกคนได้มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาหาความรู้อย่างเท่าเทียมกัน

1.4.3 ควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมให้ข้าราชการทหารได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และให้ข้าราชการทหารได้รับทราบทุกคน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการขยายขอบเขตให้ทั่วถึงทุกหน่วยทหารของกองทัพภาคที่ 1 เพราะข้าราชการที่รับราชการอยู่ในหน่วยทหารที่ไม่ได้เก็บข้อมูล อาจมีความต้องการด้านการศึกษาแตกต่างไปจากข้าราชการทหารในหน่วยรองหลักของกองทัพภาคที่ 1 ทั้ง 6 หน่วย

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรเพิ่มขึ้น เช่น สถานภาพการสมรส รายได้ และสมาชิกภายในครอบครัวที่ต้องรับผิดชอบ เป็นต้น อันจะทำให้ได้ข้อมูลเด่นชัดยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการทหารเพศหญิง ซึ่งอาจมีความต้องการด้านการศึกษาแตกต่างไปจากข้าราชการทหารเพศชาย

2.4 ควรมีการศึกษาคิดตามผลการนำความรู้ไปพัฒนางานที่ปฏิบัติของข้าราชการทหารที่สำเร็จการศึกษาแล้ว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองทัพบก. ระเบียบกองทัพบกว่าด้วยอนุมัติให้ข้าราชการลาไปศึกษานอกเวลาราชการ และ
ใช้เวลาราชการบางส่วนไปศึกษา พ.ศ.2519. ลงวันที่ 29 มีนาคม 2519.
- _____. ระเบียบกองทัพบกว่าด้วยอนุมัติให้ข้าราชการลาไปศึกษานอกเวลาราชการ และ
ใช้เวลาราชการบางส่วนไปศึกษา(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2528. ลงวันที่ 13 พฤษภาคม
2528.
- _____. คำสั่งกองทัพบกที่ 823/2530 เรื่อง กำหนดแนวทางรับราชการของข้าราชการทหาร
สัญญาบัตร. ลงวันที่ 1 กันยายน 2530.
- _____. คำสั่งกองทัพบกที่ 237/2534 เรื่อง นโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2535
2539. ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียน
เล่ม 3. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์พีระพัฒนา, 2523.
- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน สำนักราชบัณฑิตยสถาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ.
กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ปจำกัด, 2535.
- ชลทิพย์ เอี่ยมสำอางค์. การประเมินผลกระทบของโครงการศึกษานอกโรงเรียนที่มีต่อ
ประชาชนในชนบท. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. "การพัฒนากระบวนการสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช,"
ใน 10 ปี มสธ. 2521-2531. หน้า 51-52. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาราช, 2531.
- เจียรศรี วิวิธศิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน เทคโนโลยีทางการศึกษา
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอ็กซ์เพรสมีเดีย, 2535.
- ประภาศรี มานะ. ลักษณะของผู้ตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในโปรแกรมการศึกษา
ผู้ใหญ่แบบเบ็ดเตล็ดระดับ 4 ศึกษากรณีจังหวัดสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528. อัดสำเนา.
- "พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ส่วนราชการกองทัพบก กองบัญชาการ
ทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม พ.ศ.2513," ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 87 ตอนที่
80 : 25 สิงหาคม 2513.

“พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2527,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 101

ตอนที่ 114 : หน้า 1-13 ; 12 ตุลาคม 2527.

มาลินี แสงแก้ว. ความต้องการการศึกษาต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ

ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.

รังรอง สีทองดี. แรงจูงใจในการศึกษาต่อเนื่องของนิสิตปริญญาโทภาคพิเศษมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ ฯ :

ศึกษาพร, 2531.

วิรัช เดียวหงษากุล. หลักการพัฒนามุขมขน. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2529.

สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง 2536. กรุงเทพฯ ฯ :

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2536.

สุนทร โคตรบรรเทา. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์อักษรสยามการพิมพ์,

2526.

สุรกุล เจนอบรม. การศึกษาถึงความต้องการและความสนใจด้านการศึกษาต่อเนื่องของ

ข้าราชการไทย. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ,

2530.

เสาวนีย์ เสนาสุ. การศึกษามุขมขน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2529.

องอาจ เขียนกระโทก. รูปแบบการจัดนวิการการศึกษาต่อเนื่องสำหรับผู้สอนผ่านโครงการ

รณรงค์เพื่อการเรียนรู้หนังสือจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :

มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2530.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. คำกล่าวเนื่องในการประชุมสัมมนา ศึกษาธิการจังหวัด วิทยาการผู้ทรง

คุณวุฒิ และศึกษานิเทศน์ ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมเด็กปฐมวัย 1 สิงหาคม 2520

ม.ป.ท., อัดสำเนา.

อาชีวศึกษา, กรม. หลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษา พ.ศ.2538. กรุงเทพฯ ฯ : หน่วยศึกษา

นิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา, 2538.

“รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2536 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 5),”

ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 112 ตอนที่ 7 ก : หน้า 12-13 : 10 กุมภาพันธ์ 2538.

- Baber, Bernard. Social Stratification. New York : Harcourt, Brown and Company Inc., 1957.
- Blakely, R.J. The New Environment Questions for Adult Education. New York : Association Press, 1971.
- Brembeck, Cole. New Strategies for Education Development. N.Y. : Harcourt Brace Jovanovich, 1974.
- Coombs, Philip H. and Ahemed, Manzoor. Attacking Rural Poverty : How Nonformal Education Can Help. Bultimore : The John Hopkins University Press, 1974.
- Cronbach, L.J. Essential of Phycological Testing. New York : Harper and Row, 1970.
- Dobbins, Loy Henderson. "Education and Occupation Aspiration and Expectations of High School Boys in Five Louisiana Perishers," Dissertation Abstracts. 29(9) : 2925-A; March, 1969.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. Tokyo : McGraw-Hill , 1981.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3rd ed. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Grandstaff, Marvin. Nonformal Education an Expanded Conception of Development. London : Kogan Page Lid., 1974.
- Houle, Cyril O. The Design of Education. London : Jossey-Bass, Inc., Publishers, 1972.
- Knowles, Malcolm S. The Modern Practice of Adult Education : Andragogy versus Pedagogy. Chicago : Follett Publishing Co., 1970 .
- Krejcie, Robert V. and Daryle M.Morgan. Educational and Psychological Measurment. 3 : 607-610 ; Autumn, 1970.
- Maslow, Abraham H. Motivation and Personality. 2nd ed. New York : Harper and Row, 1970.
- Shaw, Nathan C. and others. Administration of Continuing Education. New York : Wadsworth, 1971.
- UNESCO. Proposals for Collection of Adult Education Statistics. New York : UNESCO Publication, 1976.
- Verner, Coolie. "Definition of Terms," Adult Education AEA. 28(2) : 1964.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. รศ.ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร	อาจารย์ประจำภาควิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ผศ.ดร.ชวนชม ชินะดังกูร	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล

(สำเนา)

ที่ ทม 1077/3819

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ ๑ 10110

27 สิงหาคม 2539

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บัญชาการกองพลที่ 1 รักษาพระองค์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า พันเอก วุฒิชัย ลิตภานุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหาร กองทัพภาคที่ 1
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. สุนทร	โคตรบรรเทา	ประธาน
ผศ.ดร.พิตร	ทองชั้น	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวน ภายในหน่วยทหาร ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบพระคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

(สำเนา)

ที่ ทม 1077/3820

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ ฯ 10110

27 สิงหาคม 2539

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บัญชาการกองทหาราบที่ 2 รักษาพระองค์

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า พันเอก วุฒิชัย สิตภาพูล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหาร กองทัพภาคที่ 1
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา ประธาน

ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวน ภายในหน่วยทหาร ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

(สำเนา)

ที่ ทม 1077/3821

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ ฯ 10110

27 สิงหาคม 2539

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 11

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า พันเอก วุฒิชัย ลิตภาหุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหาร กองทัพภาคที่ 1
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. สุนทร	โคตรบรรเทา	ประธาน
ผศ.ดร.พิตร	ทองชั้น	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวน ภายในหน่วยทหาร ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

(สำเนา)

ที่ ทม 1077/3822

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ ฯ 10110

27 สิงหาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บัญชาการกองพลทหารราบที่ 9

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า พันเอก วุฒิชัย สิตภาหุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหาร กองทัพภาคที่ 1
ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา ประธาน

ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวน ภายในหน่วยทหาร ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุนในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

(สำเนา)

ที่ ทม 1077/3823

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ ๑ 10110

27 สิงหาคม 2539

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บัญชาการกองพลพัฒนาที่ 1

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า พันเอก วุฒิชัย สิตภาพูล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหาร กองทัพภาคที่ 1

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. สุนทร	โคตรบรรเทา	ประธาน
ผศ.ดร.พิตร	ทองชั้น	กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวน ภายในหน่วยทหาร ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะ โปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

(สำเนา)

ที่ ทม 1077/3824

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ ๑ 10110

27 สิงหาคม 2539

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บัญชาการกองบัญชาการช่วยรบที่ 1

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า พันเอก วุฒิชัย สิตภาหุล เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
ปริญญานิพนธ์ เรื่อง ความต้องการด้านการศึกษาของข้าราชการทหาร กองทัพภาคที่ 1

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.ดร. สุนทร โคตรบรรเทา ประธาน

ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตให้ข้าราชการทหารชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการทหารชั้นประทวน ภายในหน่วยทหาร ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนกันยายน - ตุลาคม 2539 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอ
ขอบคุนในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ศิริยุภา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร.2584119

ภาคผนวก ค

หน่วยทหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยทหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. กองพลที่ 1 รักษาพระองค์
2. กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์
3. กองพลทหารราบที่
4. กองพลทหารราบที่ 11
5. กองพลพัฒนาที่ 1
6. กองบัญชาการช่วยรบที่ 1

ภาคผนวก ง

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามความต้องการด้านการศึกษา
ของข้าราชการทหารกองทัพบกที่ 1

ความมุ่งหมายของแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูล สำหรับการวิจัยทางการศึกษา ซึ่ง
ผลจากการวิจัยครั้งนี้ส่วนราชการของกองทัพบกที่ 1 ที่รับผิดชอบด้านการศึกษา สามารถใช้
เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับ การวางแผนบริการด้านการศึกษาให้กับข้าราชการทหารในสังกัด
ที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติม

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการด้านการศึกษาโดยมีเป้าประสงค์ 3 ด้าน

ได้แก่

- 1) ด้านความรู้
- 2) ด้านสังคม
- 3) ด้านวิธีเรียน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษา

2. การตอบแบบสอบถามในแต่ละตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ใส่เครื่องหมาย / ใน ()

ตอนที่ 2 ใส่เครื่องหมาย / ในช่องระดับความต้องการ | --- |

ตอนที่ 3 เติมข้อความตามความต้องการเพิ่มเติมของท่าน

3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพราะว่าหากท่านตอบขาดข้อใดข้อหนึ่งแล้ว
จะทำให้แบบสอบถามขาดความสมบูรณ์ ผลการวิเคราะห์อาจคลาดเคลื่อนได้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวท่านโดยใส่เครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. ท่านเป็นข้าราชการทหาร ประเภท
 - () ข้าราชการทหารสัญญาบัตร
 - () ข้าราชการทหารชั้นประทวน
2. หน่วยทหารที่ท่านรับราชการมีที่ตั้ง
 - () ในกรุงเทพมหานคร
 - () นอกกรุงเทพมหานคร
3. ท่านมีอายุ
 - () ต่ำกว่า 35 ปี
 - () 35 ปี ขึ้นไป
4. วุฒิกการศึกษาของท่านก่อนเข้ารับราชการ
 - () ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - () ปริญญาตรี และสูงกว่า

ตอนที่ 2 ความต้องการด้านการศึกษามีเป้าประสงค์ 3 ด้าน คือ ด้านความรู้
ด้านสังคม ด้านวิธีเรียน

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วแสดงความต้องการของท่าน โดยใส่
เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความต้องการขวามือ

เกณฑ์ระดับความต้องการ

- ช่องหมายเลข 1 หมายถึง ความต้องการน้อยที่สุด หรือไม่มีความต้องการเลย
- ช่องหมายเลข 2 หมายถึง ความต้องการน้อย
- ช่องหมายเลข 3 หมายถึง ความต้องการปานกลาง
- ช่องหมายเลข 4 หมายถึง ความต้องการมาก
- ช่องหมายเลข 5 หมายถึง ความต้องการมากที่สุด

ข้อความ	ระดับความต้องการ				
	1	2	3	4	5
ด้านความรู้					
1. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง					
2. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำความรู้มาพัฒนางานที่ปฏิบัติ					
3. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน					
4. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพื่อปรับเปลี่ยนตำแหน่งใหม่					
5. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพื่อการสอบเลื่อนฐานะ					
6. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพื่อต้องการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น					
7. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม โดยมีจุดประสงค์อยากเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ					
8. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำความรู้มาประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้					
9. ต้องการเลือกศึกษาวิชา ความรู้พื้นฐานทั่วไป ถ้ามีโอกาส					
10. ต้องการเลือกศึกษาวิชา เฉพาะด้าน ถ้ามีโอกาส					
11. ระดับการศึกษาสูงสุดต้องการศึกษา คือ ม.6					
12. ระดับการศึกษาสูงสุดต้องการศึกษา คือ อนุปริญญา					
13. ระดับการศึกษาสูงสุดต้องการศึกษา คือ ปวช.					
14. ระดับการศึกษาสูงสุดต้องการศึกษา คือ ปวส					
15. ระดับการศึกษาสูงสุดต้องการศึกษา คือ ปริญญาตรี หรือสูงกว่า					
16. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน ภาษาต่างประเทศ					
17. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน จิตวิทยา					
18. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน ปรัชญา					
19. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน ประวัติศาสตร์					
20. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน สังคมวิทยา					
21. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี					

ข้อความ	ระดับความต้องการ				
	1	2	3	4	5
22. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน คณิตศาสตร์					
23. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน กฎหมาย					
24. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน การเมือง และ การปกครอง					
25. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน สุขศึกษา					
26. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน การถ่ายรูป					
27. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน คอมพิวเตอร์					
28. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน การโรงแรม					
29. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน ช่างยานยนต์					
30. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน ช่างเครื่องไฟฟ้า					
31. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน บัญชี					
32. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน การเงิน และ การธนาคาร					
33. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน ศิลปกรรม					
34. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน โภชนาการ					
35. ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้าน มัคคุเทศ					
ด้านสังคม					
36. ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม ที่จัดขึ้นภายในหน่วยงาน					
37. ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม กับบุคคลภายนอกหน่วยงาน					
38. ต้องการให้บุคคลอื่นเห็นว่าตน สามารถปรับตัวเข้ากับทุก สถานการณ์ได้เป็นอย่างดี					
39. ต้องการเรียนรู้ทักษะ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นตนเองในการเข้า สังคม					
40. ต้องการเพิ่มทักษะ ในการร่วมกิจกรรมทางสังคมโดยเรียน วิชา การเดินร่ำ					
41. ต้องการเพิ่มทักษะ ในการร่วมกิจกรรมทางสังคมโดยเรียน วิชา การร้องเพลง					

ข้อความ	ระดับความต้องการ				
	1	2	3	4	5
42. ต้องการเพิ่มทักษะ ในการร่วมกิจกรรมทางสังคมโดยเรียน วิชาการคนตรี					
43. ต้องการเพิ่มทักษะ ในการร่วมกิจกรรมทางสังคมโดยเรียน วิชา ศิลปะการพูด					
44. ต้องการเพิ่มทักษะ ในการร่วมกิจกรรมทางสังคมโดยเรียน วิชา การประชาสัมพันธ์					
45. ต้องการเพิ่มทักษะในการร่วมกิจกรรมทางสังคมโดยเรียน วิชา ศิลปวัฒนธรรม					
ด้านวิธีการเรียน					
46. ต้องการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติม ในเวลาราชการเพียงอย่างเดียว ไม่ต้องปฏิบัติงานประจำ					
47. ต้องการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติม นอกเวลาราชการ และปฏิบัติงานประจำควบคู่กันไป					
48. ต้องการให้ทางราชการสนับสนุนเงินสำหรับผู้ยืมเรียน โดย ผ่อนชำระเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว					
49. ต้องการให้หน่วยราชการของตน จัดการศึกษาอบรมให้กับ ข้าราชการเพื่อเพิ่มทักษะในด้านต่าง ๆ					
50. ต้องการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติม โดยการเรียนในชั้นเรียน					
51. ต้องการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติม โดยการเรียนทางไกล					
52. ต้องการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติม โดยการเรียนด้วยตนเอง					
53. ต้องการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติม โดยการฝึกอบรมหลักสูตร					
54. ต้องการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติม โดยการฝึกงาน					
55. ต้องการศึกษาค้นหาความรู้เพิ่มเติม โดยการศึกษาดูงาน					

ตอนที่ 3 ความต้องการเพิ่ม เติมด้านการศึกษา

คำชี้แจง ถ้าท่านมีความต้องการเพิ่มเติมด้านการศึกษา ที่นอกเหนือจากที่ระบุในแบบสอบถาม ตอนที่ 2 โปรดเติมข้อความในช่องว่างตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ด้านความรู้

1.1 สาขาวิชาพื้นฐานความรู้ทั่วไป ได้แก่

- 1.1.1 _____
- 1.1.2 _____
- 1.1.3 _____
- 1.1.4 _____
- 1.1.5 _____

1.2 สาขาวิชาพื้นฐานความรู้ทั่วไป ได้แก่

- 1.2.1 _____
- 1.2.2 _____
- 1.2.3 _____
- 1.2.4 _____
- 1.2.5 _____

2. ด้านสังคม ได้แก่

- 2.1 _____
- 2.2 _____
- 2.3 _____
- 2.4 _____
- 2.5 _____

8. ด้านวิธีการเรียน ได้แก่

- 3.1 -----
- 3.2 -----
- 3.3 -----
- 3.4 -----
- 3.5 -----

ขอขอบคุณที่ร่วมมือตอบแบบสอบถาม
พันเอก วุฒิชัย สิตภาหุล
ผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ยศชื่อ - ชื่อสกุล	พันเอก วุฒิชัย สิตภาพูล
วัน เดือน ปีเกิด	8 กรกฎาคม 2494
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 112 หมู่ 5 ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	480 หมู่ 1 ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	รองผู้บังคับศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ 1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 ค่ายพนัสนิคม ศรีอุทัย อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2509	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบำรุงวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2510	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2513	จบโรงเรียนเตรียมทหาร ถนนพระราม 4 กรุงเทพฯ ฯ
พ.ศ. 2516	จบโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ฯ
พ.ศ. 2528	จบโรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำ ชุดที่ 63
พ.ศ. 2540	จบการศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2516	ผู้บังคับกองเครื่องยิงลูกระเบิด หมวดอาวุธหนัก กองร้อย กองบังคับการ กองพันทหารราบที่ 1 กรมผสมที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
พ.ศ. 2524	ผู้บังคับกองร้อยเครื่องยิงลูกระเบิดหนัก กรมผสมที่ 4
พ.ศ. 2525	ผู้บังคับกองร้อยรถสายพานลำเลียงพลที่ 4 กรมผสมที่ 4
พ.ศ. 2526	นายทหารยุทธการและการฝึก กองพันทหารราบที่ 3 กรมทหารราบที่ 4 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
พ.ศ. 2532	รองผู้บังคับกองพันส่งกำลังและบริการที่ 21 กองบัญชาการช่วยรบที่ 1 อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
พ.ศ. 2533	ผู้บังคับส่วนแยกกองบัญชาการช่วยรบที่ 1
พ.ศ. 2535	หัวหน้ากองบริการ กองบัญชาการช่วยรบที่ 1
พ.ศ. 2537	หัวหน้ากองยุทธการและการข่าว กองบัญชาการช่วยรบที่ 1
พ.ศ. 2538	รองผู้บังคับศูนย์ควบคุมการส่งกำลังบำรุง กองบัญชาการช่วยรบที่ 1